Je, Unapaswa Kuzingatia Siku Takatifu za Mungu au Sikukuu za Kishetani?

Je, unajua siku na sikukuu mbalimbali takatifu zilitoka wapi?

"Hata siku ya Pentekoste ilipotimia, wote walikuwa pamoja kwa nia moja" Katika sehemu moja." (Matendo 2:1)

Bob Thiel, Ph.D.

Je, Unapaswa Kuzingatia

Siku Takatifu za Mungu au Sikukuu za Kishetani?

Na Bob Thiel, Ph.D.

Je, sikukuu za Mungu zimeorodheshwa katika Biblia?

Yesu aliadhimisha siku zipi?

Mitume walishika siku zipi?

Wafuasi wa kwanza wa Kristo walishika siku zipi?

Je, unaadhimisha sikukuu zozote?

Unajua walitoka wapi?

Unajua ni kwa nini wewe na wengine mnaweza kuziona?

Je, kuna yoyote yenye maana za kidini?

Je, unaweza kuwa unaadhimisha sikukuu za kishetani?

Je, inajalisha kwa Mungu ni siku zipi unazoweza kusherehekea?

Kama unaamini kwamba wewe ni Mkristo, je, unasherehekea zile za kishetani au za kipagani ambazo Yesu angewalaani? Kama ndivyo, je, ukweli una umuhimu wa kutosha kwako kiasi kwamba ungemfuata Yesu katika hili?

ISBN 978-1-940482-17-0

Hakimiliki © 2016/2017 na*Vitabu vya Nazarene*Toleo la 2.2. Limetolewa kwa ajili ya*Inaendelea*Kanisa la Mungu na Mrithi, shirika pekee. S.L.P. 109, Grover Beach, California, 93483 Marekani.

Mikopo: Picha ya jalada iliyopigwa Siku ya Pentekoste huko New Zealand na Joyce Thiel. Tafsiri mbalimbali za Biblia zinatumika kote; ambapo hakuna jina wala kifupisho kilichotolewa, basi Toleo Jipya la King James (NKJV) linanukuliwa (Thomas Nelson, Hakimiliki © 1997; imetumika kwa ruhusa).

Yaliyomo

1. Siku Takatifu dhidi ya Sikukuu Maarufu

2. Pasaka: Je, Inahusu Kifo cha Kristo Pekee?

3. Usiku wa Kuadhimishwa na Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu

4. Pentekoste: Ukweli kuhusu Wito Wako na Kipawa cha Ajabu cha Mungu

5. Sikukuu ya Tarumbeta: Kurudi kwa Kristo na Matukio Yanayoongoza Kwake

6. Siku ya Upatanisho: Shetani Anafukuzwa

7. Sikukuu ya Vibanda: Muhtasari wa Jinsi Ulimwengu Unavyoonekana Chini ya Utawala wa Kristo

8. Siku Kuu ya Mwisho: Mpango wa Ajabu wa Mungu wa Wokovu kwa Wanadamu

9. Tafsiri Potofu na Sabato

10. Sikukuu za Mashetani Zilizopakiwa Tena

11. Siku Takatifu za Mungu au Uongo?

Kalenda ya Siku Takatifu

Taarifa za Mawasiliano

Kumbuka: Kitabu hiki ni tafsiri ya toleo la Kiingereza iliyofanywa na akili bandia, ndiyo maana baadhi ya misemo

inaweza isionyeshe kikamilifu maana ya toleo asili, lakini tunatumaini kwamba iko karibu nalo. Toleo la Kiingereza linapatikana bila malipo mtandaoni kupitia www.ccog.org.

1. Siku Takatifu dhidi ya Sikukuu Maarufu

Kati ya makundi mengi yanayodai Ukristo, karibu yote huadhimisha baadhi ya sikukuu au Siku Takatifu.

Je, unapaswa kuadhimisha Siku Takatifu za Mungu au sikukuu za kishetani?

Inaonekana kama swali rahisi lenye jibu rahisi. Na kwa wale walio tayari kuamini Biblia, badala ya makundi mbalimbali ya watu, ni swali rahisi.

Sikukuu na Sikukuu Takatifu zilitoka wapi? Je, zinatoka katika Biblia au zinahusiana na uchunguzi wa kitamaduni wa kipagani/kishetani?

Kama unaamini kwamba wewe ni Mkristo, je, unajua kweli ni siku zipi, kama zipo, unapaswa kuzishika na kwa nini?

Kitabu hiki kifupi kinazingatia Siku Takatifu za Biblia za kila mwaka na kina taarifa kuhusu baadhi ya sikukuu za kila mwaka ambazo wengine huadhimisha.

Neno*Likizo*

Kulingana na*Webster's*kamusi, ulimwengu*likizo*asili ilitoka kwa Kiingereza cha Kale*mbaya*Licha ya kile ambacho watu wanaonekana kufikiria sasa, neno hilo halikumaanisha muda wa mapumziko wa kuwa na likizo— likizo ilimaanisha*siku takatifu*.

Bila shaka, si sikukuu zote zilizokusudiwa kuwa siku takatifu za kidini. Sikukuu za kitaifa hazikuzingatiwa kuwa za kidini, na hata Yesu inaonekana aliadhimisha moja au zaidi ya hizo (Yohana 10:22-23).

Kuhusu Yesu, Biblia inarekodi haswa kwamba aliadhimisha Siku Takatifu za kibiblia na sikukuu kama vile Pasaka (Luka 2:41-42; 22:7-19), Sikukuu ya Vibanda (Yohana 7:10-26), na Siku Kuu ya Mwisho (Yohana 7:37-38).**;**8:2). Agano Jipya linawaelekeza mitume wa Yesu kuadhimisha Pasaka (1 Wakorintho 5:7), Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu (Matendo 20:6; 1 Wakorintho 5:8), Pentekoste (Matendo 2:1-14), Baragumu na Vibanda (kama vile Mambo ya Walawi 23:24,33-37;

Matendo 18:21; 21:18-24; 28:17), na Siku ya Upatanisho (Matendo 27:9).

Biblia haionyeshi kamwe kwamba Yesu wala mitume walisherehekea sikukuu za kidini kama zile ambazo Warumi wapagani walisherehekea. Hata hivyo, wengi wanaodai Ukristo kama dini yao huzingatia matoleo ya sikukuu za kidini zinazotoka vyanzo nje ya Biblia.

Je, zinapaswa kuwekwa?

Biblia inatabiri kwamba wakati utakuja ambapo watu wa mataifa yote wataadhimisha Siku Takatifu za Mungu au watakabiliwa na ukame na mapigo (Zekaria 14:16-19). Kwa kuwa ndivyo ilivyo, je, hupaswi kufikiria kama unapaswa kufanya hivyo sasa?

Tafadhali soma kitabu hiki kizima angalau mara mbili. Vipingamizi fulani ambavyo baadhi wameibua kuhusu kile ambacho Biblia inaonyesha vimeshughulikiwa ndani yake. Kwa matumaini, kusoma mara mbili kutajibu maswali mazito zaidi ambayo unaweza kuwa nayo.

Tafadhali jaribu kujifunza mada hii kwa akili iliyo wazi kweli. Ni kawaida kwa wanadamu wote, ikiwa hatuko macho dhidi yake, kutazama uwasilishaji wowote wa Siku hizi Takatifu za kila mwaka kwa roho ya ubaguzi. Biblia inafundisha kwamba "Yeye ajibuye jambo kabla hajalisikia, ni upumbavu na aibu kwake" (Mithali 18:13), kwa hivyo uwe kama Waberoya wa zamani ili kuona kama mambo haya hapa yako hivyo (Matendo 17:10-11).

Kwa hivyo, hebu, kwa kujitiisha kwa hiari kwa Mungu na mapenzi Yake, tukiwa na mioyo iliyojitolea isiyo na ubaguzi, tukiwa na akili zilizo wazi zinazotamani ukweli zaidi ya njia zetu wenyewe, tukitetemeka mbele ya Neno takatifu na takatifu la Mungu (Isaya 66:2), tumwombe Mungu kwa unyenyekevu mwongozo wa Roho Wake Mtakatifu. Na katika mtazamo huu wa maombi, utiifu, hiari, lakini makini na waangalifu, jifunze jambo hili - kuthibitisha mambo yote (taz. 1 Wathesalonike 5:21 KJV/DRB).

Sikukuu za Mungu na Siku Takatifu

Je, unajua kwamba sikukuu za Mungu zimeorodheshwa katika Biblia? Ingawa hili linapaswa kuwa jambo la kawaida, wengi hawatambui kwamba ndivyo ilivyo, wala mahali pa kuzipata katika maandiko.

Zaidi ya hayo, tatizo moja nazo ni kwamba zinategemea kalenda tofauti na ile ambayo watu wengi hutumia sasa. Kalenda ya Mungu kimsingi ni kalenda ya mwezi-jua. Ili kukusaidia kuelewa vyema wakati

Mwezi	Namba	Idadi ya Siku	Kipindi Sawa katika Kalenda ya Kawaida
Abibu/Nisani	1	siku 30	Machi-Aprili
Zivu/Iyari	2	siku 29	Aprili-Mei
Sivani	3	siku 30	Mei-Juni
Tamuzi	4	siku 29	Juni-Julai
Abu	5	siku 30	Julai-Agosti
Eluli	6	siku 29	Agosti-Septemba
Ethanimu/Tishri	7	siku 30	Septemba-Oktoba
Buli/Heshvani	8	siku 29 au 30	Oktoba-Novemba
Kislevu	9	siku 30 au 29	Novemba-Desemba
Tebethi	10	siku 29	Desemba-Januari
Shebati	11	siku 30	Januari-Februari
Adari	12	siku 30	Februari-Machi

wa Siku Takatifu za Mungu, angalia chati ifuatayo ya kulinganisha ya kalenda ya kibiblia na kalenda ya Kirumi (ya Gregory) (hazianguki kwenye siku ile ile ya kalenda ya Kirumi kila mwaka):

(Kalenda ya kisasa ya Kirumi yenye Siku Takatifu imeonyeshwa mwishoni mwa kijitabu hiki.)

Kuhusu Siku Takatifu za Mungu, hebu kwanza tuanze na marejeleo katika Kitabu cha Mwanzo, tukionyesha tafsiri ya Kiprotestanti na Kikatoliki:

> [14] Kisha Mungu akasema, "Na iwe mianga angani ili kutenganisha mchana na usiku. Itakuwa ishara na itaashiria sikukuu za kidini, siku, na miaka." (Mwanzo 1:14, Tafsiri ya Neno la Mungu, GWT)

> [14]Mungu akasema, 'Na iwe mianga katika anga la mbingu ili itenganishe mchana na usiku, nayo ionyeshe sikukuu, siku na miaka.' (Mwanzo 1:14, Biblia ya New Jerusalem, NJB)

Neno la Kiebrania*kukatwa*katika mstari wa 14 inarejelea sikukuu ya kidini.

Je, unajua kwamba Biblia ilizungumzia kuhusu kuwepo kwa sikukuu za kidini katika kitabu chake cha kwanza? Kitabu cha Zaburi pia kinathibitisha kwamba hii ndiyo sababu kuu Mungu aliumba mwezi:

> [19]Aliumba mwezi ili kuadhimisha sikukuu (Zaburi 104:19, Holman Christian Standard Bible)

Je, hili ni jambo ambalo ulikuwa umesikia hapo awali?

Ni sikukuu gani za kidini ambazo "taa angani" ambazo Mungu aliziweka hapo zilipaswa kuashiria?

Naam, kuna sehemu moja katika Biblia ambapo Siku Takatifu zote (*kukatwa*) zimeorodheshwa na taa fulani zimetajwa.

Ni katika sehemu ya Biblia ambayo wengi hutamani kupuuza, au kuhitimisha kuwa imeondolewa kabisa. Ifuatayo inaonyeshwa kutoka kwa Biblia ya New American (NAB), tafsiri ya Katoliki ya Kirumi (NAB inatumika hapa chini kwani Waprotestanti wengi hufuata Kanisa la Roma kuhusu siku nyingi wanazofanya na ambazo hawaziadhimishi, licha ya kile ambacho maandiko yanasema):

> [2]… Zifuatazo ni sikukuu za BWANA, ambazo mtazitangaza kuwa sikukuu takatifu. Hizi ndizo sikukuu zangu:

[3]Kwa siku sita kazi inaweza kufanywa; lakini siku ya saba ni Sabato ya mapumziko kamili, siku iliyotangazwa kuwa takatifu; msifanye kazi yoyote. Ni Sabato ya BWANA popote mnapoishi.

[4]Hizi ndizo sikukuu za BWANA, siku takatifu ambazo mtazitangaza kwa wakati wake.[5]Pasaka ya BWANA huadhimishwa siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza, wakati wa jioni.[6]Siku ya kumi na tano ya mwezi huu ni sikukuu ya BWANA ya Mikate Isiyotiwa Chachu. Kwa siku saba mtakula mikate isiyotiwa chachu. 7 Siku ya kwanza ya siku hizi mtatangaza siku takatifu; msifanye kazi yoyote nzito. (Mambo ya Walawi 23:2-7, NAB)

[15]Kuanzia siku inayofuata Sabato, siku ambayo mnaleta mganda kwa ajili ya kuinuliwa, mtahesabu majuma saba kamili;[16]mtahesabu hadi siku inayofuata wiki ya saba, siku hamsini. (Mambo ya Walawi 23:15-16, NAB)

[24]... Siku ya kwanza ya mwezi wa saba mtakuwa na mapumziko ya sabato, pamoja na milio ya tarumbeta kama ukumbusho, siku takatifu iliyotangazwa; (Mambo ya Walawi 23:24, NAB)

[26]BWANA akamwambia Musa:[27]Sasa siku ya kumi ya mwezi huu wa saba ni Siku ya Upatanisho. Mtakuwa na siku takatifu iliyotangazwa kwenu. Mtajinyenyekesha na kumtolea BWANA sadaka.[28]Siku hii msifanye kazi yoyote, kwa sababu ni Siku ya Upatanisho, ambapo upatanisho utafanywa kwa ajili yenu mbele za BWANA, Mungu wenu.[29]Wale ambao hawatajinyenyekeza siku hii watakatiliwa mbali na watu.[30]Kama mtu yeyote atafanya kazi yoyote siku hii, nitamwondoa mtu huyo kutoka miongoni mwa watu.[31]Msifanye kazi yoyote; hii ni amri ya milele katika vizazi vyenu popote mtakapokaa;[32]Ni Sabato ya mapumziko kamili kwenu. Mtajinyenyekeza. Kuanzia jioni ya tarehe tisa ya mwezi, mtaishika Sabato yenu tangu jioni hadi jioni.

> [33]BWANA akamwambia Musa:[34]Waambie Waisraeli hivi: Siku ya kumi na tano ya mwezi huu wa saba ni sikukuu ya vibanda ya BWANA, ambayo itaendelea kwa siku saba.[35]Siku ya kwanza, siku takatifu iliyotangazwa, msifanye kazi yoyote nzito.[36]Kwa siku saba mtamtolea BWANA sadaka, na siku ya nane mtakuwa na siku takatifu iliyotangazwa. Mtamtolea BWANA sadaka. Ni siku ya kufunga sikukuu. Msifanye kazi yoyote nzito.
>
> [37]Kwa hivyo, hizi ni sikukuu za BWANA… (Mambo ya Walawi 23:26-37, NAB)

Biblia inaorodhesha waziwazi sikukuu za Mungu na Siku Takatifu za Mungu. Hata hivyo, watu wengi wanaodai kuwa Wakristo hawazishi Siku Takatifu ambazo Mungu anaamuru.

Kumbuka: Siku nzima katika Biblia ilianzia machweo hadi machweo (Mwanzo 1:5; Mambo ya Walawi 23:32; Kumbukumbu la Torati 16:6; 23:11; Yoshua 8:9; Marko 1:32), si kuanzia usiku wa manane hadi usiku wa manane kama siku zinavyohesabiwa leo. Pia kumbuka kwamba ingawa kuna mambo ya maadhimisho yanayohusiana na Siku Takatifu katika Agano la Kale ambayo yamebadilishwa kwa Wakristo kama Agano Jipya linavyosaidia kuweka wazi—k.m. Mathayo 26:18, 26-30; Waebrania 10:1-14—ukweli ni kwamba siku na sherehe hizi bado zipo na ziliadhimishwa na Wakristo wa kwanza, wakiwemo wale wa Mataifa.

Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu huadhimisha siku zile zile takatifu za kibiblia ambazo Yesu, wanafunzi wake, na wafuasi wao waaminifu waliziadhimisha, wakiwemo viongozi wa Kikristo wa Mataifa kama Polycarp wa Smirna. Tunaziadhimisha kwa njia ambayo Wakristo wa mapema na wa baadaye waliziadhimisha. Hii inatofautiana kwa njia fulani na siku zile zile za msingi ambazo Wayahudi huadhimisha, kwani Wayahudi hawakubali mafundisho ya Agano Jipya kuhusu maana ya siku hizi zote au jinsi zinavyopaswa kuadhimishwa na Wakristo.

Wakristo wengi wanaoadhimisha sikukuu za Mungu wanatambua kwamba*kibiblia*Siku Takatifu huelekeza kwenye ujio wa kwanza na wa pili wa Yesu na pia husaidia kutafakari mpango wa Mungu wa wokovu.

2. Pasaka: Je, Inahusu Kifo cha Kristo Pekee?

Je, Wakristo wanapaswa kuadhimisha Pasaka?

Kama wengi wanavyojua, wana wa Israeli waliambiwa mahususi kuadhimisha Pasaka katika Kitabu cha Kutoka. Familia zilimchukua mwana-kondoo, asiye na dosari (Kutoka 12:5), kwa ajili ya dhabihu (Kutoka 12:3-4). Mwana-kondoo alitolewa dhabihu siku ya kumi na nne jioni (Kutoka 12:6) na baadhi ya damu yake iliwekwa kwenye mlango wa nyumba ya familia (Kutoka 12:7).

Wale waliochukua hatua alizoagiza Mungu 'walipitishwa' kutoka katika kifo, ilhali Wamisri ambao hawakufanya hivi hawakupitishwa (Kutoka 12:28-30).

Kama wengi wanavyotambua, Yesu aliadhimisha Pasaka kila mwaka (Kutoka 13:10) tangu wakati wa ujana Wake (Luka 2:41-42) na katika maisha yake yote (Luka 22:15).

Pasaka iliadhimishwa siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza (Mambo ya Walawi 23:5; inayoitwa Abibu katika Kumbukumbu la Torati 16:1 au Nisani katika Esta 3:7). Inatokea katika msimu wa Masika wa mwaka.

Ingawa Yesu alibadilisha desturi kadhaa zinazohusiana nayo (Luka 22:19-22; Yohana 13:1-17), Mwokozi wetu pia aliwaambia wanafunzi wake waitunze (Luka 22:7-13). Pia Agano Jipya liko wazi, kwamba kwa sababu ya dhabihu ya Yesu, kuua kondoo na kupaka damu kwenye miimo ya milango (Kutoka 12:6-7) hakuhitajiki tena (taz. Waebrania 7:12-13, 26-27; 9:11-28).

Mtume Paulo alifundisha haswa kwamba Wakristo walipaswa kuadhimisha Pasaka kulingana na maagizo ya Yesu (1 Wakorintho 5:7-8; 11:23-26).

Biblia inafundisha kwamba Yesu "alichaguliwa tangu mwanzo kabla ya kuwekwa misingi ya ulimwengu" (1 Petro 1:20) kuwa "Mwana-Kondoo aliyechinjwa tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu" (Ufunuo 13:8). Hivyo, mpango wa Mungu wa wokovu kupitia Siku Zake Takatifu

na sherehe, ikiwa ni pamoja na Yesu kuwa “mwana-kondoo wa Pasaka,” ulijulikana kabla ya wanadamu kuwekwa kwenye sayari. Ndiyo maana baadhi ya miili ya mbinguni iliwekwa mbinguni ili kuweza

hesabu yao!

Karibu makanisa yote yanatambua kwamba Biblia inafundisha kwamba Yesu alitimiza jambo lililohusiana na Pasaka alipouawa.

Tunaona utendaji wa Sadaka hii kubwa ukijadiliwa hata katika Bustani ya Edeni. Baada ya Yesu kutabiriwa (Mwanzo 3:15), Mungu aliua mnyama (labda mwana-kondoo au mbuzi), ili kufunika uchi (uwakilishi wa aina ya dhambi katika tukio hili) la Adamu na Hawa kwa ngozi zake (Mwanzo 3:21). Pia tunaona kanuni hii ya sadaka ikitumika wakati Habili alipotoa sadaka ya mwana-kondoo kutoka kundi lake (Mwanzo 4:2-4).

Pasaka maarufu katika siku za Musa ilionyesha ukombozi wa wana wa Israeli kutoka Misri (Kutoka 12:1-38). Musa aliandika maagizo ya Mungu kuhusu hili pamoja na kalenda (Mwanzo 1:14; 2:1; Kutoka 12:1) na sikukuu zake (Mambo ya Walawi 23). Pasaka kimsingi ikawa tukio la kwanza kati ya matukio haya kila mwaka likiwaonyesha watoto wa Mungu mpango wake mkuu wa wokovu.

Katika Agano la Kale, Pasaka iliashiria ukombozi kutoka utumwani Misri na uingiliaji kati wa Mungu. Lakini, kinabii, pia ilikuwa ikitazamia wakati ambapo Yesu angekuja na kuwa mwana-kondoo wetu wa Pasaka (1 Wakorintho 5:7). Mwana-kondoo wa Mungu aliyekuja kuchukua dhambi za ulimwengu (Yohana 1:29; tazama 3:16-17).

Katika Pasaka ya mwisho ya Yesu kama mwanadamu, aliendelea kuiadhimisha wakati wa jioni na kuwaambia wanafunzi wake waiadhimishe (Luka 22:14-19; tazama Yohana 13:2,12-15) na siku ya 14thya Nisan/Abibu (cf. Luka 22:14; 23:52-54).

Hata hivyo, Yesu alibadilisha desturi kadhaa zinazohusiana na maadhimisho yake. Yesu alifanya mkate usiotiwa chachu na divai kuwa sehemu muhimu ya Pasaka (Mathayo 26:18, 26-30) na akaongeza desturi ya kuosha miguu (Yohana 13:12-17).

Yesu hakufundisha kwa vyovyote kwamba haikuwa Pasaka ya kila mwaka, wala hakubadilisha wakati wa siku ya kuadhimisha siku hiyo kuwa Jumapili asubuhi kama wale wanaofuata mila za Kigiriki na Kirumi wanavyofanya. Hata wasomi wa Kiorthodoksi wa Kigiriki wanakubali kwamba 1st na 2naWakristo wa karne ya 19 walisherehekea Pasaka usiku (Calivas, Alkiviadis C. Asili ya Pasaka na Wiki Kuu - Sehemu ya I. Holy Cross Orthodox Press, 1992) kama sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu katika karne ya 21stPasaka inapaswa kuchukuliwa na Wakristo waliobatizwa ipasavyo pekee (kama vile 1 Wakorintho 11:27-29; Warumi 6:3-10; Kutoka 12:48; Hesabu 9:14).

Labda inapaswa kuongezwa kwamba Kanisa la Roma (pamoja na wazao wake wengi wa Kiprotestanti) linafundisha rasmi kwamba linaadhimisha Pasaka, ingawa linaiita kitu tofauti katika lugha ya Kiingereza na kutoiadhimisha kama Yesu alivyofanya (Katekisimu ya Kanisa Katoliki. Doubleday, NY 1995, uk. 332).

Mvinyo, Sio Juisi ya Zabibu

Licha ya ukweli kwamba Yesu aligeuza maji kuwa divai (Yohana 2:3-10) na neno la Kigiriki linalotumika katika Agano Jipya (*divai*) inarejelea divai (kama vile 1 Timotheo 3:8), watu mbalimbali wamedai kwamba ilikuwa juisi ya zabibu, na si divai, iliyotumika kwa Pasaka. Hata hivyo, Wayahudi wenyewe hutumia divai wakati wa Pasaka (Hisrch EG, Eisenstein JD. Wine. Jewish Encyclopedia. 1907, uk. 532-535).

Tunajuaje kwamba juisi ya zabibu haikutumiwa na Yesu?

Zabibu kwa kawaida huvunwa karibu na Septemba na Pasaka kwa kawaida huwa katika mwezi wa kalenda ya Kirumi unaoitwa Aprili. Katika siku za Yesu, hazikuwa na viuavijasumu vya kisasa au jokofu. Kwa hivyo, juisi ya zabibu ingeharibika kati ya wakati wa mavuno na Pasaka.

Wengine wamebainisha kwamba haikuwezekana kwa Wayahudi kuhifadhi juisi ya zabibu kwa muda mrefu hivyo (Taz. Kennedy ARS. Kamusi ya Biblia ya Hastings. C. Scribner Son’s, 1909 uk. 974). Kwa hivyo, ni divai pekee, ambayo inaweza kubaki bila kuharibika kwa miaka mingi ndiyo ingetumika. (Matumizi ya pombe, kama divai,

yameidhinishwa na Sikukuu ya Vibanda katika Kumbukumbu la Torati 26:14, lakini si lazima.)

Wakristo hawapaswi "kulewa kwa divai, ambayo ndani yake mna ulevi" kama Paulo alivyoandika (Waefeso 5:18, KJV). Ni divai kidogo sana inayotumiwa kawaida wakati wa Pasaka (karibu kijiko kimoja cha chai kilichojaa au chini ya hapo).

Pasaka Ilikuwa Siku ya 14thSio 15th

Baadhi wamechanganyikiwa kuhusu tarehe ya Pasaka ya kibiblia.

Biblia inafundisha kwamba ilipaswa kuwekwa tarehe 14thsiku ya mwezi wa kwanza wa kalenda ya Mungu (Mambo ya Walawi 23:5).

Katika 6thmstari wa Kutoka Sura ya 12, unasema kwamba mwana-kondoo atauawa “wakati wa jioni” (tafsiri za GWT na Jewish Publication Society).thmstari unasema kwamba wanapaswa kula nyama usiku huo. Itachomwa na kuliwa usiku huo. Na, ndiyo, kama mtu aliyechinja wana-kondoo, mtu anaweza kuua, kuchoma, na kula mwana-kondoo ‘wa mwaka mmoja’ kwa urahisi (Kutoka 12:5) kati ya machweo ya jua na usiku wa manane—ambayo kimsingi ndiyo wana wa Israeli walifanya kwenye Pasaka iliyorekodiwa katika Kutoka 12. Na kitaalamu, walikuwa na hadi asubuhi ya kuila kulingana na Kutoka 12:10. Sasa Biblia iko wazi kwamba Pasaka ya malaika ilitokea “usiku huo” (Kutoka 12:12), usiku uleule wa 14th.

Biblia inafundisha kwamba Yesu alipaswa kutolewa dhabihu mara moja tu (1 Petro 3:18; Waebrania 9:28; 10:10-14). Katika Agano Jipya, ni wazi kwamba Yesu aliadhimisha Pasaka Yake ya mwisho (Luka 22:14-16), na akauawa. Biblia inaonyesha kwamba Yesu aliondolewa kutoka kwenye mti kabla ya siku ya 15.thKwa nini? Kwa sababu 15thilikuwa "siku kuu" (Yohana 19:28-31), haswa siku ya kwanza ya mkate usiotiwa chachu (Mambo ya Walawi 23:6). Kwa hivyo, Yesu aliadhimisha na kutimiza Pasaka siku ya 14th.

Historia ya kanisa la awali pia inarekodi kwamba Pasaka iliadhimishwa siku ya 14thya mwezi wa Nisani na viongozi waaminifu wa Kiyahudi na Wakristo wa Mataifa katika karne ya kwanza, ya pili, na ya tatu

(Eusebius. Historia ya Kanisa, Kitabu cha Tano, Sura ya 24) na kwamba iliadhimishwa jioni (Calivas).

Viongozi wengi wanaomkiri Kristo wanadai kuadhimisha aina fulani ya Pasaka, ingawa wengi wamebadilisha jina, tarehe, wakati,

alama, na maana (tazama sehemu ya Pasaka katika sura ya 10).

Biblia inafundisha wazi kwamba Yesu Kristo alikuwa mwana-kondoo wa Pasaka aliyetolewa sadaka kwa ajili yetu na kwamba tunapaswa kuadhimisha Sikukuu hiyo kwa mkate usiotiwa chachu:

> [7]Toeni chachu ya zamani, mpate kuwa donge jipya la unga, kwa kuwa hamkutiwa chachu. Kwa maana mwana-kondoo wetu wa Pasaka, Kristo, amekwisha kutolewa kuwa sadaka.[8]Kwa hiyo tusherehekee karamu, si kwa chachu ya kale, chachu ya uovu na uovu, bali kwa mkate usiotiwa chachu wa weupe wa moyo na kweli. (1 Wakorintho 5:7-8, NAB)

Kumbuka kwamba sikukuu inapaswa kuadhimishwa pamoja na mkate usiotiwa chachu wa ukweli na ukweli. Mtume Paulo aligundua kwamba Yesu alikuwa mbadala wa mwana-kondoo wa Pasaka ambao Wayahudi walitumia. Pia alifundisha kwamba Wakristo wanapaswa kuendelea kuadhimisha Pasaka.

Lakini kimsingi Wakristo wangefanyaje hivi?

Mtume Paulo anaelezea:

> [23]Kwa maana mimi nilipokea kwa Bwana yale niliyowapa ninyi, ya kwamba Bwana Yesu usiku uleule aliosalitiwa alitwaa mkate;[24]na akiisha kushukuru, akaumega, akasema, Twaeni, mle; huu ni mwili wangu uliovunjwa kwa ajili yenu; fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu.[25]Vivyo hivyo akakitwaa kikombe baada ya kula, akisema, Kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu; fanyeni hivi, kila mnywapo, kwa ukumbusho wangu.[26]Kwa maana kila mlapo mkate huu na kukinywea kikombe hiki, mnatangaza kifo cha Bwana hata ajapo. (1 Wakorintho 11:23-29)

Kwa hivyo, Mtume Paulo alifundisha kwamba Wakristo walipaswa kuadhimisha Pasaka kwa njia ambayo Yesu aliadhimisha Pasaka Yake ya mwisho pamoja na mkate na divai. Na hiyo ilikuwa usiku kama ukumbusho au ukumbusho—ukumbusho ni tukio la kila mwaka, si tukio la kila wiki.

Ya*Katekisimu ya Kanisa Katoliki*Kwa usahihi anabainisha kwamba "Yesu alichagua wakati wa Pasaka... alichukua mkate, na... akaumega" na pia akautoa ili uliwe.

Imeandikwa katika Biblia kwamba Yesu alimega mkate usiotiwa chachu na kuwapa wafuasi wake wale. Yesu pia aliwapa wafuasi wake divai ili wanywe kiasi kidogo. Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu huomba, huvunja na kusambaza mkate usiotiwa chachu, na husambaza divai kwa wafuasi wake waaminifu ili wanywe. Hata hivyo, Kanisa la Roma (kama wengine wengi) halivunji tena mkate usiotiwa chachu (linatumia 'mwenyeji' mzima) wala halivunji tena*kwa kawaida*kusambaza divai kwa wafuasi wake kunywa (usambazaji wa divai unachukuliwa kuwa wa hiari na Kanisa la Roma, na mara nyingi haufanywi katika makanisa ya Kiprotestanti).

Vipi Kuhusu 'Mara Nyingi…Unapotangaza'?

Pasaka inapaswa kuchukuliwa mara ngapi?

Yesu alisema, "**Kwa maana kila mlapo mkate huu na kunywa kikombe hiki, mnatangaza kifo cha Bwana hata atakapokuja.**"

Fikiria kwamba ni ya Yesu*kifo*kwamba hii inaadhimisha.

Kifo cha Kristo kinatupatanisha na Mungu (Warumi 5:10) na Yesu alitoa uhai wake kwa ajili ya wokovu wetu (Yohana 3:16-17; Waebrania 5:5-11). Kifo chake kinatufundisha kwamba Wakristo hawapaswi kutawala dhambi juu ya miili yetu inayokufa (Warumi 6:3-12). Pasaka ya Kikristo ni*kila mwaka*ukumbusho wa kifo cha Yesu.

Yesu HAKUSEMA tufanye sherehe hii MARA NYINGI UNAPOTAKA, ila tu kwamba unapoifanya, unatangaza kifo chake. Neno la Kigiriki linalomaanisha mara nyingi katika 1 Wakorintho 11:26,*hosaki*, limetumika mara nyingine katika Agano Jipya. Haimaanishi mara

nyingi unavyotaka ISIPOKUWA neno la Kigiriki la "unalotaka,"*thelo*au*ethelo*, pia ipo (ambayo ipo katika Ufunuo 11:6; mahali pengine pekee katika Biblia neno hili hutumika). Hata hivyo, kwa kuwa hili HALIPO katika 1 Wakorintho 11:26, Paulo HATUAMBULISHI tuiadhimishe Pasaka ya Bwana mara nyingi tupendavyo, lakini kwamba tunapoiadhimisha siku ya Pasaka, si tu

sherehe, inaonyesha kifo cha Kristo.

Zaidi ya hayo, Paulo aliandika hivi:

> [27]Kwa hiyo yeyote atakayekula mkate huu au kunywa kikombe hiki cha Bwana isivyostahili atakuwa na hatia ya mwili na damu ya Bwana.[28]Lakini mtu ajichunguze mwenyewe, ndipo ale mkate na anywe kikombe.[29]Kwa maana yeye alaye na kunywa bila kustahili, hula na kunywa hukumu ya nafsi yake, kwa kutoupambanua mwili wa Bwana. (1 Wakorintho 11:27-29)

Paulo anafundisha wazi kwamba ili mtu achukue mkate na divai hii, ni lazima ajichunguze. Kuondolewa kwa chachu kunakopaswa kuambatana na Pasaka kunatusaidia kuzingatia makosa na dhambi zetu, na hivyo husaidia kutimiza amri hii kutoka kwa Paulo ya kujichunguza. Kwa kuwa kuondolewa kwa chachu kunaweza kuchukua juhudi nyingi, hii pia inaunga mkono dhana ya uchunguzi wa kila mwaka (watu hawakuwa wakiondoa chachu kila siku au wiki).

Agano Jipya linarekodi kwamba Yesu na Paulo walifundisha kuadhimisha Pasaka kwa njia ya Kikristo. Na hiyo ilikuwa ni maadhimisho ya kila mwaka.

Kuosha Miguu

Kuosha miguu husaidia kuonyesha unyenyekevu na kwamba hata wafuasi wa Kristo bado huwa na maeneo yanayohitaji kusafishwa (taz. Yohana 13:10).

Yesu alifundisha kwamba wafuasi wake wanapaswa kufanya hivi:

> [13]Mnaniita Mwalimu na Bwana, nanyi mwasema vyema, kwa maana ndivyo nilivyo.[14]Basi, ikiwa mimi, Bwana na Mwalimu wenu, nimewaosha miguu yenu, nanyi pia mnapaswa kuoshana miguu.[15]Kwa maana nimewapa mfano, ili kama mimi nilivyowatendea, nanyi mtende vivyo hivyo.[16]Amin, amin, nawaambia, mtumwa si mkuu kuliko bwana wake, wala yeye aliyetumwa si mkuu kuliko yeye aliyemtuma.[17]Mkiyajua haya, heri ninyi mkiyatenda. (Yohana 13:13-17)

Ni wachache wanaodai Ukristo wanaosha miguu kama Yesu alivyosema.

Lakini sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu fuata maagizo ya Yesu kuhusu hili kila mwaka.

Vyanzo Vilivyo Nje ya Maandiko

Sio tu katika Biblia tunaona kwamba Pasaka iliadhimishwa kila mwaka na Wakristo. Historia inarekodi kwamba waaminifu waliadhimisha Pasaka kila mwaka tarehe 14thkuanzia wakati wa mitume wa awali na katika vizazi vyote (Thiel B. Historia Endelevu ya Kanisa la Mungu. 2natoleo. Vitabu vya Nazarene, 2016).

Kuna taarifa za kuvutia katika maandishi yaliyoharibika zinazojulikana kama*Maisha ya Polycarp*(Hati hii inaonekana kutegemea maandishi ya karne ya pili, lakini toleo lililopo tunaloliona sasa lina taarifa/mabadiliko ambayo yanaonekana kuongezwa katika karne ya nne; tazama Monroy MS. Kanisa la Smyrna: Historia na Theolojia ya Jumuiya ya Wakristo wa Zamani. Toleo la Peter Lang, 2015, uk. 31). Kinachovutia ni kwamba inaonyesha kwamba maadhimisho ya Pasaka huko Asia Ndogo huenda hayakuja Smyrna kwa mara ya kwanza kutoka kwa Mtume Yohana, lakini hata mapema zaidi kutoka kwa Mtume Paulo (Pionius. Life of Polycarp, Sura ya 2).

*Maisha ya Polycarp*Inapendekeza kwamba Pasaka ya Agano Jipya pamoja na mkate usiotiwa chachu na divai ilipaswa kuadhimishwa wakati wa msimu wa mkate usiotiwa chachu. Inasema kwamba wazushi walifanya hivyo kwa njia nyingine. Na uandishi huo pia

unaunga mkono wazo kwamba mkate usiotiwa chachu NA divai zilichukuliwa, na zilichukuliwa KILA MWAKA.

Historia inarekodi kwamba mitume walioorodheshwa kibiblia (pamoja na Filipo na Yohana) pamoja na Maaskofu/Wachungaji Polycarp, Thraseas, Sagaris, Papirius, Melito, Polycrates, Apollinaris, na wengineo walisherehekea Pasaka kila mwaka siku ya 14.th(Eusebius. Historia ya Kanisa, Kitabu cha Tano, Sura ya 24 mistari ya 2-7). Wakatoliki wa Kirumi, Orthodox wa Mashariki, na Anglikana wote wanawaona viongozi hao kuwa watakatifu, lakini hakuna hata moja ya imani hizo inayofuata mifano yao katika hili.

Askofu/Mchungaji Apollinaris wa Hierapolis huko Frigia ya Asia Ndogo aliandika yapata mwaka 180 BK akiwaambia Wakristo waiadhimishe Pasaka siku ya 14th:

> Siku ya kumi na nne, Pasaka ya kweli ya Bwana; dhabihu kubwa, Mwana wa Mungu badala ya mwana-kondoo, aliyefungwa ... na ambaye alizikwa siku ya Pasaka, jiwe likiwa limewekwa juu ya kaburi.

Yesu alikula na kuadhimisha Pasaka siku ya 14th, aliuawa mnamo tarehe 14th, na akazikwa tarehe 14thHii haikuwa kwenye 15th, na katika mwaka wa kifo chake, hii HAIKUWA Jumapili. Yesu angekula Pasaka mara tu baada ya jua kutua na angeuawa wakati wa mchana na kuzikwa kabla ya jua kutua tena (ili kuanza siku mpya).

Mwishoni mwa karne ya pili, Askofu/Mchungaji Polycrates wa Efeso alituma barua kwa Askofu wa Kirumi Victor wakati Victor alipojaribu kulazimisha maadhimisho ya Pasaka siku ya Jumapili badala ya siku ya 14.th:

> Polycrates aliandika, “Tunaadhimisha siku halisi; wala hatuongezi, wala hatuondoi. Kwa maana huko Asia pia mianga mikubwa imelala, ambayo itafufuka tena siku ya kuja kwa Bwana, atakapokuja na utukufu kutoka mbinguni, na kuwatafuta watakatifu wote. Miongoni mwa hawa ni Filipo, mmoja wa mitume kumi na wawili, aliyelala Hierapoli; na binti zake wawili waliozeeka mabikira, na binti mwingine, aliyeishi

katika Roho Mtakatifu na sasa anapumzika Efeso; na, zaidi ya hayo, Yohana, ambaye alikuwa shahidi na mwalimu, aliyeketi kifuani mwa Bwana, na, akiwa kuhani, alikuwa amevaa sahani ya kasisi. Alilala Efeso. Na Polycarp huko Smirna, ambaye alikuwa askofu na shahidi; na Thraseas, askofu na shahidi kutoka Eumenia, aliyelala Smirna. Kwa nini nisimtaje askofu na shahidi Sagari aliyelala Laodikia, au Papirius aliyebarikiwa, au Melito, Towashi aliyeishi kabisa katika Roho Mtakatifu, na ambaye amelala Sardi, akingojea uaskofu kutoka mbinguni, atakapofufuka kutoka kwa wafu? Haya yote yalizingatiwa. Siku ya kumi na nne ya Pasaka kulingana na Injili, bila kuacha hata kidogo, bali kufuata kanuni ya imani. Nami pia, Polycrates, mdogo wenu nyote, nafanya kulingana na mapokeo ya jamaa zangu, ambao baadhi yao nimewafuata kwa karibu. Kwa maana saba kati ya jamaa zangu walikuwa maaskofu; nami ni wa nane. Na jamaa zangu walisherehekea siku ambayo watu waliondoa chachu. Kwa hivyo, mimi, ndugu, ambao nimeishi miaka sitini na mitano katika Bwana, na nimekutana na ndugu kote ulimwenguni, na nimepitia kila Maandiko Matakatifu, siogopi maneno ya kutisha. Kwa maana wale walio wakubwa kuliko mimi wamesema 'Tunapaswa kumtii Mungu kuliko mwanadamu'...Ningeweza kuwataja maaskofu waliokuwepo, ambao niliwaita kwa mapenzi yenu; ambao majina yao, kama ningeyaandika, yangeunda umati mkubwa. Nao, wakiona udogo wangu, walikubali barua hiyo, wakijua kwamba sikubeba mvi zangu bure, lakini siku zote nilikuwa nimetawala maisha yangu kwa Bwana Yesu.

Angalia katika barua yake, Polycrates:

1) Alisema alikuwa akifuata mafundisho yaliyotolewa na Mtume Yohana.
2) Alisema kwamba alikuwa mwaminifu kwa mafundisho ya Injili.
3) Alitegemea msimamo kwamba mafundisho kutoka Biblia yalikuwa juu ya yale ya mila zilizokubaliwa na Warumi.
4) Alisema alikuwa mwaminifu kwa mafundisho aliyopewa na viongozi wa kanisa la awali.

5) Ilionyesha kwamba wakati huo alikuwa msemaji wa waaminifu huko Asia Ndogo.
6) Alisema yeye na watangulizi wake walishika wakati wa mkate usiotiwa chachu.
7) Alikataa kukubali mamlaka ya mapokeo ya Kirumi yasiyo ya kibiblia juu ya Biblia.
8) Alikataa kukubali mamlaka ya Askofu wa Roma— alipendelea kuwa tofauti (taz. Ufunuo 18:4).
9) Alisema kwamba maisha yake yataongozwa na Yesu na si maoni ya wanadamu.

Je, ungefuata mfano wa Yesu na Mitume kama Polycrates alivyofanya?

Kwa sababu Wakristo wa kwanza waliitunza Pasaka siku ya 14th, wao na wengine waliofanya hivyo waliitwa Quartodecimans (Kilatini kwa*kumi na nne*) na wanahistoria wengi.

Wakristo wa kwanza waligundua kwamba Pasaka ilihusiana na mpango wa Mungu wa wokovu. Ona kwamba kufikia mwaka wa 180 BK, Askofu/Mchungaji Melito wa Sardi aliandika:

> Sasa inakuja siri ya pasaka, kama ilivyoandikwa katika sheria... Kwa hivyo, watu wakawa kielelezo cha kanisa, na sheria mchoro wa mfano. Lakini injili ikawa maelezo ya sheria na utimilifu wake, huku kanisa likiwa ghala la kweli...Huyu ndiye pasaka ya wokovu wetu. Huyu ndiye aliyevumilia mambo mengi kwa uvumilivu katika watu wengi...Huyu ndiye aliyefanyika mwanadamu katika bikira, aliyetundikwa juu ya mti, aliyezikwa ardhini, aliyefufuliwa kutoka kwa wafu, na aliyewafufua wanadamu kutoka kaburini chini hadi juu mbinguni. Huyu ndiye mwana-kondoo aliyechinjwa.

Pasaka iliadhimishwa kila mwaka tarehe 14thwa Nisani na waumini na wengine katika karne zilizofuata. Wasomi Wakatoliki (Eusebius, Socrates Scholasticus, Bede) wanarekodi hili lilitokea katika karne ya 4.th, 5th, 6th-8thna karne zilizofuata. Waandishi mbalimbali wa Kanisa la Mungu wamefuatilia utunzaji wake kuanzia wakati wa mitume hadi nyakati za kisasa (k.m. Dugger AN, Dodd CO. Historia ya Dini ya Kweli,

toleo la 3. Yerusalemu, 1972 (Kanisa la Mungu, Siku ya 7). Thiel B. Historia Inayoendelea ya Kanisa la Mungu. Vitabu vya Nazarene, 2016).

Wasomi wa Kigiriki na Kirumi wanatambua kwamba vipengele vya Pasaka, kama vile kuosha miguu, pia vilizingatiwa na wale waliowaona kuwa Wakristo waaminifu wa mapema (k.m. Thurston, H. (1912). Kuosha Miguu na Mikono. Katika The Catholic Encyclopedia).

Pasaka ni sikukuu ya kwanza ya kila mwaka iliyoorodheshwa katika miaka ya 23.rdsura ya Mambo ya Walawi.

Pasaka husaidia kuashiria wokovu na neema kwa Wakristo. Ikumbukwe kwamba maandishi ya Wakristo wa mapema mara nyingi huiita Pasaka na sio "Meza ya Bwana."

Ingawa baadhi wanaweza ‘kupuuza’ umuhimu wa maadhimisho ya Pasaka, viongozi waliochukuliwa kuwa watakatifu na Wayunani-Warumi na Kanisa la Mungu waliishika kihalisi.

Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu bado linafanya hivyo hadi leo.

Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu huadhimisha Pasaka na hujumuisha desturi ya kihistoria na ya kibiblia ya kuoshana miguu.

Mpango Tangu Mwanzo

Pasaka inaonyesha kwamba Mungu alikuwa na mpango kabla ya kuwekwa misingi ya ulimwengu (1 Petro 1:20) wa kumtuma Yesu afe kwa ajili ya dhambi zetu, kwamba Mungu anatupenda (Yohana 3:16), kwamba Mungu anaweza kutuokoa, na kwamba Mwanawe aliteseka na kufa kwa ajili yetu. Pasaka inaonyesha kwamba Wakristo wamewekwa huru kutoka dhambini kwa kifo chake na wasibaki katika dhambi (Warumi 6:1-5).

Lakini kukubali tu dhabihu ya Yesu si jambo lote lililopo katika mpango wa Mungu wa wokovu.

Watu mbalimbali huweka mwanzo wa sikukuu za wokovu za Mungu kwa kutambua Pasaka na/au Pentekoste kwa kiasi fulani, lakini

hawajui kamwe “kina cha utajiri” (taz. Warumi 11:33) wa neema ya Mungu (2 Petro 3:18) inayoonyeshwa na sikukuu zingine za kibiblia.

Kristo si tu mwandishi/mwanzilishi wa wokovu wetu (Waebrania 5:9), bali pia ndiye mkamilishaji wa wokovu wetu (Waebrania 12:2; 1 Petro 1:1-9). Wafuasi wake wa kweli huadhimisha Siku zake Takatifu za Majira ya Kuchipua na Kuanguka.

3. Usiku wa Kuadhimishwa na Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu

Biblia inaonyesha kwamba Misri ilikuwa aina ya dhambi ambayo wana wa Israeli walipaswa kukombolewa kutoka kwayo (taz. Kutoka 13:3; Ufunuo 11:8). Biblia inaonyesha kwamba Wakristo leo wanaishi katika ulimwengu ambao ni aina ya "Babeli" ya kiroho (Ufunuo 17:1-6). Biblia inaonyesha kwamba Wakristo wataokolewa kutoka humo hivi karibuni.*baada ya*Mungu amimina mapigo Yake juu ya Babeli (Ufunuo 18:1-8). Mapigo kadhaa yaliyoorodheshwa katika Kitabu cha Ufunuo yanafanana na yale yaliyowahi kutumika Misri kabla ya watu wa Mungu kukombolewa.

Wana wa Israeli walitoka Misri siku ya kwanza ya Mikate Isiyotiwa Chachu.

Biblia, katika Mambo ya Walawi 23:7-8 inafundisha kwamba siku za kwanza na za mwisho za mkate usiotiwa chachu ni nyakati za "kusanyiko" takatifu (NKJV), "kusanyiko takatifu" (NJB). Jioni ya tarehe kumi na tano ya mwezi wa Nisani (ambayo huanza siku hiyo takatifu) huanza Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, ambayo ilihusisha kula (taz. Kutoka 12:16; Mambo ya Walawi 23:6).

Biblia inarekodi yafuatayo:

> [42]Ni usiku wa kuadhimishwa sana kwa ajili ya Bwana kwa kuwatoa katika nchi ya Misri; huu ndio usiku wa Bwana, wa kuadhimishwa na wana wa Israeli wote katika vizazi vyao. (Kutoka 12:42)
>
> Huu ni usiku wa Bwana wetu unaostahili kuzingatiwa, alipowatoa katika Nchi ya Misri: usiku huu wana wa Israeli wote wanapaswa kuutunza katika vizazi vyao. (Douay Rheims ya Asili)

Kwa Wakristo, Usiku wa Kuadhimishwa unaonyesha hatua yetu ya kuondoka Misri ya kiroho (taz. Ufunuo 11:8) -- hili ni jambo ambalo linapaswa kuwafanya Wakristo wafurahi.

Kihistoria, Usiku wa Kuadhimishwa kwa kawaida ulihusisha chakula cha jioni cha sherehe. Chakula cha jioni kwa kawaida kilijumuisha, lakini hakikuwa tu, mkate usiotiwa chachu.

Wingi wa Wayahudi Wanaoitwa 15thPasaka

Viongozi wa Kiyahudi walibadilisha tarehe na baadhi ya desturi zao zinazohusiana na Pasaka. Baadhi ya vyanzo vya marabi vinapendekeza hii ni kwa sababu hawakutaka kuitunza kama Wakristo waaminifu (Wolf G. Lexical and Historical Contributions on the Biblical and Rabbinic Passover. G. Wolf, 1991).

Lakini pia, labda kwa sababu ya kula mlo katika Usiku wa Kuadhimishwa na mila fulani, pamoja na jinsi Wayahudi walivyokuwa wakishughulika na siku takatifu kwa sababu ya watu walioishi nje ya nchi ya Israeli) na matoleo ya kalenda (Siku Takatifu. Ensaiklopidia ya Kiyahudi ya 1906), Wayahudi huwa wanaita Usiku wa Kuadhimishwa Pasaka kwani Wayahudi wengi huiadhimisha jioni ya 15thya Nisani/Abibu. Baadhi huweka zote mbili siku ya 14thna 15thkama Pasaka.

Wakati wa Yesu, Masadukayo walikuwa na tabia ya kuadhimisha Pasaka siku ya 14.thna Mafarisayo kwenye 15th(Rabi Jeffrey W. Goldwasser. Kwa nini Wayahudi huko Amerika wana Seder mbili za Pasaka?).

Hata hivyo, Biblia inafundisha kwamba nyakati mbili tofauti ni kwa madhumuni mawili tofauti. Pasaka ya Agano la Kale inaonyesha kwamba wana wa Israeli walilindwa na hawakuteseka kutokana na malaika wa kifo. Pasaka ya Agano Jipya inaonyesha, kwa Wakristo, kwamba Yesu mwenyewe alibeba adhabu ya dhambi zetu kupitia kifo Chake.

Lakini, Usiku wa Kuadhimishwa uliwakumbusha Wayahudi kwamba wanapaswa kushukuru kwa ukombozi wa Mungu kutoka utumwani mwa Wamisri (Kutoka 12:42). Kwa Wakristo, Usiku wa Kuadhimishwa unatufundisha tunapaswa kufurahi na kushukuru kwa ukombozi ambao Yesu anatoa kutoka utumwani mwa dhambi (Yohana 8:34-36).

Baadhi ya wasomi wa Kiyahudi wanatambua kwamba Biblia inaorodhesha Pasaka kama tarehe tofauti na sikukuu ya mkate usiotiwa chachu:

> Hata hivyo, Law. xxiii. inaonekana kutofautisha kati ya Pasaka, ambayo imewekwa kwa siku ya kumi na nne ya mwezi, na (Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu; ἑορτή τῶν ἀζύμων, Luka xxxii. 1; Josephus, "B. J." ii. 1, § 3), iliyoteuliwa kwa siku ya kumi na tano. (Pasaka. Ensaiklopidia ya Kiyahudi ya 1906)

Kwa hivyo, licha ya Wayahudi wengi kuiita kile wanachoweka kwenye 15thkama Pasaka, 15thKibiblia inachukuliwa kuwa sehemu ya sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu ya siku saba. Kwa sababu Wayahudi huwa wanasisitiza kuondoka Misri na hutegemea mila fulani zisizo za kibiblia, huwa wanaadhimisha zaidi tarehe ya pili pekee.

Kutoka sura ya 12 inazungumzia Pasaka na inaanza na Mungu akiwaagiza Musa na Haruni kuhusu kile walichopaswa kuwafundisha watu pamoja na kile kitakachotokea. Maagizo haya yalijumuisha kumtoa mwana-kondoo siku ya kumi ya mwezi huu wa kwanza, unaoitwa Abibu, na kumhifadhi hadi siku ya 14.thsiku ambayo ilipaswa kuuawa wakati wa jioni — mwanzo wa karne ya 14th.

Angalia kitu kutoka kwa maagizo yafuatayo kuhusu Pasaka:

> 21Kisha Musa akawaita wazee wote wa Israeli, akawaambia, Jichagulieni wana-kondoo kwa ajili yenu, kwa kadiri ya jamaa zenu, mkamchinje mwana-kondoo wa Pasaka.22Nanyi mtachukua tawi la hisopo, mlichovye katika damu iliyo bakulini, na kukipiga kizingiti cha juu na miimo miwili ya mlango kwa damu iliyo bakulini; wala mtu awaye yote miongoni mwenu asitoke mlangoni mwa nyumba yake hata asubuhi. (Kutoka 12:21-22)

Usemi "mpaka asubuhi" unatokana na neno la Kiebrania linalomaanisha "kupenya kwa mwanga wa mchana," "kuja kwa mwanga wa mchana," au "kuja kwa jua."

Kwa hivyo, Waisraeli hawakutoka nje ya nyumba zao hadi baada ya alfajiri siku ya 14.thNi nini kilitokea mapema usiku huo?

> [29]Ikawa usiku wa manane Bwana akawapiga wazaliwa wa kwanza wote katika nchi ya Misri, tangu mzaliwa wa kwanza wa Farao aliyeketi katika kiti chake cha enzi, hata mzaliwa wa kwanza wa mateka aliyekuwa gerezani; na wazaliwa wa kwanza wote wa wanyama;…[33]Wamisri wakawahimiza watu, wawatoe kutoka nchi kwa haraka, maana walisema, "Tutakufa sote." (Kutoka 12:29,33)

Musa na Haruni HAWAKUTOKA nje wakati wa usiku - hiyo ni dhana potofu ambayo wengi wameitoa:

> [28]Ndipo Farao akamwambia, “Ondoka mbele yangu! Jihadhari, usiuone uso wangu tena. Kwa maana siku utakayouona uso wangu utakufa.”
>
> [29]Musa akasema, "Umesema vyema. Sitakuona uso wako tena." (Kutoka 10:28-29)

Baada ya kifo cha mzaliwa wa kwanza, Waisraeli walikuwa na kazi kadhaa za kukamilisha kabla ya kuondoka Misri. Walipaswa kukaa ndani ya nyumba zao hadi asubuhi, wakati wa mapambazuko, kuchoma mabaki ya wana-kondoo ambao hawakuliwa, kwenda vijijini na miji ambapo Wamisri waliishi na kuwaomba wawape fedha, dhahabu, na nguo, kukusanya na kupakia mali yoyote waliyokuwa nayo ya kubeba na pamoja na mifugo yao na makundi yao ya kondoo na mbuzi kusafiri kwa miguu, kwa umbali wa maili ishirini hivi, hadi Ramesesi ambapo safari yao iliyopangwa kutoka Misri ingeanzia. Angalia:

> [34]Watu wakachukua unga wao kabla haujatiwa chachu, vyombo vyao vya kukandia vikiwa vimefungwa ndani ya nguo zao mabegani mwao.[35]Wana wa Israeli wakafanya kama Musa alivyowaambia, wakaomba kwa Wamisri vyombo vya fedha, na vyombo vya dhahabu, na mavazi;[36]Bwana akawapa watu hao kibali machoni pa Wamisri, hata wakawapa kila walichokihitaji, nao wakawateka nyara Wamisri.[37]Wana wa Israeli wakasafiri kutoka Ramesesi hadi Sukothi, wapata wanaume mia sita elfu waliotembea kwa miguu, bila kuhesabu watoto.[38]Na kundi la watu waliochanganyikana pia

> walipanda pamoja nao; na makundi ya kondoo na ng'ombe, ng'ombe wengi sana.[39]Wakaoka mikate isiyochachwa ya unga waliouleta kutoka Misri, kwa maana haukuwa umetiwa chachu; kwa sababu walifukuzwa kutoka Misri, wasiweze kukawia, wala hawakuwa wamejiandalia chakula chochote. (Kutoka 12:34-39, KJV)

Usiku wa kuadhimishwa ni usiku walioondoka Ramesesi. Usiku walioondoka Misri.

Baada ya kufanya kile Mungu alichowaambia wafanye, waliondoka.

Kutoka 13:18 inatuambia, “wana wa Israeli walipanda kwa safu kutoka nchi ya Misri.” Kwa kuzingatia idadi ya watu na umri, ni jambo la kushangaza kwamba waliweza kutimiza haya yote usiku uliofuata Pasaka.

Mkate Usiotiwa Chachu

Sisi Wakristo tunatambua kwamba Yesu alilipa adhabu ya dhambi zetu siku ya Pasaka na kwamba tunapaswa kujaribu kuishi, kama alivyofanya, bila dhambi na unafiki, ambao chachu inaweza kuwakilisha kwa mfano (Luka 12:1).

Marehemu Herbert W. Armstrong aliandika kuhusu hili:

> Na, kama vile Waisraeli walivyotoka kwa nguvu kubwa (Hesabu 33:3), kwa furaha kubwa na shangwe kwa ajili ya ukombozi wao kutoka utumwani, ndivyo Mkristo aliyezaliwa hivi karibuni anavyoanza maisha yake ya Kikristo — juu katika mawingu ya furaha na shangwe. Lakini nini kitatokea?
>
> Ibilisi na dhambi humfuata mara moja mwana mpya wa Mungu — na hivi karibuni Mkristo mpya na asiye na uzoefu hugundua kuwa yuko chini ya vilindi vya kukata tamaa, na anajaribiwa kukata tamaa na kuacha.
>
> Angalia Kutoka 14, kuanzia mstari wa 10 — mara tu Waisraeli walipoona jeshi hili kubwa likiwafuatilia, walipoteza ujasiri wao. Hofu ikawajia. Walianza kunung'unika na kulalamika.

Waliona haiwezekani kwao kumkimbia Farao na jeshi lake, kwa sababu alikuwa na nguvu nyingi kuliko wao. Nao hawakuwa na msaada. Ndivyo ilivyo kwetu sisi.

Nguvu Yetu Haitoshi!

Lakini angalia ujumbe wa Mungu kwao kupitia Musa: "Msiogope, simameni kimya, mkauone wokovu wa Bwana ... kwa maana Wamisri ... hamtawaona tena milele. Bwana atawapigania ninyi"! Ni ajabu sana!

Tukiwa hatuna msaada, tunaambiwa tusimame tuli, na kuuona wokovu wa Bwana. Yeye atatupigania. Hatuwezi kumshinda Shetani na dhambi, lakini Yeye anaweza. Ni Kristo aliyefufuka - Kuhani wetu Mkuu - ambaye atatutakasa - atatutakasa - atatuokoa - ambaye alisema hatatuacha kamwe wala kutuacha!

Hatuwezi kushika Amri kwa nguvu na uwezo wetu wenyewe. Lakini Kristo NDANI YETU anaweza kuzishika! Lazima tumtegemee kwa imani. Armstrong HW. Siku Takatifu za Mungu—au Sikukuu za Kipagani—Zipi? Kanisa la Mungu la Ulimwenguni Pote, 1976)

Kusudi la Tamasha

Lakini hebu tujifunze umuhimu kamili wa hili. KWA NINI Mungu aliziagiza siku hizi za sikukuu? KUSUDI Lake kuu lilikuwa nini? Geuka sasa kwenye Kutoka 13, mstari wa 3: "...Musa akawaambia watu, Kumbukeni SIKU HII, mliyotoka Misri..." Hii ilikuwa tarehe 15 ya Abibu. Mstari wa 6: "Siku saba mtakula mikate isiyotiwa chachu, na siku ya saba itakuwa SHEREHE kwa ajili ya Milele... Hili limefanywa KWA SABABU ya yale ambayo Milele alifanya [UKUMBUSHO]... nayo itakuwa ISHARA" — (THIBITISHO la kimiujiza la utambulisho) — "kwako mkononi mwako, na kwa UKUMBUSHO kati ya macho yako" — KWA NINI? –"ili SHERIA YA BWANA IWE KINYWANI CHAKO... Kwa hiyo ISHIKE agizo hili..."

> Ndugu wapendwa, mnaona maana nzuri? Je, mnaelewa umuhimu wa kweli wa yote? Je, mnaona KUSUDI LA Mungu? PASAKA inaashiria KIFO CHA KRISTO kwa ajili ya ondoleo la dhambi zilizopita. Kukubali DAMU YAKE hakusamehe dhambi TUTAZOTENDA - haitoi LESENI ya kuendelea katika dhambi - kwa hivyo TUNAPOKUKUBALI, dhambi zetu husamehewa hadi wakati huo tu - DHAMBI ZILIZOPITA.
>
> Lakini je, tuishie hapo? Dhambi za zamani zimesamehewa. Lakini bado sisi ni viumbe vya mwili. Bado tutapitia majaribu. Dhambi imetushikilia — tumekuwa WATUMWA wa dhambi, katika nguvu zake. Na hatuna uwezo wa kujiokoa kutoka kwayo! Tumekuwa katika UTUMWA wa dhambi. Hebu tuelewe picha — maana yake. (Armstrong HW. Mambo Unayopaswa Kujua Kuhusu Pasaka na Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu. Habari Njema, Machi 1979)

Wakristo wanapaswa kuachana na dhambi kwa kiwango gani? Kabisa, kama Yesu alivyofundisha, “mtakuwa wakamilifu, kama Baba yenu wa mbinguni alivyo mkamilifu” (Mathayo 5:48). Chachu inaweza kuwa aina ya dhambi kwa mfano (taz. 1 Wakorintho 5:7-8). Kama dhambi, chachu hujivuna.

Kwa kuwa saba ni nambari ya Mungu inayoashiria ukamilifu, Wakristo wanapaswa kufuata Pasaka kwa siku saba za mkate usiotiwa chachu. Maana na ishara si kamili kwa Pasaka pekee. Pasaka inaonyesha kukubalika kwa damu ya Kristo kwa ajili ya ondoleo la dhambi za zamani na kifo cha Yesu.

Je, tunapaswa kumwacha Kristo kwa mfano akitundikwa kwenye mti wa kifo chake (tazama Wagalatia 3:13)? Hapana. Siku saba za mkate usiotiwa chachu baada ya Pasaka zinatusaidia kuonyesha kuondolewa kabisa kwa dhambi, kushika Amri — baada ya dhambi za zamani kusamehewa kama matokeo ya dhabihu ya Yesu.

Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu zinaashiria maisha na kazi ya Yesu aliyefufuka. Yesu alipanda hadi kwenye kiti cha enzi cha Mungu ambapo sasa anafanya kazi kwa niaba yetu kama Kuhani wetu Mkuu,

akitusafisha dhambi (Waebrania 2:17-18) akitukomboa kabisa kutoka katika nguvu zake!

Hapa kuna baadhi ya yale ambayo maandiko ya Kiebrania yanasema kuhusu Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu:

> [15]Mtakula mikate isiyotiwa chachu kwa siku saba. Siku ya kwanza mtaondoa chachu kutoka katika nyumba zenu. Kwa maana mtu yeyote atakayekula mikate iliyotiwa chachu tangu siku ya kwanza hadi siku ya saba, mtu huyo atakatiliwa mbali na Israeli.[16]Siku ya kwanza kutakuwa na kusanyiko takatifu, na siku ya saba kutakuwa na kusanyiko takatifu kwa ajili yenu. Kazi yoyote haitafanywa siku hizo, ila kile ambacho kila mtu hana budi kula, hicho tu ndicho kitakachoandaliwa nanyi.[17]Kwa hiyo mtaiadhimisha Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, kwa kuwa siku hiyo hiyo nitawatoa majeshi yenu kutoka nchi ya Misri; kwa hiyo mtaiadhimisha siku hii katika vizazi vyenu vyote kama amri ya milele.[18]Katika mwezi wa kwanza, siku ya kumi na nne ya mwezi wakati wa jioni, mtakula mikate isiyotiwa chachu, hadi siku ya ishirini na moja ya mwezi wakati wa jioni.[19]Kwa muda wa siku saba, chachu isionekane katika nyumba zenu; kwa kuwa mtu yeyote atakayekula kilichotiwa chachu, mtu huyo atakatiliwa mbali na mkutano wa Israeli, awe mgeni au mzaliwa wa nchi.[20]Msile kitu chochote kilichotiwa chachu; katika makao yenu yote mtakula mikate isiyotiwa chachu.'" (Kutoka 12:15-20)

Mambo ya Walawi 23:6-8 inafundisha kuhusu hilo pia. Na Kumbukumbu la Torati 16:16 inaonyesha kwamba sadaka zilitarajiwa kutolewa katika Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu, Pentekoste, na Siku Takatifu za Kuanguka.

Hapo awali, hapakuwa na "sadaka za kuteketezwa au dhabihu" wakati Mungu "alipowatoa katika nchi ya Misri" (Yeremia 7:22). Ziliongezwa kwa sababu ya kutotii (Yeremia 7:21-27) na Agano Jipya liko wazi kwamba hatuhitaji kuwa na sadaka za kuteketezwa au dhabihu za wanyama sasa (Waebrania 9:11-15).

Tunapokula mkate usiotiwa chachu kila siku, tunatambua kwamba tunapaswa kuepuka dhambi ambayo imeenea sana katika ulimwengu unaotuzunguka.

Imefanywa au Imehifadhiwa?

Je, Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu ziliondolewa? Fikiria jambo lingine ambalo Herbert W. Armstrong aliandika:

> **Haijafutwa na Agano la Kale**
>
> Tazama kwamba Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu ni KIPINDI, chenye SABATO mbili za siku kuu. Na KIPINDI hiki kimeanzishwa MILELE — wakati Waisraeli walipokuwa bado Misri — kabla ya sheria ya sherehe ya Musa kutolewa au kuandikwa — kabla hata Mungu hajapendekeza agano la kale! Kile ambacho sheria ya Musa, au agano la kale, haikuleta au kuanzisha, HAVIWEZI KUKIONDOA! Katika tafsiri ya Fenton, mstari wa 17 umetafsiriwa: "kwa hivyo TUNZA KIPINDI HIKI KAMA TAASISI YA MILELE." Kipindi chote kimejumuishwa.
>
> Hili PEKEE linapaswa kuthibitisha kwamba SIKU TAKATIFU — na Siku saba za Mikate Isiyotiwa Chachu — zinafungamana leo, na MILELE!
>
> Sasa, ikiwa maandiko haya yanahusu tarehe 15, si ya 14, kama yanavyofanya hakika, na hapa yamethibitishwa kikamilifu, basi je, Pasaka imeanzishwa MILELE? Hakika imeanzishwa! Lakini maandiko haya hapo juu yanarejelea KASUKU na si PASAKA. Katika aya inayoanzia Kutoka 12:21 PASAKA inarejelewa tena, na mstari wa 24 unaithibitisha MILELE! …
>
> Kuadhimisha Pasaka pekee, na kisha kushindwa kuadhimisha Siku saba za Mikate Isiyotiwa Chachu, inamaanisha, katika mfano, kukubali damu ya Kristo, na kuendelea katika dhambi — kusema ... SHERIA imeondolewa, tuko chini ya neema, ikimaanisha leseni, kuendelea katika dhambi!
>
> Siku saba za Mikate Isiyotiwa Chachu zinaonyesha kushika Amri, ambayo ni njia nyingine ya kusema kuondolewa kwa

> dhambi. (Armstrong HW. Mambo Unayopaswa Kujua Kuhusu Pasaka na Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu. Habari Njema, Machi 1979)

Wakristo wa awali hawakuamini kwamba Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu ziliondolewa. Mtume Paulo aliunga mkono kuadhimisha Sikukuu kwa mkate usiotiwa chachu ipasavyo (1 Wakorintho 5:7). Yeye na wengine bado waliiweka alama/waliadhimisha na kuiadhimisha nje ya Yudea:

> [6]Lakini sisi tulisafiri kwa meli kutoka Filipi baada ya Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu, na baada ya siku tano tukawafikia Troa, ambapo tulikaa kwa siku saba. (Matendo 20:6)

Kama Wakristo hawangeshika Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu, Roho Mtakatifu hangeongoza hili kuandikwa hivi. Sasa Filipi ulikuwa mji wa Mataifa huko Makedonia. Ulitawaliwa na Warumi - hivyo kushika siku hizi HAUKUWEKA tu mahali kama Yerusalemu. Katika angalau sehemu mbili katika Agano Jipya, tunaona kwamba Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu zilipaswa kuwekwa katika maeneo ya Mataifa (1 Wakorintho 5:7; Matendo 20:6).

Fikiria pia kauli “ilikuwa wakati wa Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu” katika Matendo 12:3. Kwa kuwa mwandishi wa Mataifa Luka alimwandikia Kitabu cha Matendo kwa Myahudi mwingine (Matendo 1:1), kwa nini angetaja siku hizi ikiwa hazikujulikana na Wakristo wa Mataifa na zilikuwa zimekoma kuwepo?

Labda inapaswa kuongezwa kwamba 3 bandia[rd]karne*Barua ya Mitume*Yesu alidai kwamba wafuasi wake wanapaswa kushika Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu hadi atakaporudi. Ingawa hatuwezi kutegemea hati hiyo, inaonyesha kwamba baadhi walikuwa wakiweka siku hizo katika siku 3 za mwanzo.[rd]karne.

Taarifa kutoka nje ya Biblia zinaripoti kwamba Mitume Paulo, Yohana, na Filipo, pamoja na Polycarp wa Smirna na Wakristo wengine wa mapema, walishika Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu (Pionius. Life of Polycarp, Sura ya 2).

Licha ya haya, Canon 38 ya*Baraza la Laodikia*wa karne ya nne (karibu 363-364) walipiga marufuku utunzaji wa Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu. Wale waliokuwa katika Kanisa la Mungu hawakuweza kufuata amri nyingi za Baraza hili ambazo zilipingana na Biblia na mapokeo ya awali ya waumini.

Kwa hivyo, Washika Sabato mbalimbali waliendelea kushika Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu baadaye (Pritz. Nazarene Jewish Christianity. Magnas, Jerusalem, 1988, uk. 35; Jerome kama ilivyonukuliwa katika Pritz, uk. 58, 62, 63; Ephiphanius. The Panarion of Ephiphanius of Salamis: Book II (sects 1-46) Section 1, Chapter 19, 7-9. BRILL, 1987, uk. 117-119) na hadi Enzi za Kati na zaidi (Liechty D. Sabbatarianism in the Sixteenth Century. Andrews University Press, Berrien Springs (MI), 1993, uk. 61-62; Falconer John. A Breife Refutation of John Traskes Judaical and Novel Fantyces, uk. 57-58, kama ilivyonukuliwa katika Ball B. Seventh Day Men: Sabbatarians and Sabbatarianism in England and Wales, 1600-1800, 2nd toleo. James Clark & Co., 2009, uk. 49-50).

Kama tulivyo katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu halikubali kwamba*Baraza la Laodikia*Kama ilivyoandikwa kwa ajili ya kanisa la kweli la Kikristo, bado tunashika Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu. Tunakula mkate usiotiwa chachu kwa kila siku kati ya siku saba kama Biblia inavyoshauri (Kutoka 12:15; 13:6; 23:15; 34:18). Mkate huu unaweza kutengenezwa kwa nafaka/karanga tofauti—matumizi ya ngano hayahitajiki kibiblia.

(Labda inapaswa kutajwa kwamba mtu anaweza kula vyakula vingine isipokuwa mkate usiotiwa chachu wakati wa Sikukuu hii, ni kwamba tu hakuna mikate iliyotiwa chachu inayopaswa kuliwa. Pia, tofauti na Pasaka, Siku ya kwanza na ya mwisho ya Mikate Isiyotiwa Chachu ni siku, kama Sabato ya kila wiki, ambazo mtu hapaswi kufanya kazi.)

Ingawa baadhi hupenda kufananisha sehemu nyingi za Biblia, ingawa hakika kuna uelewa wa kiroho kuhusu Siku Takatifu, pia kuna uelewa wa kimwili. Na utunzaji wa kimwili hutusaidia kuelewa vyema masomo ya kiroho.

Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu husaidia kuashiria kwamba sisi Wakristo tunapaswa kujitahidi kuondoa dhambi na unafiki maishani

mwetu (tazama Mathayo 16:6-12; 23:28; Luka 12:1). Kwa kuziweka kimwili, hutusaidia kujifunza vyema masomo ya kiroho ambayo Mungu alikusudia.

4. Pentekoste: Ukweli Kuhusu Wito Wako na Kipawa cha Ajabu cha Mungu

Wengi wanaomkiri Kristo wanajua jambo fulani kuhusu Pentekoste. Wengi wanaiona ipasavyo kuwa mwanzo wa kanisa la Agano Jipya.

Baada ya Yesu kufa, wanafunzi wake waliambiwa wasubiri ili kupokea nguvu ya Roho Mtakatifu:

> [4]Hata alipokuwa amekusanyika pamoja nao, aliwaamuru wasitoke Yerusalemu, bali wangoje ahadi ya Baba, ambayo mliisikia kwangu;[5]Kwa maana Yohana alibatiza kwa maji kweli, lakini ninyi mtabatizwa kwa Roho Mtakatifu baada ya siku chache." (Matendo 1:4-5)

Kwa hivyo walisubiri na:

> [1]Siku ya Pentekoste ilipotimia, wote walikuwa pamoja mahali pamoja (Matendo 2:1).

Ona kwamba kauli hiyo inasisitiza ukweli kwamba**Siku ya Pentekoste ilikuwa imefika kikamilifu**Biblia inaweka wazi kwamba matukio yaliyofuata yalihusiana moja kwa moja na ukweli kwamba**Siku ya Pentekoste ilikuwa imefika kikamilifu**Na, ikawatokea wanafunzi kwa sababu wote walikuwa wakiitazama pamoja.

Hapa kuna kilichotokea wakati huo:

> [2]Ghafla kukasikika sauti kutoka mbinguni, kama uvumi wa upepo mkali unaovuma, ukaijaza nyumba yote waliyokuwa wameketi.[3]Kisha wakaonekana na ndimi zilizogawanyika, kama ndimi za moto, na moja ikakaa juu ya kila mmoja wao.[4]Wote wakajazwa Roho Mtakatifu, wakaanza kusema kwa lugha nyingine, kama Roho alivyowajalia kutamka. …
>
> [38]Petro akawaambia, "Tubuni, mkabatizwe kila mmoja kwa jina la Yesu Kristo kwa ondoleo la dhambi."

dhambi; nanyi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu.[39]Kwa kuwa ahadi hii ni kwa ajili yenu na kwa watoto wenu, na kwa wote walio mbali, na kwa wote watakaoitwa na Bwana Mungu wetu."

[40]Na kwa maneno mengine mengi alishuhudia na kuwahimiza, akisema, "Jiokoeni na kizazi hiki kiovu."[41]Nao waliolipokea neno lake kwa furaha wakabatizwa; na siku hiyo wakaongezeka watu wapatao elfu tatu.[42]Nao wakadumu katika fundisho la mitume, na katika ushirika, na katika kuumega mkate, na katika kusali. …[47]wakimsifu Mungu na kuwa na kibali kwa watu wote. Bwana akalizidisha kanisa kila siku wale waliokuwa wakiokolewa. (Matendo 2:2-4, 38-42, 47).

Walipokea sehemu ya nguvu ya Roho Mtakatifu. Na hii inachukuliwa kuwa mwanzo wa kanisa la Kikristo na Wakatoliki wa Kirumi, Waothodoksi wa Mashariki, Waprotestanti wengi, Mashahidi wa Yehova, na vikundi vya Kanisa la Mungu. Kwa hivyo Roho Mtakatifu alitolewa wakati fulani (wakati uleule ambao Wayahudi wengi walisherehekea Pentekoste) na kwamba wanafunzi wa Yesu walikuwa bado wakiusherehekea.

Hiyo haikuwa bahati mbaya.

Je, Kuna Zaidi Kuhusu Pentekoste?

Wengi hawatambui kwamba Pentekoste iliwakilisha zaidi ya utoaji wa Roho Mtakatifu na mwanzo wa kanisa la Agano Jipya.

Kuangalia vifungu katika Agano la Kale na Jipya hutoa taarifa zaidi kuhusu siku hii na maana yake.

Sikukuu ya Pentekoste iliadhimishwa na Wakristo baada ya ile ya kwanza, lakini bila kutaja kunena kwa lugha. Mtume Paulo aliendelea kuadhimisha Pentekoste miongo kadhaa baada ya Pentekoste iliyotajwa katika sura ya pili ya Kitabu cha Matendo. Angalia alichoandika, yapata mwaka 56 BK:

> [8]Kwa maana sitaki kuwaona sasa njiani; lakini natumaini kukaa nanyi kwa muda, Bwana akipenda. Lakini nitakaa Efeso hata Pentekoste (1 Wakorintho 16:8).

Hii inaonyesha kwamba Paulo alijua wakati Pentekoste ilifanyika, kwamba alihisi kwamba Wakorintho lazima wajue wakati Pentekoste ilifanyika, na kwamba Waefeso wangejua wakati Pentekoste ilifanyika. Kwa hivyo, inaonekana ilikuwa ikiadhimishwa na Paulo na Mataifa huko Efeso na Korintho.

Katika mwaka mwingine, Mtume Paulo pia alitamani kuwa Yerusalemu kwa ajili ya Pentekoste, yapata mwaka 60 BK:

> [16]Kwa maana Paulo alikuwa amekusudia kupita Efeso kwa meli, ili asipate kukaa Asia; kwa maana alikuwa na haraka ya kufika Yerusalemu, ikiwezekana, siku ya Pentekoste (Matendo 20:16).

Kwa hivyo, Wakristo huko Yerusalemu walikuwa bado wakisherehekea Pentekoste na Paulo alikuwa akisherehekea pia. Vinginevyo, hakungekuwa na sababu dhahiri kwa nini Paulo alitaka kuwa Yerusalemu siku ya Pentekoste.

Neno Pentekoste ni neno la Kigiriki lenye maana ya 50thNeno hilo linatokana na maelezo yafuatayo ya Kiebrania ya kuhesabu tarehe:

> [15]Nanyi mtajihesabia nafsi zenu tangu siku inayofuata Sabato, tangu siku mliyoleta mganda wa sadaka ya kutikiswa; Sabato saba zitakamilika.[16]Hesabu siku hamsini hadi siku inayofuata Sabato ya saba (Mambo ya Walawi 23:15-16).

Siku ya Pentekoste ina majina kadhaa, na kwa sababu hiyo, baadhi wamechanganyikiwa kuhusu hilo. Majina yake mengine ya kibiblia ni pamoja na: Sikukuu ya Mavuno, Sikukuu ya Majuma na siku ya malimbuko.

Mila za Kiyahudi na Pentekoste ni lini?

Kuimba mara nyingi kuliambatana na sherehe takatifu za Mungu, ambazo zilianza jua linapotua:

> [29]Mtakuwa na wimbo kama usiku ule utakapoadhimishwa sikukuu takatifu, na furaha ya moyo kama vile mtu aendapo na filimbi, ili kufika mlimani mwa Bwana, kwa Mwenye Enzi wa Israeli. (Isaya 30:29)

Wayahudi wa kisasa huwa wanaita Pentekoste kwa neno*Shavuot*.

Baadhi wamechanganyikiwa wakati Pentekoste inapoadhimishwa. Wayahudi wengi hawaiadhimishi siku hiyo hiyo ambayo*Inaendelea*Kanisa la Mungu linaitunza.

Masadukayo wa Kiyahudi walisema kwa usahihi "kwamba Pentekoste ingeangukia Jumapili kila wakati," hata hivyo "[i]n fasihi ya baada ya Talmudic na kijiolojia ... Pentekoste inaangukia tarehe 6 ya Siwan" (Pineles, "Darkeh shel Torah," uk. 212, Vienna, 1861; Pentekoste. Jewish Encyclopedia ya 1906). Tarehe ambayo Wayahudi wengi hutumia sasa (ambayo iko katika fasihi ya baada ya Talmudic ambayo iliwekwa pamoja baada ya Agano la Kale na si maandiko), ni mabadiliko ya baadaye na sio tarehe ya kibiblia. Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu lifuate mbinu ya kibiblia.

Pia angalia yafuatayo kutoka kwa Rabi Mkuu wa zamani Lord Sacks:

> Mafarisayo, walioamini Sheria ya Mdomo na ile Iliyoandikwa walielewa "Sabato" kumaanisha, hapa, siku ya kwanza ya Pasaka (Nisani 15). Masadukayo, walioamini Sheria Iliyoandikwa pekee, walichukua maandishi kihalisi. Siku inayofuata Sabato ni Jumapili. Kwa hivyo hesabu huanza Jumapili, na Shavuot, siku hamsini baadaye, pia huwa Jumapili. (Sacks L. Judaism: A Thought for Shavuot. Arutz Sheva, Juni 3, 2014.)

Wakristo wanapaswa kukumbuka kwamba Yesu aliwalaani Mafarisayo kwa kutegemea sana sheria ya mdomo kuliko sheria iliyoandikwa (Marko 7:5-13). Yesu aliwaambia kwamba walikuwa "wanalitangua neno la Mungu kwa mapokeo yenu mliyoyatoa. Na mambo mengi kama hayo mnayafanya" (Marko 7:13).

Na, kama inavyoonyeshwa hapa chini, Pentekoste inarejelea wakati wa kuhesabu hamsini kama unaohusishwa na malimbuko:

> [16]Hesabu siku hamsini hadi siku inayofuata Sabato ya saba, ndipo mtakapomtolea BWANA sadaka mpya ya nafaka.[17]Mtatoa mikate miwili ya kutikiswa kutoka katika makao yenu, ya sehemu mbili za kumi za efa; itakuwa ya unga mwembamba, itaokwa na chachu; hiyo ni malimbuko kwa BWANA (Mambo ya Walawi 23:16-17).

Unapohesabu siku hamsini hadi siku inayofuata Sabato ya saba, unagundua kwamba Pentekoste inakuja Jumapili kila wakati. Pentekoste inaanzia Jumamosi machweo hadi Jumapili machweo. Irenaeus, ambaye alidai kukutana na Polycarp wa Smirna aliandika kwamba mitume waliitunza Pentekoste Jumapili (Fragments of Irenaeus, 7).

Matunda ya Kwanza

Matumizi ya neno "malimbuko" yanamaanisha mavuno ya pili. Na kwa kweli, hili pia limetajwa katika Agano la Kale:

> [16]...Sikukuu ya Mavuno, malimbuko ya kazi zako ulizopanda shambani;[17]na Sikukuu ya Kukusanya Misa mwishoni mwa mwaka, utakapokuwa umekusanya matunda ya kazi zako shambani (Kutoka 23:16-17).

> [22]Nawe utaiadhimisha Sikukuu ya Majuma, ya malimbuko ya mavuno ya ngano, na Sikukuu ya Kukusanya Mavuno mwishoni mwa mwaka (Kutoka 34:22).

> [26]Pia katika siku ya malimbuko, mtakapomletea BWANA sadaka mpya ya nafaka katika sikukuu yenu ya majuma, mtakuwa na kusanyiko takatifu (Hesabu 28:26).

Ingawa baadhi ya wafafanuzi wa Kiprotestanti wanarejelea sadaka ya mganda wa wimbi kama sikukuu ya malimbuko (k.m. Radmacher E.D. ed. The Nelson Study Bible. Thomas Nelson Publishers, Nashville, 1997, uk. 213), Hili ni jina lisilo sahihi. Ingawa “mganda wa malimbuko” ulitolewa wakati huo (Mambo ya Walawi 23:10-11), kama inavyoonyeshwa hapo juu, Biblia inarejelea Sikukuu ya Majuma kama wakati wa malimbuko (sio mganda mmoja tu).

Wazo la malimbuko linatusaidiaje kuelewa siku hii?

Sikukuu ya Pentekoste au Sikukuu ya Malimbuko (Kutoka 34:22) inatukumbusha kwamba Mungu sasa anaita mavuno madogo tu ya kiroho ya "malimbuko", huku Siku Kuu ya Mwisho ikija ambayo inaashiria mavuno makubwa baadaye. Mavuno ya Spring, katika maeneo mengi, katika mavuno madogo zaidi kuliko mavuno makubwa ya Vuli, na hii inaendana na mpango wa Mungu wa wokovu kwa wanadamu.

Lakini vipi kuhusu Yesu? Je, hakuwa aina ya matunda ya kwanza?

Ndiyo, hakika alikuwa hivyo. Paulo anabainisha:

> [20]Lakini sasa Kristo amefufuka kutoka kwa wafu, naye amekuwa limbuko la wale waliolala.[21]Kwa maana kwa kuwa mauti ililetwa na mwanadamu, vivyo hivyo ufufuo wa wafu uliletwa na mwanadamu.[22]Kwa maana kama vile katika Adamu wote wanakufa, vivyo hivyo katika Kristo wote watahuishwa.[23]Lakini kila mmoja kwa mpangilio wake: Kristo limbuko, baadaye wale walio wa Kristo atakapokuja. (1 Wakorintho 15:20-23).

Kristo ndiye utimilifu wa sadaka ya mganda wa kutikiswa katika Mambo ya Walawi 23:10-11. Yeye ndiye mganda wa malimbuko. Pia alitimiza jukumu hilo alipopaa mbinguni siku ya Jumapili (sadaka ya mganda wa kutikiswa ilikuwa Jumapili) baada ya kufufuka kwake (Yohana 20:1,17). Lakini Yeye wala wafuasi wake wa kweli hawakuadhimisha kile ambacho sasa kinaitwa Pasaka.

Pia, Yakobo anabainisha kwamba Yesu alituleta ili pia tuwe aina ya matunda ya kwanza:

> [18]Kwa mapenzi yake mwenyewe alituzaa kwa neno la kweli, ili tuwe kama matunda ya kwanza ya viumbe vyake (Yakobo 1:18).

Kwa hivyo ingawa Yesu alikuwa malimbuko ya awali kuwakilisha sadaka ya mganda wa wimbi, Wakristo wa kweli ni aina ya malimbuko, yanayowakilishwa na Siku ya Pentekoste. "Malimbuko" yanamaanisha

kwamba ni wachache tu watakaokuwa sehemu ya mavuno katika enzi hii (tazama Luka 12:32; Warumi 9:27; 11:5) -- lakini pia yanamaanisha kwamba kutakuwa na mavuno makubwa zaidi -- wakati ambapo wote ambao hawakuwahi kupata fursa ya wokovu baadaye watapata fursa ya kweli na halisi.

Angalia kile Petro alichosema siku ya Pentekoste:

> [29]"Ndugu zangu, naomba niseme waziwazi kwenu habari za baba yetu mkuu Daudi, ya kwamba alikufa akazikwa, na kaburi lake liko kwetu hata leo."[30]Kwa hiyo, kwa kuwa alikuwa nabii, akijua ya kuwa Mungu amemwapia kwa kiapo ya kwamba mmoja wa uzao wake kwa jinsi ya mwili atamwinua Kristo aketi juu ya kiti chake cha enzi,[31]Yeye, akiona haya kimbele, alinena habari za ufufuo wa Kristo, ya kwamba roho yake haikuachwa kuzimu, wala mwili wake haukuona uharibifu.[32]Huyu Yesu Mungu alimfufua, ambaye sisi sote tu mashahidi wake.[33]Kwa hiyo, akiisha kupandishwa hata mkono wa kuume wa Mungu, na kupokea kwa Baba ahadi ya Roho Mtakatifu, alimwaga hiki mnachokiona na kukisikia sasa. (Matendo 2:29-33)

Ona kwamba Petro, siku ya Pentekoste, alimtaja Yesu kama tunda na kwamba alifufuliwa. Pentekoste inaonyesha kwamba Mungu hubariki mavuno haya madogo kwa kutupa Roho Wake Mtakatifu ili tuweze kushinda, kufanya kazi Yake na kukua kiroho hata ingawa tunaishi katika "wakati huu mwovu wa sasa" (Wagalatia 1:4)

Sasa Yesu hakuwa tu mzaliwa wa kwanza wa malimbuko, bali pia alikuwa mzaliwa wa kwanza kati ya ndugu wengi:

> [29]Kwa maana wale aliowajua tangu mwanzo, aliwachagua tangu mwanzo wafananishwe na mfano wa Mwanawe, ili awe mzaliwa wa kwanza miongoni mwa ndugu wengi (Warumi 8:29).

> [5]Yesu Kristo, shahidi mwaminifu, mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu (Ufunuo 1:5).

Kwa kuwa Yesu ndiye mzaliwa wa kwanza, hii ina maana kwamba kutakuwa na wengine watakaofanana naye. Hivyo, kuwa kama Yesu Kristo pia ni sehemu ya ujumbe wa Pentekoste. Bila shaka wazo la kuwa kama Kristo linafundishwa katika Biblia nzima na haliishii tu kwenye Pentekoste. Angalia kile Yohana aliandika:

> [2]...tutafanana naye (1 Yohana 3:2).

Kwa sababu ni kusanyiko takatifu, huadhimishwa kama Sabato ya kila wiki, lakini pamoja na sadaka (Kumbukumbu la Torati 16:16). Katika Agano la Kale, Sikukuu ya Majuma, iliyohusisha malimbuko, iliadhimishwa siku 50 baada ya Sabato baada ya Pasaka.

Baada ya kifo cha Kristo, mitume walikusanyika pamoja katika tarehe hiyo. Na katika tarehe hiyo, Roho Mtakatifu alimwagwa ili kuwapa Wakristo njia ya kumfikia Mungu kama aina ya matunda ya kwanza. Yesu alikuwa wa kwanza kati ya matunda haya ya kwanza na Wakristo walioitwa katika enzi hii pia wanapaswa kuwa matunda ya kwanza kama Yeye alivyo (wale walioitwa baadaye pia wanapaswa kuwa kama Yesu alivyo, lakini hawatakuwa matunda ya kwanza).

Je, Siku Takatifu Zinaweza Kuwekwa Nje ya Yerusalemu?

Baadhi wameonyesha kwamba Siku Takatifu za kibiblia haziwezi kuadhimishwa sasa kwani zingehitaji kila mtu aende Yerusalemu.

Lakini haikuwa hivyo kihistoria, hata kwa Yesu.

Mwanzoni mwa huduma Yake akiwa Nazareti, Yesu alizungumza kuhusu “siku ya sabato” (Luka 4:16). Pentekoste pia inaitwa Sikukuu ya Majuma/Sabato (Kumbukumbu la Torati 16:10,16). Kwamba Luka alimaanisha wingi kunaweza kuthibitishwa kwa kuangalia neno halisi la Kigiriki. Neno halisi (sio*Nguvu*Kundi la maneno yanayofanana) kwa ajili ya sabato, σαββάτων, ni wingi (σαββάτω, kama ilivyo katika Luka 14:1, ni umoja). Kifungu hiki kimetafsiriwa kihalisi kama ifuatavyo:

> [16]Akafika Nazareti, alipolelewa. Na kama ilivyokuwa desturi yake, akaingia katika sinagogi siku za sabato, akasimama ili asome. (Luka 4:16, Kijani)

Kwa hivyo, hii inasaidia kuonyesha kwamba mtu anaweza kuadhimisha Siku Takatifu, kama Yesu alivyofanya, katika eneo lingine isipokuwa Yerusalemu. Pia alionekana kuadhimisha siku nyingine takatifu huko Galilaya katika Luka 6:1-2 (Green JP, Sr. Interlinear Greek-English New Testament, toleo la tatu. Baker Books, 2002).

Labda inapaswa kutajwa kwamba mwanamke Msamaria alipoonyesha kwamba ibada inapaswa kuzuiliwa katika eneo la Yerusalemu (Yohana 4:19), Yesu alisema kwamba hakukuwa na kizuizi cha ibada ya Yerusalemu:

> [21]Yesu akamwambia, "Mama, niamini, saa inakuja ambayo hamtamwabudu Baba katika mlima huu, wala kule Yerusalemu."[22]Ninyi mnaabudu msichokijua; sisi tunakijua tunachokiabudu, kwa maana wokovu unatoka kwa Wayahudi.[23]Lakini saa inakuja, nayo sasa ipo, ambapo waabuduo halisi watamwabudu Baba katika roho na kweli; kwa maana Baba anawatafuta watu kama hao wamwabudu.[24]Mungu ni Roho, nao wamwabuduo yeye imewapasa kumwabudu katika roho na kweli.” (Yohana 4:21-24)

Agano Jipya linaonyesha wazi kwamba Siku Takatifu au ibada nyingine hazizuiliwi Yerusalemu pekee (tazama pia Mathayo 10:23; 23:24).

Ikumbukwe kwamba makanisa ya Kigiriki-Kirumi pia yanatambua kwamba Pentekoste, ambayo wakati mwingine hujulikana kama sikukuu ya majuma (Mambo ya Walawi 23:15-16) au siku ya malimbuko (Hesabu 28:26) katika Agano la Kale, ilikuwa na umuhimu wa Kikristo. Na hawazuii kuadhimishwa kwake kwa mji mmoja tu.

Pia fikiria kwamba wazo la Wakristo kuwa malimbuko limethibitishwa katika Agano Jipya (Yakobo 1:18). Katika Israeli ya kale, kulikuwa na mavuno machache katika majira ya kuchipua na mavuno makubwa katika majira ya vuli. Pentekoste ya Siku Takatifu ya Majira ya kuchipua, inapoeleweka vizuri, husaidia kutafakari kwamba Mungu anawaita baadhi tu sasa kwa ajili ya wokovu (Yohana 6:44; 1 Wakorintho 1:26; Warumi 11:15) huku mavuno makubwa yakija baadaye (Yohana 7:37-38).

Makanisa mengi ya Kigiriki-Kirumi huadhimisha toleo fulani la Pentekoste. Hata hivyo, kwa sehemu kwa sababu hayaadhimishi siku zingine takatifu za kibiblia, yanashindwa kuelewa ni kwa nini Mungu anawaita baadhi sasa tu, na kwamba ana mpango wa kutoa wokovu wote (Luka 3:6; Isaya 52:10). Rehema hushinda hukumu" (Yakobo 2:13).

5. Sikukuu ya Tarumbeta: Kurudi kwa Kristo na Matukio Yanayoongoza Kwake

Makanisa mengi ya Kigiriki-Kirumi hayaadhimishi siku takatifu za kibiblia ambazo kwa kawaida hutokea katika Msimu wa Kuanguka. Hata hivyo, Siku hizi Takatifu zinaonyesha matukio mengi muhimu katika mpango wa Mungu.

Sikukuu ya Tarumbeta haionyeshi tu kuja kwa Kristo kufufua malimbuko kutoka kwa wafu, bali pia inaonyesha wakati mbaya wa uharibifu ulio mbele yetu na kuingilia kati kwa Yesu Kristo kuwaokoa walio hai kutokana na maangamizi kamili na kuanzisha Ufalme wa Mungu duniani.

Hebu tuelewe jinsi tamasha hili linavyoingia katika mpango mkuu wa Mungu.

Fikiria kwamba kuna pengo kubwa la wakati kati ya Siku ya Pentekoste na Sikukuu ya Baragumu. Kwa kuwa kanisa la Agano Jipya lilianza siku ya Pentekoste na kimsingi linaisha Yesu anaporudi wakati wa baragumu ya mwisho (1 Wakorintho 15:51-57), kwa maana fulani kipindi cha muda kati ya Pentekoste na Sikukuu ya Baragumu kinaweza kuchukuliwa kama kinachowakilisha enzi ya kanisa.

Siku Takatifu ya nne, Sikukuu ya Baragumu, huadhimishwa katika "mwezi wa saba, siku ya kwanza*siku*ya mwezi" (Mambo ya Walawi 23:23-25).

Nambari saba katika mpango wa Mungu inaashiria utimilifu na ukamilifu. Mwezi wa saba wa kalenda ya Mungu (unaotokea Septemba na/au Oktoba) una sherehe nne za mwisho, zinazoonyesha utimilifu wa mpango mkuu mkuu wa Mungu kwetu. Sikukuu inayoangukia siku ya kwanza ya mwezi huu inaashiria mwanzo wa matukio ya mwisho katika mpango wa Mungu.

Ni Sabato nyingine ya kila mwaka ya kupumzika kutokana na kazi ya kawaida ya mtu, na ilikuwa iwe ukumbusho wa kupigwa kwa tarumbeta (Mambo ya Walawi 23:24-25). Pia ni wakati wa kujifunza

njia za Mungu (Nehemia 8:2-3; tazama Ezra 3:1-7). Mengi ya yaliyowapata wana wa Israeli yaliandikwa kwa ajili ya "mifano yetu, nayo yaliandikwa kwa ajili ya maonyo yetu, sisi ambao miisho ya nyakati imewajilia" (1 Wakorintho 10:11).

Ni kutokana na kupigwa kwa tarumbeta ndipo Sikukuu ya Tarumbeta ilipata jina lake.

Kuna maana kubwa ya mfano inayohusiana na kupigwa kwa tarumbeta hizi, hasa kuhusiana na nyakati za mwisho tunazoishi. Ikumbukwe kwamba jina la Kiyahudi la kisasa la tarehe hii, Rosh Hashanah, si la kibiblia wala si la asili kwa Wayahudi. Ni kitu ambacho walikitumia karne nyingi baada ya Mungu kuwapa na baada ya Agano la Kale kuandikwa (Kramer, Amy J. Rosh Hashana Origins. Hakimiliki © 1998-1999 Everything Jewish, Inc.).

Biblia inafundisha kwamba Tarumbeta zilipigwa ili kutangaza sikukuu za Mungu, na pia kuwaita watu wakusanyike (Hesabu 10:1-3, 10).

Kitabu cha Uzima

Cha kufurahisha ni kwamba, wasomi wa Kiyahudi wameunganisha Sikukuu ya Baragumu na ‘Kitabu cha Uzima’ (Peltz M, Rabbi. Ni nini kilicho katika salamu ya Rosh Hashanah? Haaretz, Septemba 17, 2012). Kwa nini hilo linavutia?

Biblia inafundisha kwamba wale walioorodheshwa katika ‘Kitabu cha Uzima’ (Wafilipi 4:3; Ufunuo 3:5) watafufuliwa (Waebrania 12:22-23). Lini? Wakati wa tarumbeta ya saba na ya mwisho:

> [51]Tazama, nawaambia siri: Hatutalala sote, bali sote tutabadilika —[52]kwa dakika moja, kufumba na kufumbua jicho, wakati wa tarumbeta ya mwisho. Maana tarumbeta italia, na wafu watafufuliwa bila uharibifu, nasi tutabadilika.[53]Kwa maana huu uharibikao lazima uvae kutoharibika, na huu wa kufa lazima uvae kutokufa. (1 Wakorintho 15:51-53)

Kitabu cha Ufunuo kinafundisha wazi kwamba tarumbeta saba zitapigwa (8:2), adhabu itawajia wale ambao hawajalindwa na Mungu

(9:4), na kisha ufalme na hukumu ya Mungu itakuja (11:15-18). Hatimaye kinafundisha kwamba wale ambao majina yao hayajaandikwa katika Kitabu cha Uzima watapata kifo cha pili (Ufunuo 20:14-15).

Milipuko ya Tarumbeta

Fikiria kwamba Biblia inaonyesha kwamba wakati wa historia ya Israeli, ambayo ilijaa migogoro na uasi, tarumbeta ziliendelea kutumika kama vifaa vya onyo, kutoa wito kwa silaha au kama utangulizi wa jumbe muhimu — daima kuashiria tukio la umuhimu mkubwa kwa taifa zima.

Mungu pia alitumia manabii, miongoni mwao Isaya, Ezekieli, Hosea na Yoeli, kuwaonya Israeli kuhusu adhabu ambazo angewaletea kwa sababu ya uasi wao wa mara kwa mara dhidi ya sheria zake. Manabii hawa walipaswa kutumia sauti zao kama tarumbeta kutoa maonyo yao kwa watu wa Mungu.

> [1]Piga kelele, usiache; Paza sauti yako kama tarumbeta; Uwahubirie watu wangu makosa yao, Na nyumba ya Yakobo dhambi zao. (Isaya 58:1)

Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu linafanya kazi kufanya hivyo leo. Tunasimulia kwa ujasiri kuhusu dhambi za jamii na jinsi matukio ya dunia yanavyoendana na unabii unaoeleweka vizuri—ambao pia tunajitahidi kuuelezea.

Lakini pia kutakuwa na milio halisi ya tarumbeta itakayokuja katika siku zijazo kama Kitabu cha Ufunuo kinavyofundisha (Ufunuo 8:1-13, 9:1-18). Lakini wengi hawatatii maonyo hayo.

Mengi yamepigwa katika Kitabu cha Ufunuo, na mengi yangepigwa wakati wa Sikukuu ya Baragumu (Mambo ya Walawi 23:24)--natumaini wengi wanaweza kuona uhusiano huo.

Lakini tarumbeta muhimu zaidi, kwa namna fulani, inaweza kuwa ya mwisho, ya saba. Hivi ndivyo Ufunuo unavyofundisha kuhusu hilo:

> [15]Kisha malaika wa saba akapiga baragumu: Na sauti kuu zikasikika mbinguni, zikisema, "Falme za ulimwengu huu zimekwisha pita.*falme*wa Bwana wetu na wa Kristo wake, naye atatawala milele na milele![16]Na wale wazee ishirini na wanne walioketi mbele za Mungu katika viti vyao vya enzi wakaanguka kifudifudi, wakamsujudia Mungu,[17]wakisema, Tunakushukuru, Ee Bwana Mungu Mwenyezi, uliyeko na uliyekuwako na utakayekuja, kwa sababu umechukua uweza wako mkuu na kutawala.[18]Mataifa walikasirika, na ghadhabu yako imefika, na wakati wa kuhukumiwa kwa wafu, na kwamba uwape thawabu watumishi wako manabii na watakatifu, na wale wanaolicha jina lako, wadogo kwa wakubwa, na kwamba uwaangamize wale wanaoiharibu dunia.[19]Kisha hekalu la Mungu lililoko mbinguni likafunguliwa, na sanduku la agano lake likaonekana hekaluni mwake. Kukawa na umeme, na sauti, na ngurumo, na tetemeko la ardhi, na mvua ya mawe kubwa. (Ufunuo 11:15-19)

Sikukuu ya Baragumu inaonyesha kupigwa kwa tarumbeta wakati ujao na ukweli kwamba Yesu atakuja na kuanzisha Ufalme wa Mungu duniani. Habari njema ya Ufalme wa Mungu ujao ni sehemu kubwa ya kile ambacho Yesu anataka watumishi wake watangaze sasa (Mathayo 24:14; 28:19-20), na kisha mwisho utakuja (Mathayo 24:14). Sikukuu ya Baragumu inaashiria ushindi wa Kristo juu ya ulimwengu huu.

Wanahistoria wa Kigiriki na Kirumi, kama vile Jerome na Epiphanius (Catholica Omnia Tabulinum De Ecclesiae Patribus Doctoribusque Materia Migne JP Argumentum Patrologia Latina Volumen MPL025 Ab Columna ad Culumnam 1415 - 1542A, uk. 922, 930 na Epiphanius (Ephiphanius. The Panarion of Ephiphanius of Salamis: Book II (madhehebu 1-46) Sehemu ya 1, Sura ya 19, 7-9. Frank Williams, mhariri. Mchapishaji BRILL, 1987, uk. 117-119), waliandika kwamba 'Wakristo wa Nazareti' waliendelea kutunza Siku Takatifu za Kuanguka hadi karne ya nne na ya tano. Pia zilihifadhiwa na Wakristo waaminifu huko Yerusalemu ambao walidai jengo la awali la Kikristo huko Yerusalemu hadi karne ya nne hadi ziliposimamishwa na mamlaka ya Kifalme (Pixner B. Kanisa la Mitume Lililopatikana kwenye Mlima Sayuni. Mapitio ya Akiolojia ya Kibiblia, Mei/Juni 1990: 16-35,60).

John Chrysostom, mpinga-Semiti, alijaribu haswa kuwazuia watu kusherehekea Sikukuu ya Baragumu mwishoni mwa karne ya nne (John Chrysostom. Homilia ya I Dhidi ya Wayahudi I:5; VI:5; VII:2). Hata hivyo, wale waliojaribu kuwa waaminifu waliendelea kufanya hivyo katika historia yote.*Inaendelea*Kanisa la Mungu linafanya hivyo sasa.

6. Siku ya Upatanisho: Shetani Anafukuzwa

Siku takatifu inayofuata ya vuli ni Siku ya Upatanisho:

> [26]Bwana akanena na Musa, akamwambia,[27]"Tena siku ya kumi ya mwezi huu wa saba itakuwa Siku ya Upatanisho. Itakuwa kusanyiko takatifu kwenu; mtazitesa roho zenu, na kumtolea Bwana sadaka ya moto.[28]Wala msifanye kazi yoyote siku hiyo; kwa kuwa ni Siku ya Upatanisho, ili kufanya upatanisho kwa ajili yenu mbele za Bwana, Mungu wenu.[29]Kwa maana mtu yeyote ambaye hana roho iliyovunjika siku hiyo atakatiliwa mbali na watu wake.[30]Na mtu yeyote atakayefanya kazi yoyote siku hiyo hiyo, mtu huyo nitamwangamiza kutoka miongoni mwa watu wake.[31]Msifanye kazi yoyote; itakuwa amri ya milele katika vizazi vyenu vyote, katika makao yenu yote.[32]Itakuwa kwenu Sabato ya kustarehe kabisa, nanyi mtajitesa roho zenu; siku ya tisa ya mwezi jioni, tangu jioni hata jioni, mtaishika Sabato yenu." (Mambo ya Walawi 23:26-32).
>
> [7]'Siku ya kumi ya mwezi huu wa saba mtakuwa na kusanyiko takatifu. Mtazitesa roho zenu; msifanye kazi yoyote.' (Hesabu 29:7)

Kufunga kihistoria ni jinsi ambavyo msemo "taabisheni roho zenu" umetafsiriwa na jumuiya za Kiyahudi na Kanisa la Mungu (hili pia linathibitishwa na vifungu kama vile Zaburi 35:13; 69:10 na Isaya 58:5) kumaanisha kufunga, isipokuwa mtu kwa namna fulani ni mgonjwa, na hivyo tayari anateseka. Jioni hadi jioni inamaanisha kuanzia machweo hadi machweo.

Agano Jipya lenyewe linaita Siku ya Upatanisho, "Mfungo" (Matendo 27:9), jambo ambalo halionyeshi tu kwamba Mtume Paulo alikuwa akiishika (ambayo angekuwa kwa mujibu wa kauli katika Matendo 21:18-24; 28:17), lakini yule Theofilo, Mgiriki, anayeitwa (Mkristo ambaye Kitabu cha Matendo kilimlenga katika Matendo 1:1), pia lazima awe alikuwa hivyo au neno lingine lingebadilishwa.

Watu makini wanaoshirikiana na Makanisa ya Mungu watafunga kuanzia machweo usiku huu hadi machweo usiku unaofuata (ikiwa wana uwezo wa kimwili—mama wanaonyonyesha, watoto wadogo, wanawake wajawazito, na wengine mbalimbali wanaoteseka hawatarajiwi kufunga—hii inaendana na desturi za Kiyahudi katika eneo hili pia). Katika mfungo huu tunakosa chakula wala kinywaji.

Kwa kushangaza, ripoti moja ya Kiprotestanti inadai kwamba sababu moja ambayo Wakristo hawahitaji kuitunza Siku ya Upatanisho ni kwa sababu hakuna hekalu la Kiyahudi leo (Cocherell BL. JE, WAFUASI WA KRISTO WAFANYE KUFUNGA SIKU YA UPATANISHO?). Hata hivyo, ukweli wa kibiblia ni kwamba wana wa Israeli waliitunza Siku ya Upatanisho kwa karne nyingi kabla ya kuwa na hekalu na ukweli mwingine ni kwamba Agano Jipya linaonyesha kwamba Wakristo sasa ni hekalu la Mungu (1 Wakorintho 3:16-17).

Mbuzi Wawili

Katika Agano la Kale, Siku ya Upatanisho ilijumuisha sherehe ambapo mbuzi wa Azazeli alitumwa jangwani (Mambo ya Walawi 16:1-10). Wakristo fulani waliona kutumwa huku kwa mbuzi wa Azazeli kama mfano wa wakati wa milenia ambapo Shetani angefungwa kwa miaka elfu moja katika shimo lisilo na mwisho (Ufunuo 20:1-4). Hii ina maana kwamba hataweza kumjaribu na kudanganya wakati huo. Kwa sababu ya dhabihu ya Yesu, mbuzi hatolewi dhabihu ili kuadhimisha siku hii (tazama Waebrania 10:1-10).

Ingawa Yesu alikuwa mwana-kondoo wetu wa Pasaka aliyetolewa sadaka kwa ajili yetu (1 Wakorintho 5:7-8) na aliuawa mara moja tu (Waebrania 9:28), tunaona pia wakati mwingine zaidi ya Pasaka ambapo Yesu aliuawa kiibada.

Kwa nini?

Wengi wamekisia, lakini kunaweza kuwa na dalili pamoja na ukweli kwamba dhabihu hii hutokea kabla ya kutolewa kwa mbuzi wa pili.

Pasaka ya awali ilisababisha tu kwamba wana wa Israeli wasamehewe dhambi zao. Katika enzi hii, wale ambao ni Wakristo wa kweli wanadai dhabihu ya Yesu katika Pasaka yake ya mwisho duniani kwa ajili ya

kulipa adhabu ya dhambi zetu. Lakini Wakristo halisi ni wachache sana kati ya idadi ya watu duniani (Luka 12:32; Warumi 11:5).

Kwa kuwa Biblia inamwita Shetani “mungu wa wakati huu” ambaye “ameupofusha” ulimwengu (2 Wakorintho 4:4), wengi wamepofushwa na bado hawajafunikwa na dhabihu ya Yesu. Lakini hili litatokea kwa karibu wote watakaoitwa—ama katika wakati huu au wakati ujao (Mathayo 12:32). Kuonyesha dhabihu, kiibada baada ya wakati wa kanisa kuisha, husaidia kuonyesha kwamba dhabihu ya Yesu haikuwa kwa ajili ya wale walioitwa katika wakati wa kanisa pekee, kwani mpango wa Mungu unajumuisha kutoa wokovu kwa wote, na si wateule wa leo pekee.

Kwa kuonyesha dhabihu kabla ya mbuzi mwingine kuachiliwa, hii inaonyesha kwamba Yesu hakuwa akiondoa dhambi za Shetani.

Yesu alichukua adhabu ya wanadamu wote. Lakini haiwahusu wanadamu hadi baada ya Mungu kutuita na kutupatia toba (Yohana 6:44) na tunakuja kuwa tayari kutubu na tunakuja kuamini. Sio tu katika Yesu, bali tunamwamini Mwana na tunamwamini Baba, yaani, tunaamini kile wanachosema. Pia, tunathibitisha hilo kwa kutubu, kubatizwa, kupewa Roho Mtakatifu (Matendo 2:38) na kujaribu kuishi kama wanavyotaka tuishi (taz. 1 Yohana 2:6).

Imehifadhiwa Katika Historia Yote

Siku ya Upatanisho iliadhimishwa katika siku ya 4thkarne kulingana na John Chrysostom aliyehubiri dhidi yake (John Chrysostom. Homilia ya I Dhidi ya Wayahudi I:5; VI:5; VII:2).

Hili linaweza pia kuonekana katika Kanuni 69/70 ya Siria*Kanoni za Kitume*karibu na wakati huu ambao ulijaribu kuipiga marufuku (Seaver JE. Mateso ya Wayahudi katika Milki ya Kirumi (300-438), Toleo la 30 la machapisho ya Chuo Kikuu cha Kansas: Masomo ya Kibinadamu. Machapisho ya Chuo Kikuu cha Kansas, 1952, uk. 34-35).

Hati ya Kiislamu, yenye tarehe ya karne ya tano hadi ya kumi, inasema kwamba Yesu na wanafunzi wake walifunga siku zile zile na Wayahudi. Inaonyesha kwamba Wakristo wa Kiyahudi bado walikuwa wakiitunza

Siku ya Upatanisho huku Wagiriki na Warumi wakibuni Kwaresima ya siku 50.

kipindi cha kufunga ambacho Yesu hakukishika (Tomson P. Lambers-Petry L. Picha ya Wakristo wa Kiyahudi katika Fasihi ya Kale ya Kiyahudi na Kikristo, Juzuu ya 158, 2003, uk. 70-72; Stern SM. Nukuu kutoka Injili za Apokrifa katika 'Abd Al-Jabbar. Jarida la Mafunzo ya Theolojia, NS. Juz. XVIII, (1) Aprili 1967: 34-57). Ripoti kutoka kwa wanahistoria wengine zinaunga mkono mtazamo huu (k.m. Pines, uk. 32-34). Zaidi ya hayo, tunaona ripoti za kihistoria kwamba bado ilikuwa ikihifadhiwa Transylvania katika karne ya 16.thkarne (Liechty, uk. 61-62).

Kanisa la zamani la Redio la Mungu liliadhimisha Siku ya Upatanisho (na Siku zingine Takatifu) katika kipindi chote cha miaka ya 20.thkarne. Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu linaendelea kuisherehekea leo.

7. Sikukuu ya Vibanda: Muhtasari wa Jinsi Ulimwengu Unavyoonekana Chini ya Utawala wa Kristo

Sikukuu ya Vibanda inaonyesha tukio la mwisho katika mpango wa Mungu. Baada ya Yesu kufa kwa ajili ya dhambi zetu ili kuwakomboa wanadamu, na baada ya kututumia Roho Mtakatifu na kuchagua watu kwa ajili ya Jina Lake ili wawe wafalme na makuhani wa kutawala pamoja Naye duniani (Ufunuo 5:10), na baada ya Kuja Kwake Mara ya Pili, na baada ya hatimaye kuweka dhambi zote juu ya kichwa cha Shetani zikimtenganisha yeye na dhambi na uwepo wa Mungu na watu Wake (kutufanya hatimaye tuunganishwe naye, upatanisho), basi tuko tayari kwa mfululizo huo wa mwisho wa matukio, mwanzo wa kuanzishwa kwa Ufalme wa milenia wa Mungu duniani.

Sikukuu ya Vibanda inaonyesha wingi wa kiroho na kimwili utakaotokea wakati wa utawala wa milenia wa Yesu Kristo wakati watu watashika sheria za Mungu bila udanganyifu wa Shetani (Ufunuo 20:1-6). Hii ni tofauti na kile kinachotokea sasa katika ulimwengu uliodanganywa na Shetani (Ufunuo 12:9). Udanganyifu wa Shetani, ambao utatoweka wakati huo (Ufunuo 20:1-3), ni sehemu ya sababu wengi wanaodai Ukristo wamedanganywa na wahudumu wa uongo 'wazuri' na pia sababu kwa nini wengi wa wahudumu hao wamedanganywa (2 Wakorintho 11:14-15).

Yesu mwenyewe, aliadhimisha Sikukuu ya Vibanda, na pia aliifundisha kulingana na Yohana 7:10-26.

Hapa kuna baadhi ya maelekezo kuhusu hilo kutoka katika maandiko ya Kiebrania:

> [33]Kisha Bwana akasema na Musa, akamwambia,[34]"Waambie wana wa Israeli, uwaambie, Siku ya kumi na tano ya mwezi huu wa saba itakuwa sikukuu ya vibanda kwa muda wa siku saba kwa Bwana.[35]Siku ya kwanza kutakuwa na kusanyiko takatifu. Msifanye kazi yoyote ya kawaida siku hiyo.

[41]Mtaifanya iwe sikukuu kwa Bwana siku saba kila mwaka; itakuwa amri ya milele katika vizazi vyenu; mtaifanya katika mwezi wa saba.[42]Mtakaa katika vibanda kwa siku saba. Wote walio wazawa wa Israeli watakaa katika vibanda, (Mambo ya Walawi 23:33-35,41-42)

[13]"Nanyi mtaadhimisha Sikukuu ya Vibanda siku saba,...[14]Nawe utafurahi katika sikukuu yako, wewe, na mwanao na binti yako, na mtumwa wako wa kiume na wa kike, na Mlawi, na mgeni, na yatima, na mjane, walio ndani ya malango yako.[15]Siku saba mtamfanyia Bwana, Mungu wako, sikukuu takatifu mahali atakapochagua Bwana; kwa kuwa Bwana, Mungu wako, atakubarikia katika mavuno yako yote, na katika kazi yote ya mikono yako, ili ufurahi kabisa.

[16]"Mara tatu kwa mwaka wanaume wako wote watahudhuria mbele za Bwana, Mungu wako, mahali atakapochagua; katika Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, na katika Sikukuu ya Majuma, na katika Sikukuu ya Vibanda; wala wasionekane mbele za Bwana mikono mitupu.[17]Kila mtu na atoe kadiri awezavyo, kwa kadiri ya baraka ya Bwana, Mungu wako, aliyokupa. (Kumbukumbu la Torati 16:13-17)

Mungu aliwaruhusu Israeli wa kale kuishi katika vibanda/mahema (‘sukkos’ kwa Kiebrania) jangwani kwa miongo kadhaa kabla ya kuingia katika nchi ya ahadi. Vibanda hivyo, kwa namna fulani, vilionyesha kwamba walikuwa warithi tu wa nchi ya ahadi. Hata wakati wa Milenia, wakati Ufalme wa Mungu unapotawala mataifa yanayokufa, watu wanaokufa watakuwa warithi tu wa Ufalme. Lazima washinde na kukua katika maarifa na hekima ili kurithi ahadi.

Mungu anasema kuhusu Efraimu (wakati mwingine akionyesha mfano wa Israeli wote katika maandiko) kwamba “watakaa katika vibanda, kama ilivyokuwa siku za sikukuu” (Hosea 12:9, Douay-Rheims). Israeli, jangwani, ilikuwa mfano wa watu wote ambao lazima wapitie majaribu na dhiki ili kurithi ahadi (1 Wakorintho 10:11). Walikuwa wageni, wakisubiri kurithi ahadi za Mungu.

Sisi Wakristo tunapaswa kutambua kwamba hatuna mji wa kudumu katika wakati huu na kutarajia ule ujao (Waebrania 13:14). Kukaa katika makazi ya muda wakati wa Sikukuu ya Vibanda kunatukumbusha hilo. Wakristo wanapaswa kuhudhuria ibada za kanisa, ikiwezekana, kila siku ya Sikukuu ya Vibanda ili kujifunza (Kumbukumbu la Torati 31:10-13; Nehemia 8:17-18) kuwa dhabihu zilizo hai, ambazo ni "utumishi wetu unaofaa" (Warumi 12:1).

Sikukuu ya Vibanda ni wakati wa**furahi**(Kumbukumbu la Torati 14:26; 16:15). Matumizi ya zaka inayohusiana (kwa kawaida huitwa "zaka ya pili") yanaonyesha kwamba huu utakuwa wakati wa wingi (Kumbukumbu la Torati 14: 22-26), lakini pia kwamba huduma inapaswa kutunzwa katika enzi hii (Kumbukumbu la Torati 14:27). Sikukuu ya Vibanda husaidia kutafakari wakati wa wingi wa milenia. Hii inatupa mwanga wa wakati baada ya kurudi kwa Yesu.

Milenia inawakilisha siku ya saba ya mpango wa Mungu wa miaka 7,000. Cha kufurahisha ni kwamba, kila baada ya miaka saba, kitabu cha sheria kiliamriwa kisomwe katika Sikukuu ya Vibanda (Kumbukumbu la Torati 31:10-13). Hii inasaidia kuashiria kwamba sheria, ikiwa ni pamoja na Amri Kumi, zitatunzwa katika milenia, kama Biblia inavyoonyesha kwamba sheria itafundishwa wakati huo (Isaya 2:2-3; zaidi kuhusu amri zinaweza kupatikana katika kijitabu chetu cha bure mtandaoni.*Amri Kumi*Ni kuishi kulingana na sheria za Mungu ndiko kutaleta baraka na wingi wakati wa milenia.

Sisi Wakristo sasa tunasubiri milenia ijayo na mabadiliko yatakayotokea wakati wa tarumbeta ya mwisho (1 Wakorintho 15:52), ambayo pia huitwa ufufuo wa kwanza:

> [4]Nikaona viti vya enzi, wakaketi juu yake, nao wakapewa hukumu. Kisha nikaona roho za wale waliokatwa vichwa kwa ajili ya ushuhuda wao kwa Yesu, na kwa ajili ya neno la Mungu, ambao hawakumwabudu yule mnyama wala sanamu yake, wala hawakupokea chapa yake kwenye vipaji vya nyuso zao, wala mikononi mwao; nao wakaishi, wakatawala pamoja na Kristo miaka elfu. (Ufunuo 20:4)

Biblia inaonyesha kwamba baada ya Yesu kukusanya Kanisa kwake, na baada ya kukaa kwenye kiti chake cha enzi ambapo tutakuwa tunatawala pamoja naye, atakusanya mataifa mbele zake na kuwaambia Wakristo:

> [34]Njooni, mliobarikiwa na Baba yangu, urithini ufalme
>
> iliyoandaliwa kwa ajili yenu tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu: (Mathayo 25:34).

Sasa, wale wanaoadhimisha Sikukuu ya Vibanda wanatazamia hili kwani linasaidia kuiona ufalme wa milenia.

Mwanzoni mwa karne ya pili, Papias wa Hierapolis alisema:

> Hapa kutakuwa na kipindi cha miaka elfu moja baada ya ufufuo wa wafu, na kwamba ufalme wa Kristo utaanzishwa katika umbo la kimwili hapa duniani.

Maadhimisho ya Sikukuu ya Vibanda ni kivuli cha ufalme wa Mungu wa milenia ujao ambao Wakristo waaminifu wameushika tangu nyakati za Agano Jipya.

Inaweza Kuhifadhiwa Wapi?

Sikukuu ya Vibanda kimsingi ni kipindi cha 'hija' (Zaburi 84:1-5), ikimaanisha kuwa kwa kawaida huhusisha kusafiri nje ya jumuiya ya kawaida ya mtu. Yesu 'aliketi' na wanadamu alipokuwa hapa (Kama neno la Kigiriki ἐσκήνωσεν katika Yohana 1:14 linavyoweza kutafsiriwa kulingana na Green JP. Interlinear Greek-English New Testament. Baker Books, 1996, uchapishaji wa 5 2002, uk. 282).

Ingawa baadhi ya watu wanadai kwa uongo kwamba Sikukuu ya Vibanda tangu zamani hadi nyakati za sasa lazima iadhimishwe Yerusalemu pekee, hili ni kosa. Wana wa Israeli hawakuwa hata Yerusalemu kwa karne nyingi baada ya amri za kuiadhimisha katika Mambo ya Walawi 23 kuandikwa—kwa hivyo Yerusalemu haikuwa chaguo la kwanza kwao. Biblia inaonyesha Sikukuu ya Vibanda inaweza kuadhimishwa katika miji mingine isipokuwa Yerusalemu (Nehemia 8:15; tazama Kumbukumbu la Torati 14:23-24). Wakati wa

kipindi cha pili cha hekalu (530 KK - 70 BK), Wayahudi mara nyingi waliiadhimisha mahali pengine (Hayyim Schausse alibainisha, "Sukkos ilikuwa sikukuu kubwa hata nje ya Yerusalemu." Schausse H. The Jewish Festivals: A Guide to Their History and Observance, 1938. Schocken, uk. 184).

Inaweza pia kuwa ya kuvutia kutambua Polycarp wa Smyrna katika 2nakarne (Maisha ya Polycarp, Sura ya 19.) na wengine fulani huko Asia Ndogo mwishoni mwa karne ya 4thkarne ya 19 walisherehekea Sikukuu ya Vibanda huko Asia Ndogo, si Yerusalemu. Hili linathibitishwa na vyanzo kama vile mtakatifu Mkatoliki Jerome (Patrologia Latina Volumen MPL025 Ab Columna ad Culumnam 1415 - 1542A) na utafiti uliofanywa na 20thKardinali Jean Danielou wa karne (Danielou, Kardinali Jean-Guenole-Marie. Theolojia ya Ukristo wa Kiyahudi. Imetafsiriwa na John A. Baker. The Westminister Press, 1964, uk. 343-346).

Msomi mmoja wa karne ya kumi na tisa aliyepinga milenia aitwaye Giovanni Battista Pagani aliandika yafuatayo kuhusu Askofu wa Misri Nepos wa karne ya tatu na wale waliounga mkono milenia:

> ... wale wote wanaofundisha milenia walijifanya kulingana na mawazo ya Kiyahudi, wakisema kwamba wakati wa milenia, sheria ya Musa itarejeshwa ... Hawa wanaitwa Wayahudi wa Kiyahudi wa Kimilenia, si kama Wayahudi, bali kama waliobuni na kuunga mkono milenia kulingana na ... Waandishi wakuu wa kosa hili walikuwa Nepos, Askofu Mwafrika, ambaye Mtakatifu Dionisio aliandika vitabu vyake viwili kuhusu Ahadi dhidi yake; na Apollinaris, ambaye Mtakatifu Epiphanius aliwachanganya katika kazi yake dhidi ya uzushi. (Pagani, Giovanni Battista. Imechapishwa na Charles Dolman, 1855, uk. 252-253)

Inafaa kuzingatia kwamba Maaskofu Nepos wala Apollinaris hawakuwa Wayahudi, lakini walihukumiwa kwa kuwa na dini iliyokuwa na imani za "Kiyahudi". Na kwa kuwa Apollinaris anaitwa mtakatifu Mkatoliki, inapaswa kuwa wazi kwamba viongozi wa Kikristo wasio Wayahudi walioheshimiwa mwanzoni mwa karne ya tatu walishikilia wazi mawazo yaliyolaaniwa na wafuasi wa mifano.

Ukweli kwamba walishikilia "sheria ya Musa" ni ushahidi basi kwamba wote wawili walielewa maana ya na kuitunza Sikukuu ya Vibanda, lakini kwa msisitizo wa Kikristo.

Askofu wa Kigiriki-Kirumi na mtakatifu Methodius wa Olympus mwishoni mwa karne ya 3rdau mapema 4thkarne ya 19 ilifundisha kwamba Sikukuu ya Vibanda iliamriwa na kwamba ilikuwa na masomo kwa Wakristo:

> Kwa kuwa kwa siku sita Mungu aliumba mbingu na dunia, na akamaliza ulimwengu wote, na akapumzika siku ya saba kutokana na kazi zake zote alizofanya, na akaibariki siku ya saba na kuitakasa, kwa hivyo kwa mfano katika mwezi wa saba, wakati matunda ya dunia yamekusanywa, tumeamriwa kuadhimisha sikukuu kwa Bwana, ... imeamriwa kwamba Sikukuu ya Vibanda vyetu itaadhimishwa kwa Bwana ... Kwa maana kama vile Waisraeli, baada ya kuondoka mipaka ya Misri, walivyofika kwanza kwenye Vibanda, na kutoka hapo, baada ya kuondoka tena, wakaingia katika nchi ya ahadi, ndivyo nasi tunavyofanya. Kwa maana mimi pia, nikichukua safari yangu, na kutoka Misri ya uzima huu, nilikuja kwanza kwenye ufufuo, ambao ni Sikukuu ya kweli ya Vibanda, na hapo nikiwa nimeweka hema yangu, iliyopambwa kwa matunda ya wema, siku ya kwanza ya ufufuo, ambayo ni siku ya hukumu, ninasherehekea pamoja na Kristo milenia ya kupumzika, ambayo inaitwa siku ya saba, hata Sabato ya kweli. (Methodius. Karamu ya Mabikira Kumi, Hotuba 9)

Kasisi na msomi Mkatoliki Jerome alisema kwamba Wakristo wa Nazareti waliishika na kwamba waliamini kwamba iliashiria utawala wa milenia wa Yesu Kristo (Patrologia Latina Volumen MPL025 Ab Columna ad Culumnam 1415 - 1542A). Utunzaji huu wa Sikukuu ya Vibanda na Wakristo wa Nazareti mwishoni mwa karne ya nne pia ulithibitishwa na mtakatifu wa Kikatoliki na Kiorthodoksi cha Mashariki Epiphanius wa Salamis.

Tofauti za Kikristo na Waisraeli

Kwa msingi wa maandiko ya Agano Jipya, Wakristo huadhimisha Sikukuu ya Vibanda tofauti kidogo na Waisraeli.

Kumbukumbu zinaonyesha kwamba Sikukuu ya Vibanda inaonekana iliadhimishwa Ulaya wakati wa Enzi za Kati (Kozi ya Mawasiliano ya Chuo cha Ambassador, Somo la 51. "Na yule mwanamke akakimbilia nyikani, ambapo ana mahali ..." Ufu. 12:6. 1968) na haswa huko Transylvania katika miaka ya 1500 (Liechty, uk. 61-62), katika sehemu zisizo na matawi ya mitende. Kuna ushahidi fulani unaopendekeza kwamba iliadhimishwa Amerika katika miaka ya 1600 na 1700. Iliadhimishwa na Kanisa la zamani la Redio la Mungu na Kanisa la Mungu la Ulimwenguni Pote duniani kote katika miaka ya 20.thkarne.

Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu linaendelea kulitunza katika sehemu mbalimbali duniani na pia tunafundisha kwamba Sikukuu ya Vibanda inaelekeza kwenye utawala wa milenia wa Yesu Kristo katika ufalme wa Mungu.

Sikukuu ya Vibanda imeadhimishwa na Wakristo wengi wa kisasa katika mahema au vyumba vya moteli/hoteli vinavyofanya kazi kama "vibanda"—makao ya muda—na si tu katika vibanda vya matawi ya mitende ambavyo Waisraeli walitumia kawaida. Agano Jipya linaonyesha kwamba Wakristo wana hema tofauti (tazama Waebrania 8:2; 9:11-15), ambayo inaendana na kutolazimika kujenga kibanda cha mitende kibinafsi. Biblia inaonyesha kwamba wana wa Israeli walikaa zaidi katika mahema kulingana na Kutoka 33:8 (na wakati mwingine nyumba zingine zinazoonekana kuwa za muda, kulingana na Kumbukumbu la Torati 4:45-49,) walipokuwa jangwani kwa miaka arobaini na kwamba Mungu aliziona hizo kama "vibanda" kulingana na Mambo ya Walawi 23:43. Kuishi katika mahema au vyumba vya moteli ni aina sawa ya makao/hema ya muda leo.

Biblia inaonyesha Wakristo hawahitaji kutoa dhabihu/sadaka za wanyama (Waebrania 9:9) kama sadaka za kuteketezwa ambazo wana wa Israeli walikuwa wakitoa wakati wa Sikukuu ya Vibanda (Mambo ya Walawi 23:36-37). Badala yake, tunapaswa kujitoa kama dhabihu zilizo hai, ambayo ni huduma yetu inayofaa (Warumi 12:1)—ambayo kwa kawaida hujumuisha kuhudhuria ibada za kanisa mara kwa mara wakati wa Sikukuu ya Vibanda.

Wengine wanaweza kujiuliza kwa nini kuhudhuria ibada hufanywa kwa siku zote za Sikukuu ya Vibanda, lakini hii haihitajiki kwa Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu. Sababu ya msingi ya kimaandiko ni kwamba amri inasema, "Utaadhimisha Sikukuu ya Vibanda siku saba ... Siku saba utaadhimisha sikukuu takatifu kwa Bwana, Mungu wako, mahali atakapochagua Bwana" (Kumbukumbu la Torati 16:13,15), lakini hilo halijasemwa hivyo kuhusiana na Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu—amri kwa sababu inasema kula mikate isiyotiwa chachu kwa siku saba katika Mambo ya Walawi 23:6 na Kumbukumbu la Torati 16:3, tofauti na kuadhimisha sikukuu kwa siku saba (tunatoa 'dhabihu' siku saba za mikate isiyotiwa chachu kwa kula mikate isiyotiwa chachu katika kila siku). Biblia pia inasema tuwe katika makazi ya muda wakati wa Sikukuu ya Vibanda (Mambo ya Walawi 23:42), lakini haisemi hili kuhusiana na Siku zingine Takatifu.

Kwa kuwa Shetani atafungwa kwa ajili ya utawala wa milenia (Ufunuo 20:1-2), kutakuwa na udanganyifu mdogo wakati huo. Kwenda mbali kwa ajili ya wakati wa Sikukuu ya Vibanda na kukutana kila siku husaidia kutafakari wakati ambapo ulimwengu utakuwa tofauti kabisa na ulivyo sasa.

"Ufalme Wako Uje!" (Mathayo 6:10).

Biblia Inafundisha Kwamba Sikukuu ya Vibanda Itaadhimishwa Katika Milenia na Hatimaye Mungu 'Atafanya Hema' Pamoja Nasi

Unabii wa Biblia unaonyesha kwamba Sikukuu ya Vibanda itaadhimishwa katika milenia:

> [16]Na itakuwa, ya kwamba kila mtu aliyesalia wa mataifa yote yaliyokuja kupigana na Yerusalemu atakwea mwaka baada ya mwaka ili kumwabudu Mfalme, BWANA wa majeshi, na kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda.[17]Na itakuwa ya kwamba yeyote wa jamaa zote za dunia asiyepanda kwenda Yerusalemu kumwabudu Mfalme, BWANA wa majeshi, mvua haitanyesha juu yao.[18]Kama jamaa ya Misri hawatapanda na kuingia, hawatapata mvua; watapata pigo ambalo BWANA atawapiga mataifa ambayo hayatapanda kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda.[19]Hii itakuwa adhabu ya Misri na adhabu

> ya mataifa yote ambayo hayatapanda kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda (Zekaria 14:16-19).

Kwa hivyo Biblia inafundisha kwamba Mungu atatarajia wote kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda katika siku zijazo. Hata wafafanuzi Wakatoliki wanatambua kwamba mpango wa Mungu unajumuisha Sikukuu ya Vibanda. Ufafanuzi wa Wakatoliki kuhusu vifungu katika Zekaria 14 unasema:

> Wakati huo huo, kama vile vilivyokuwa vikiteswa hapo awali, Kanisa litaongoka, na kwa ibada kubwa litasherehekea sherehe hizo, na kutekeleza ibada za kidini kwa heshima ya Mungu: na litastahili thawabu kubwa. (The Original And True Douay Old Testament Of Anno Domini 1610 Volume 2, uk. 824)

Ufalme wa Mungu utachukua nafasi ya falme zote za ulimwengu huu (Ufunuo 11:15), na sikukuu hii husaidia kuionyesha kwa kutenganisha (taz. Ufunuo 18:4; 1 Yohana 2:18-19) mahujaji Wakristo (1 Petro 2:1-12) na utaratibu wao wa kawaida.

Kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda kunatupa mwanga katika enzi hii wa kile kitakachotokea katika ufalme ujao wa milenia. Biblia pia inaonyesha kwamba baadaye, “hema ya Mungu” itakuwa duniani “naye atakaa pamoja” nasi (Ufunuo 21:3).

Kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda sasa ni kielelezo cha mambo yajayo katika Ufalme wa Mungu.

8. Siku Kuu ya Mwisho: Mpango wa Ajabu wa Mungu wa Wokovu kwa Wanadamu

Siku hii ya nane, siku inayofuata mara moja siku saba za Sikukuu ya Vibanda, inaonyesha kukamilika kwa mpango wa ukombozi.

"Kitabu cha Uzima" - kinachoashiria wokovu - kitafunguliwa (Ufunuo 20:12). Hii ni kabla tu ya mbingu mpya na dunia mpya (Ufunuo 21:1). Wayahudi huiita sikukuu hii*Shemini 'Azeret*, ambayo ina maana ya "siku ya nane ya kusanyiko" (pia ikimaanisha kwamba siku saba zilizopita za Sikukuu ya Vibanda zilikuwa siku za kusanyiko).

Hapa kuna maelezo zaidi kuhusu siku ya nane kutoka katika Biblia:

> [34]... 'Siku ya kumi na tano ya mwezi huu wa saba itakuwa Sikukuu ya Vibanda kwa siku saba kwa Bwana. ...[36]Siku ya nane mtakuwa na kusanyiko takatifu. ... Ni kusanyiko takatifu, wala msifanye kazi yo yote ya kawaida siku hiyo. (Mambo ya Walawi 23:34,36)

Siku hii mara nyingi hujulikana katika duru za Kanisa la Mungu kama*Siku Kuu ya Mwisho*, kwa sababu ya kile Agano Jipya linasema kuihusu:

> [37]Siku ya mwisho, siku ile kuu ya sikukuu, Yesu alisimama, akapaza sauti yake, akisema, Mtu yeyote akiona kiu, na aje kwangu anywe.[38]Yeye aniaminiye mimi, kama Maandiko yasemavyo, mito ya maji yaliyo hai itatoka moyoni mwake.” (Yohana 7:37-38)

Kwa hivyo Yesu aliadhimisha siku hii inayokuja mara tu baada ya sikukuu inayoonyesha milenia, na akafundisha juu yake.

Baada ya milenia, nini kitatokea?

Ufufuo (Ufunuo 20:5).

Wafu wanasimama mbele za Mungu. Hii haiwajumuishi Wakristo wa kweli leo, kwani watafufuliwa Yesu atakaporudi. Wale walio katika

ufufuo huu lazima wawe wale waliokufa bila kujua mpango wa kweli wa Mungu.

katika enzi zilizopita. Hii ndiyo siku ile ya hukumu ambayo Yesu aliitaja mara kwa mara:

> [7]Na mnapokwenda, hubirini, mkisema, Ufalme wa mbinguni umekaribia.[14]Na mtu yeyote ambaye hatawakaribisha wala kuyasikiliza maneno yenu, mtakapotoka katika nyumba hiyo au mji huo, kung'uteni mavumbi ya miguuni mwenu.[15]Amin, nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa nchi ya Sodoma na Gomora siku ya hukumu kuliko kwa mji huo! (Mathayo 10:7,14-15)

> [23]Na wewe, Kapernaumu, utakayeinuliwa hadi mbinguni, utashushwa hadi kuzimu; kwa maana, kama miujiza iliyofanyika kwako ingalifanyika huko Sodoma, ungalikuwapo hata leo.[24]Lakini nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa nchi ya Sodoma siku ya hukumu kuliko wewe. (Mathayo 11:23-24)

Ona kwamba ni rahisi zaidi kuvumilika katika siku ya hukumu kwa wale ambao Mungu aliwaangamiza huko Sodoma na Gomora (Mwanzo 19:24) kuliko wale waliomkataa Kristo na ujumbe wa ufalme wake kimakusudi.

Yesu pia alifundisha kwamba “DHAMBI ZOTE ZITASAMEHEWA” (Marko 3:28), isipokuwa ‘dhambi isiyosamehewa’ (Marko 3:29). Ni kwa utimilifu wa Siku Kuu ya Mwisho ndipo wote ambao hawajapata fursa ya wokovu watapata fursa hiyo kweli, na karibu wote watakubali ofa hiyo.

Karibu wanadamu wote waliowahi kuishi wataokolewa!

Katika 2[na]Katika karne ya 19, inasemekana kwamba Polycarp wa Smirna alifundisha kuhusu Sikukuu ya Vibanda na Siku Kuu ya Mwisho (Maisha ya Polycarp, Sura ya 19).

Ukweli wa kibiblia ni kwamba, kwa sababu ya upendo wa Mungu, Yesu alikuja KUFA KWA AJILI YA WOTE:

> [16]Kwa maana Mungu aliupenda ulimwengu sana, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele.[17]Kwa maana Mungu hakumtuma Mwanawe ulimwenguni ili auhukumu ulimwengu, bali ulimwengu uokolewe katika yeye. (Yohana 3:16-17)

Kwa hivyo je, Mungu mwenye upendo alimtuma Mwanawe afe kwa ajili ya wachache au ulimwengu?

Waprotestanti, ambao mara nyingi hunukuu Yohana 3:16, huwa wanafundisha kwamba ulimwengu*inaweza*kuokolewa lakini kwamba wengi waliowahi kuishi watateseka katika mateso milele. Pia wanaonekana kupuuza kwamba Yesu alikuja kufa kwa ajili ya wote (Yohana 3:17). Je, hiyo ndiyo aina ya mpango wa wokovu ambao Mungu anayejua yote na ni upendo angekuja nao? Je, Biblia inaunga mkono wazo kwamba kila mtu anaweza kuokolewa sasa? Ikiwa sivyo, je, hiyo ni haki?

Kwa kuwa Mungu anajua yote na ana nguvu zote na ni upendo (1 Yohana 4:8,16), je, Mungu angewachagua wengi zaidi waliowahi kuishi hadi mateso ya milele?

Hapana.

Hakika Mungu ana hekima ya kutosha kuwa na mpango unaofanya kazi kweli.

Warumi 9:14-15 inasema:

> [14]Tuseme nini basi? Je, kuna udhalimu kwa Mungu? Hakika sivyo![15]Kwa maana alimwambia Musa, “Nitamhurumia yeyote nitakayemhurumia, na nitamhurumia yeyote nitakayemhurumia.”

Tunajua kwamba Mungu alichagua sehemu ya Israeli katika Agano la Kale, na wengine wachache. Upendo huo ukoje ikiwa wengine wamehukumiwa mateso ya milele?

Mungu “hutaka watu wote waokolewe na kupata ujuzi wa kweli” (1 Timotheo 2:4). Sababu ya kwamba si wote walioitwa katika enzi hii ni

kwa sababu alijua wengi hawangeitikia na kuvumilia na ukweli hadi mwisho ili waokolewe (tazama Marko 13:13; Luka 8:5-15). Lakini hiyo haimaanishi kwamba wale ambao hawajaitwa sasa wote walikuwa wamekatiliwa mbali na kupotea.

Biblia inafundisha kwamba wengi wamepofushwa kimakusudi katika enzi hii (Yohana 12:37-40; Isaya 44:18). Wale waliopofushwa katika enzi hii bado wana fursa (taz. Yohana 9:41; Isaya 42:16-18). Angalia pia:

> [14]Nitafanya tena kazi ya ajabu kati ya watu hawa...[24]Hawa nao waliokosea rohoni watapata ufahamu, Na hao walionung'unika watajifunza mafundisho. (Isaya 29:14,24)

Hakuna upendeleo kwa Mungu (Warumi 2:11). Kutakuwa na fursa kwa wote kwani "miisho yote ya dunia itauona wokovu wa Mungu wetu" (Isaya 52:10).

Wale ambao si sehemu ya ufufuo huu wa kwanza, wanaoitwa "wafu wengine" (Ufunuo 20:5), watafufuliwa baada ya milenia kuisha. Huu ni ufufuo wa kimwili na utawahusisha wale wanaohisi kwamba tumaini lao limekatiliwa mbali (Ezekieli 37:1-14).

Ingawa watahukumiwa kuwa na hatia ya dhambi (Ufunuo 20:12; Warumi 3:23; tazama 1 Petro 4:17), "Rehema hushinda hukumu" (Yakobo 2:13). Mungu atawatetea wote wenye mwili (Yeremia 25:31; Isaya 3:13) na wengi wataitikia (Isaya 65:24). Ingawa si wote watakaokubali ofa Yake, na hii si nafasi ya pili (wale ambao kweli walikuwa na nafasi na wakamkataa Roho Mtakatifu wa Mungu hawatapata fursa hiyo ya kusamehewa kulingana na Marko 3:29), wengi watatubu. Siku Kuu ya Mwisho husaidia kuonyesha hili.

Fikiria pia yafuatayo:

> [19]Ee Bwana, nguvu zangu na ngome yangu, kimbilio langu siku ya mateso, Mataifa watakujia kutoka miisho ya dunia, wakisema, Hakika baba zetu walirithi uongo, ubatili na vitu visivyofaa.[20]Je, mwanadamu atajitengenezea miungu, ambayo si miungu?[21]"Kwa hiyo, tazama, mara hii nitawajulisha, nitawajulisha mkono wangu na nguvu zangu;

nao watajua ya kuwa jina langu ni Bwana." (Yeremia 16:19-21)

> [17]Na sehemu iliyobaki huifanya kuwa mungu, sanamu yake ya kuchonga. Huinama mbele yake na kuiabudu, huiomba na kusema, "Niokoe, kwa maana wewe u mungu wangu!"[18]Hawajui wala hawaelewi; kwa maana amewafumba macho, wasiweze kuona, na mioyo yao, wasiweze kuelewa. …[22]Nimefuta makosa yako kama wingu zito, na kama wingu, dhambi zako. Nirudie, kwa maana nimekukomboa. (Isaya 44:17,18,22)

Hata wale waliokubali mila za uongo, ikiwa ni pamoja na wale waliokuwa waabudu sanamu (Isaya 44:17-18), watapata fursa yao ya kwanza ya wokovu (Isaya 44:22). Mabilioni katika vizazi vyote barani Afrika, Ulaya, Asia, Amerika, na visiwa hawakuwahi kusikia kuhusu Yesu na injili ya kweli ya ufalme—na Mungu alilijua hili mapema na alikuwa na mpango (Warumi 11:2).

Sisi katika*Inaendelea*Kanisa la Mungu linakubali kwamba “Mungu wetu ndiye Mungu wa wokovu” (Zaburi 68:20) na linafundisha kwamba ana mpango wa wokovu ambao kwa kweli unafanya kazi kwa zaidi ya wachache tu.

Kuna jina moja tu chini ya mbingu ambalo wanadamu wanaweza kuokolewa kwalo (Matendo 4:12; tazama Isaya 43:11) nalo ni Yesu Kristo (Matendo 4:10; Yohana 3:18). Kwa kuwa wanadamu wengi hawajawahi kusikia ukweli kuhusu Yesu na injili ya Ufalme wa Mungu (Kwa maelezo zaidi, tazama kijitabu chetu cha bure*Injili ya Ufalme wa Mungu*katika www.ccog.org), na “wote wenye mwili watauona wokovu wa Mungu” (Luka 3:6), kutakuwa na fursa kwa wote kupata wokovu—ama katika wakati huu au wakati ujao (tazama Mathayo 12:31-32; Luka 13:29-30).

Enzi ijayo inakuja baada ya ufufuo wa pili (kama Wakristo wa kweli wakati huo wanavyofufuliwa katika ufufuo wa kwanza kulingana na Ufunuo 20:5-6) na inajumuisha wakati wa hukumu ya kiti cheupe cha enzi (Ufunuo 20:11-12). Isaya (Isaya 65:20), pamoja na mtakatifu Irenaeus wa Kirumi na Orthodox Katoliki (Adversus haereses, Kitabu

cha V, Sura ya 34, Mistari ya 2-3, 4), ilionyesha kwamba enzi hii itakayokuja itakuwa na urefu wa takriban miaka mia moja.

Wazo hili bado lilishikiliwa katika Enzi za Kati na wale ambao Kanisa la Roma liliwatesa kama ilivyoripotiwa na askofu Bernard Guidonis, mchunguzi wa kidini (BERNARD GUI: MWONGOZO WA Mchunguzi wa Kidini, Sura ya 5).

Fundisho hili lilifundishwa na Radio/Kanisa la Mungu la Ulimwenguni Pote katika miaka ya 20.thkarne na bado ilifundishwa na*Inaendelea*Kanisa la Mungu.

Mpango wa Mungu wa Wokovu

Kutunza siku takatifu za kibiblia huwakumbusha Wakristo wa kweli kuhusu mpango wa kweli wa Mungu wa wokovu.*Inaendelea*Kanisa la Mungu linaelewa jinsi mpango wa Mungu kuhusu hili unavyowekwa kwa kuadhimisha Sikukuu Zake (Mambo ya Walawi 23:37).

Mungu anafundisha wazi kwamba HATARI desturi za kipagani zitumike kumwabudu:

> 29 Bwana, Mungu wako, atakapokatilia mbali mataifa mbele yako, unayokwenda kuyamiliki, nawe utayafukuza na kukaa katika nchi yao, 30 jihadhari, usije ukanaswa ukawafuata, baada ya kuangamizwa mbele yako, wala usiulize kuhusu miungu yao, ukisema, Mataifa haya yaliwatumikiaje miungu yao? Mimi nami nitafanya vivyo hivyo. 31 Usimwabudu Bwana, Mungu wako, kwa njia hiyo; kwa maana kila chukizo kwa Bwana alilolichukia, wamewafanyia miungu yao; maana hata wana wao na binti zao huwateketeza motoni kwa miungu yao. 32 Chochote nitakachokuamuru, angalia kukifanya; usiongeze kitu juu yake wala usipunguze kitu. (Kumbukumbu la Torati 12:29-32)

Wale wanaochanganya desturi za ibada za kipagani na zile za kibiblia huficha mpango wa Mungu wa wokovu na kwa ujumla hawauelewi.

Agano Jipya linaonyesha kwamba Mtume Paulo aliadhimisha siku takatifu za kibiblia (k.m. Matendo 18:21; 20:6,16; 27:9; 1 Wakorintho 5:7-8, 16:8) aliposhika sheria na desturi za watu wake.

Paulo alilaani haswa kuingiza desturi za kipagani na maadhimisho ya kibiblia (1 Wakorintho 10:20-23). Paulo mwenyewe alisema karibu na mwisho wa maisha yake kwamba alishika desturi zote ambazo Wayahudi walihitaji kuzishika (Matendo 28:17-19; tazama Matendo 21:18-24) na hilo lingejumuisha siku zote takatifu zilizoorodheshwa katika Mambo ya Walawi 23.

Kwa kawaida, makanisa ya Kigiriki-Kirumi hayafuati ushauri wa Mtume Paulo wa kumwiga kama alivyomwiga Kristo (1 Wakorintho 11:1) wala ushauri wa Mtume Yohana wa kuendelea kutembea kama yeye na Yesu walivyotembea (1 Yohana 2:6, 18-19), kwa kuwa hayaadhimishi siku zote takatifu za kibiblia. Pia, makanisa hayo kwa kawaida huchanganya desturi za kipagani katika kalenda zao za ibada, ambazo mitume walipinga (1 Wakorintho 10:20-23; 2 Wakorintho 6:14-18; Yuda 3-4, 12; 1 Yohana 2:6).

Kwa kutozishika Siku Takatifu za Mungu, lakini badala yake zile mbadala zisizo za kibiblia, wengi hawatambui kwamba dhambi inahitaji kuwa nje ya maisha yetu, kwamba Mungu anawaita baadhi tu sasa, kwamba wote watapata fursa ya wokovu katika wakati huu au wakati ujao, na karibu wote waliowahi kuishi wataokolewa katika mavuno ya baadaye.

Siku Takatifu za Mungu huweka sehemu za mpango Wake wa wokovu ambazo wengi hawazielewi. Ni mpango wa ajabu na wa upendo.

9. Tafsiri Potofu na Sabato

Kwa nini wengi wanaomkiri Yesu hawaadhimishi Siku Takatifu za Kibiblia? Mbali na hisia za kupinga Uyahudi, maelewano, ujinga, na mawazo potofu kuhusu 'mila,' tafsiri potofu ni sababu ambayo wengi hawaonekani kuwa tayari kukubali kwamba wanahitaji kuadhimisha sikukuu za Mungu.

Kwa kawaida kuna vifungu kadhaa visivyotafsiriwa/kueleweka vibaya ambavyo watu huwa wanavitaja kama 'uthibitisho' unaodhaniwa kwamba siku takatifu za kibiblia zimeondolewa.

Wakolosai 2:16-17

Labda, sehemu ya kawaida ya Biblia ambayo mara nyingi hutajwa kama "uthibitisho" kwamba Sabato na Siku Takatifu za kibiblia zimeondolewa ni Wakolosai 2:16-17. Kwa hivyo, hebu tuchunguze tafsiri moja isiyo sahihi ya Biblia:

> [16]Kwa hivyo, mtu yeyote asiwahukumu ninyi katika vyakula au vinywaji, au kwa sababu ya sikukuu, au mwandamo wa mwezi, au sabato;[17]Ambazo ni kivuli cha mambo yajayo; lakini mwili*ni*wa Kristo (Wakolosai 2:16-17).

Tafsiri iliyo hapo juu ni karibu, hata hivyo, iliongeza neno "ni" (ndio maana watafsiri wa KJV waliweka*ni*katika*italiki*) hilo haliko katika Kigiriki cha asili.

Tafsiri halisi ingeiacha kwa sababu haipo ndani. Angalia*Mkataba wa Strong*nambari na maneno yanayohusiana kwa mstari wa 17:

3739. 2076 4639... 3588... 3195....3588 1161 4983 9999 3588 5547
Ambazo ni kivuli cha mambo yajayo;…. lakini…. mwili …. wa… Kristo.

Ikumbukwe kwamba 9999 inamaanisha kwamba hapakuwa na neno katika maandishi ya Biblia—neno “ni” halipo katika andiko hili.

Kwa sababu hizo tatu*Nguvu*Maneno (#4983, 3588, & 5547) yanatumika mara nne katika Agano Jipya na katika nyakati hizo KJV inayatafsiri kama "mwili wa Kristo" (Warumi 7:4; 1 Wakorintho 10:16;

1 Wakorintho 12:27; Waefeso 4:12)--kama ilivyo kwa NKJV—ndivyo inavyopaswa kuwa na KJV.

Kwa hivyo, kama watafsiri hao wangekuwa na msimamo sawa na wao wenyewe, wangetafsiri Wakolosai 2:16-17 kuwa (na kujumuisha mabano au koma):

> [16]Kwa hiyo mtu yeyote asiwahukumu ninyi katika kula na kunywa, au kuhusu sikukuu, au kuadhimisha mwezi mpya, au sabato.[17](kwa maana mambo hayo ni kivuli cha mambo yajayo), bali mwili wa Kristo.

Au kwa maneno mengine, usiwaruhusu wale walio nje ya 'mwili wa Kristo' (kanisa, Wakolosai 1:18) wakuhukumu kuhusu Siku Takatifu, bali kanisa la kweli lenyewe pekee. Wakolosai 2:16-17 haisemi kwamba Sabato na Siku Takatifu zimeondolewa.

Hata askofu wa awali wa Orthodox Ambrose wa Milan alitambua kwamba Wakolosai 2:17 ilikuwa ikirejelea "mwili wa Kristo" alipoandika yafuatayo akitoa maoni kuhusu mstari huo:

> Basi, tuutafute mwili wa Kristo...ambapo mwili wa Kristo upo, ndipo ukweli ulipo. (Ambrose wa Milan. Kitabu cha II. Kuhusu Imani katika Ufufuo, sehemu ya 107)

Inasikitisha kwamba watafsiri wa kisasa wa Kigiriki mara nyingi wamepuuza maana halisi ya usemi huo.

Ni ufafanuzi duni (tafsiri ya kibiblia) kutegemea tafsiri potofu kudai kwamba siku takatifu zimeondolewa.

Wagalatia 4:8-10

Pingamizi jingine la kawaida ni kuadhimisha Siku Takatifu ni Wagalatia 4:8-10. Baadhi ya Waprotestanti huwa wanatumia hili kusema kwamba hakuna tarehe za kibiblia zinazopaswa kuadhimishwa. Kwa hivyo hebu tuangalie maandiko hayo yanafundisha nini hasa:

> [8]Lakini wakati huo, kwa kweli, mlipokuwa hamkumjua Mungu, mliwatumikia wale ambao kwa asili si miungu.[9]Lakini sasa

baada ya kumjua Mungu, au tuseme kujulikana na Mungu, inawezekanaje kurudia tena kwenye nguvu dhaifu na zisizo na maana, ambazo mnataka tena kuwa watumwa wake? 10 Mnashika siku, miezi, majira, na miaka.

Kuna matatizo kadhaa na hoja ya kupinga Siku Takatifu hapa.

Moja ni kwamba Wagalatia walikuwa Mataifa (ingawa inaonekana kulikuwa na baadhi ya Wayahudi waliotajwa katika mistari ya baadaye) na hawakuwa wakishika Siku Takatifu za kibiblia kabla ya kuongoka.

Zaidi ya hayo, hakuna njia ambayo Biblia ingeita mahitaji ya kibiblia kama "mambo yasiyo na maana." Paulo alikuwa akionya waziwazi dhidi ya maadhimisho ya kipagani kwani Wagalatia "waliwatumikia wale ambao kwa asili hawakuwa miungu."

Nyingine ni kwamba Wakatoliki/Waprotestanti/Waorthodoksi wa Mashariki wanapaswa kuzingatia kwamba mara nyingi huadhimisha siku na miaka mbalimbali (Jumapili, Pasaka, Krismasi, Mwaka Mpya), kwa hivyo hawapaswi kuadhimisha chochote ikiwa wanahisi kwamba hakuna siku za kidini zinazopaswa kuadhimishwa.

Wagalatia 4:8-10 haiondoi Siku Takatifu za kibiblia, bali ni onyo dhidi ya kushikamana na maadhimisho yasiyo ya kibiblia.

Vipi kuhusu Sabato ya siku ya saba?

Sabato ya siku ya saba ni ya kwanza kati ya sikukuu za Mungu zilizoorodheshwa katika Mambo ya Walawi 23. Ingawa ni Siku Takatifu ya kila wiki, si ya kila mwaka, baadhi ya maoni mafupi yanaonekana kuwa sahihi.

Siku ya saba ya juma, Sabato ya kibiblia, sasa inaitwa Jumamosi. Ingawa Jumapili inaonyeshwa kwenye kalenda fulani kama siku ya saba ya juma, ukweli ni kwamba Jumapili ndiyo siku ya kwanza ya juma. Agano Jipya linaonyesha wazi kwamba Yesu (Luka 4:16, 21; 6:6; 13:10) pamoja na Mitume na waaminifu (Matendo 13:13-15, 42-44; 17:1-4; 18:4; Waebrania 4:9-11) waliitunza Sabato ya siku ya saba.

Wengi wanadai kwamba Sabato ya siku ya saba haijaamriwa katika Agano Jipya, kwa hivyo haihitaji kutunzwa leo. Lakini njia pekee ya kutoa dai hilo ni kutegemea tafsiri potofu za Biblia. Ukiangalia kile kinachoaminika kuwa Kigiriki cha asili, Kiaramu cha asili, na Vulgate ya asili ya Kilatini, ni wazi katika lugha zote hizo kwamba Sabato ya siku ya saba imeamriwa kwa Wakristo.

Hata kulingana na tafsiri fulani za Biblia za Wakatoliki na Waprotestanti, pumziko la Sabato la siku ya saba lilipaswa kubaki kwa ajili ya Wakristo watiifu wa Mungu:

> [4]Kwa maana amenena mahali fulani kuhusu siku ya saba hivi, “Mungu alistarehe siku ya saba, akaacha kazi zake zote.”[5]na tena, katika sehemu iliyotajwa hapo awali, “Hawataingia rahani mwangu.”[6]Kwa hivyo, kwa kuwa bado kuna wengine watakaoingia humo, na wale waliopokea habari njema hapo awali hawakuingia kwa sababu ya kutotii, ...[9]Kwa hivyo, bado kuna pumziko la sabato kwa watu wa Mungu.[10]Na yeyote anayeingia katika pumziko la Mungu, hupumzika kutoka katika kazi zake kama vile Mungu alivyopumzika kutoka katika kazi zake.[11]Kwa hiyo, na tujitahidi kuingia katika raha hiyo, ili mtu yeyote asije akaanguka kwa mfano ule ule wa kuasi. (Waebrania 4:4-6,9-11, NAB)

> [4]Kwa maana mahali fulani amesema kuhusu siku ya saba kwa maneno haya: "Na siku ya saba Mungu alipumzika kutokana na kazi zake zote."[5]Na tena katika kifungu hapo juu anasema, "Hawataingia kamwe rahani mwangu."[6]Bado kuna wengine watakaoingia katika raha hiyo, na wale waliohubiriwa Injili hapo awali hawakuingia, kwa sababu ya kutotii kwao...[9]Basi, imesalia raha ya Sabato kwa watu wa Mungu;[10]Kwa maana yeyote anayeingia katika pumziko la Mungu pia hupumzika kutoka katika kazi yake mwenyewe, kama vile Mungu alivyopumzika kutoka katika kazi yake.[11]Kwa hiyo, na tufanye bidii kuingia katika raha hiyo, ili mtu yeyote asije akaanguka kwa kufuata mfano wao wa kutotii (Waebrania 4:4-6, 9-11, NIV)

Agano Jipya linasema wazi kwamba Wakristo wanapaswa kuitunza Sabato ya siku ya saba. Mbali na kuruhusu ukuaji wa kiroho na ufufuo wa kibinafsi, Sabato pia inaonyesha wakati ujao wa pumziko la Mungu la milenia.

Ingawa wengi hawazingatii kwamba Sabato ya siku ya saba ni Siku Takatifu, Biblia inazingatia (Mambo ya Walawi 23:3; Kutoka 20:8; Isaya 58:13). Agano Jipya linaonya dhidi ya kutoitunza (Waebrania 4:4-11), lakini wengi hujadiliana kwa "maneno yasiyo na maana" (taz. Waefeso 5:26).

Labda inapaswa pia kutajwa kwamba licha ya tafsiri potofu zinazodokeza vinginevyo, Askofu Ignatius wa Antiokia wa karne ya pili HAKUWA amebadilisha Sabato ya siku ya saba na Jumapili (Thiel B. Ignatius and the Sabbath. The Sabbath Sentinel, Juzuu ya 69 (3): 18-21, 2016 na Thiel B. Zaidi kuhusu Ignatius and the Sabbath. The Sabbath Sentinel, Juzuu ya 70 (2): 15-17, 2017). Wala hati ya kale haikuiita*Didache*(Thiel B. The Didache and the Sabbath. The Sabbath Sentinel, Juzuu ya 69 (2): 10, 19-20, 2016).

Kwa taarifa zaidi zilizoandikwa kuhusu historia ya kanisa, angalia vijitabu hivi.*Kanisa la Kikristo la Kweli liko wapi Leo?*na*Historia Endelevu ya Kanisa la Mungu*katika www.ccog.org.

10. Sikukuu za Mashetani Zilizopakiwa Tena

Vipi kuhusu Krismasi, Pasaka, na siku zingine za kidini ambazo maprofesa wengi wa Kristo huadhimisha?

Je, zinatoka katika Biblia? Kama sivyo, zinatoka wapi? Je, inajalisha, kulingana na Biblia, ikiwa unaziweka?

Kuna sikukuu nyingi ambazo makanisa ya dunia huziunga mkono, ingawa si zote zinazoungwa mkono nazo zote. Katika historia yote, baadhi ya makanisa wakati mwingine yameidhinisha, na wakati mwingine yamezilaani, sikukuu hizo hizo.

Ingawa ni zaidi ya upeo wa kijitabu hiki kueleza maelezo yote kuhusu kila sikukuu na asili yake, ukweli ni kwamba nyingi ni za kishetani zilizowekwa tena kama vile mara nyingi awali zilikusudiwa kumheshimu mungu/mungu wa kike wa kipagani kabla ya makanisa mbalimbali kuyakubali na/au kuyapa jina jipya.

Wengi watashangaa kujua kwamba wanatheolojia wa Kigiriki-Kirumi wakati mwingine wameshutumu sikukuu hizi kama za kipagani na zisizofaa kwa Wakristo—licha ya ukweli kwamba makanisa mbalimbali ya Kigiriki-Kirumi yanaziendeleza katika karne ya 21.stkarne.

Siku ya Mwaka Mpya iliheshimiwa Janus (mungu wa wakati) na Strenua (mungu wa kike wa utakaso na ustawi)

Biblia inaanza mwaka katika majira ya kuchipua (Kutoka 12:2), lakini kile kinachoitwa Siku ya Mwaka Mpya huadhimishwa Januari 1.stkwenye kalenda za kisasa. Mwishoni mwa mwaka wa 2naKarne ya 100 BK, mwanatheolojia wa Kigiriki-Kirumi Tertullian aliwalaani wale waliomkiri Kristo ambao walikuwa wakisherehekea toleo lake. Lakini, hilo halikuwazuia wengi waliotaka kusherehekea.

*Ensaiklopidia ya Kikatoliki*ripoti:

> Waandishi na mabaraza ya Kikristo walilaani sherehe za kipagani na mambo ya kupita kiasi yanayohusiana na sikukuu ... iliyoadhimishwa mwanzoni mwa mwaka: Tertullian anawalaumu Wakristo walioona zawadi za kitamaduni —

> zinazoitwa strenae (Fr. étrennes) kutoka kwa mungu wa kike Strenia, ambaye aliongoza Siku ya Mwaka Mpya (taz. Ovid, Fasti, 185-90) — kama ishara tu za ngono ya kirafiki (De Idol. xiv). (Tierney J. Siku ya Mwaka Mpya. The Catholic Encyclopedia. Vol. 11, 1911)

Karibu mwaka 487 BK, Wagiriki na Warumi walionekana kuikubali "Sikukuu ya Tohara" mnamo Januari 1stHata hivyo, hii haikuzuia shughuli zote za kipagani.

*Ensaiklopidia ya Kikatoliki*maelezo:

> Hata katika siku zetu, sifa za kidunia za ufunguzi wa Mwaka Mpya huingilia kati maadhimisho ya kidini ya Tohara, na huwa zinaifanya sikukuu kuwa tu ya kile kinachopaswa kuwa na tabia takatifu ya Siku Takatifu. Mtakatifu Augustine anaonyesha tofauti kati ya mtindo wa kipagani na wa Kikristo wa kusherehekea siku hiyo: karamu za kipagani na kupita kiasi zilipaswa kufidiwa kwa kufunga na kusali kwa Wakristo (P. L., XXXVIII, 1024 sqq.; Serm. cxcvii, cxcviii). (Ibid)

Kwa hivyo pia inasema:

> ... kuelekea mwisho wa karne ya sita, Baraza la Auxerre (can. I) liliwakataza Wakristo*kuchunguza hila za kishetani*.

Usemi huo*kuchunguza hila za kishetani*Kwa ufupi hutafsiriwa kutoka Kilatini hadi Kiingereza kama "kuzingatia wakati mpya wa Ibilisi." Inawezekana kwamba maazimio ya Mwaka Mpya yanahusiana na sala na desturi zilizowahi kutolewa kwa ajili ya mungu wa kike wa kipagani.

Januari 1stsi sikukuu ya kibiblia, na hata Kanisa la Roma limekataza baadhi ya sifa zake kama za kishetani.

Siku ya Wapendanao Aliyeheshimiwa Faunus/Pan (mungu wa mifugo na uzazi)

Biblia haina sikukuu kama Siku ya Wapendanao, lakini watu wengi huiadhimisha.

Hapa kuna kile chanzo cha Kikatoliki kimeandika kuhusu hilo:

> Mizizi ya Siku ya Wapendanao iko katika sherehe ya kale ya Warumi ya Lupercalia, ambayo iliadhimishwa mnamo Februari 15. Kwa miaka 800 Warumi walikuwa wameiweka wakfu siku hii kwa mungu Lupercus. Siku ya Lupercalia, kijana angechora jina la msichana katika bahati nasibu na kisha angemweka mwanamke huyo kama mwenzi wa ngono kwa mwaka…
>
> *Kanisa Katoliki halimheshimu tena Mtakatifu Valentine, lakini likizo hiyo ina mizizi ya Kirumi na Kikatoliki*(Asili ya Siku ya Mtakatifu Valentine. http://www.american catholic.org)

Siku yenye mizizi ya kipagani na ruhusa ya ngono hakika si siku ya Wakristo kuadhimisha. Aina hii ya tabia ilionywa dhidi yake katika Agano Jipya (1 Wakorintho 6:18; Yuda 4).

Angalia baadhi ya maoni ya Kiislamu kuhusu Siku ya Wapendanao:

> Kusherehekea Siku ya Wapendanao hairuhusiwi kwa sababu: Kwanza, ni sikukuu bunifu ... Wakristo walikuwa wanajua mizizi ya Kipagani ya Siku ya Wapendanao.**Jinsi Wakristo walivyoikubali Siku ya Wapendanao inapaswa kuwa somo**kwa Waislamu ...**Tunapaswa kuepuka chochote kinachohusiana na mazoea ya kipagani yasiyo ya adili**.. Mapenzi kati ya familia, marafiki na watu waliooa hayahitaji kusherehekewa siku yenye asili kama hiyo. (Hukumu ya Kusherehekea Siku ya Wapendanao. http://www.contactpakistan.com)

Ona kwamba Waislamu wanahusisha Siku ya Wapendanao na Ukristo (bila shaka aina ya kuafikiana kwa uwongo) na dhambi.

Kwa maneno mengine, Siku ya Wapendanao husababisha jina la Kristo (kupitia neno 'Ukristo') kutukanwa miongoni mwa Mataifa (Warumi 2:24; Isaya 52:5). Msifanye "jina la Mungu litukanwe kwa ajili yenu" (Warumi 2:24) kwa kuadhimisha sikukuu za kipagani.

Wakristo wa kweli hawaachi sikukuu za kishetani zilizowekwa tena (tazama 1 Wakorintho 10:21).

Mardi Gras: Kanivali ya Ibilisi

Karnivali kama vile Mardi Gras na Siku ya Wapendanao (inayoitwa Lupercalia hapa chini) zilitokana na upagani:

> Mojawapo ya matukio ya kwanza yaliyorekodiwa ya tamasha la kila mwaka la masika ni tamasha la Osiris huko Misri; lilikumbuka upya wa maisha uliosababishwa na mafuriko ya kila mwaka ya Mto Nile. Huko Athens, wakati wa karne ya 6 KK, sherehe ya kila mwaka kwa heshima ya mungu Dionysus ilikuwa tukio la kwanza lililorekodiwa la matumizi ya kuelea. Ilikuwa wakati wa Milki ya Kirumi ambapo karnivali zilifikia kilele kisicho na kifani cha machafuko ya kiraia na uasherati. Karnivali kuu za Kirumi zilikuwa Bacchanalia, Saturnalia, na Lupercalia. Huko Ulaya, desturi ya sherehe za uzazi wa masika iliendelea hadi nyakati za Kikristo ... Kwa sababu karnivali zimejikita sana katika ushirikina wa kipagani na ngano za Ulaya, Kanisa Katoliki la Roma halikuweza kuziondoa na hatimaye zilikubali nyingi kati yao kama sehemu ya shughuli za kanisa. (Carnival. The Columbia Encyclopedia, toleo la 6. 2015)

Baccanalia ilikuwa kwa mungu Bacchus, ambaye pia aliitwa Dionysus. Alikuwa mungu wa mavuno ya zabibu, utengenezaji wa divai na divai, wa wazimu wa kiibada, uzazi, ukumbi wa michezo, na furaha ya kidini katika hadithi za Kigiriki. Uzinzi wa kingono ulikuwa sehemu ya sherehe ya Baccanalia. Ibada yake ililaaniwa na kiongozi wa Kigiriki na Kirumi Commodianus katika karne ya tatu (Commodianus. On Christian Discipline. From Ante-Nicene Fathers, Vol. 4).

Pombe, hasa divai, ilicheza jukumu muhimu katika utamaduni wa Kigiriki huku Dionysus akiwa sababu muhimu ya mtindo wa maisha wenye kelele nyingi (Gately I. Drink. Gotham Books, 2008, uk. 11). Mardis Gras na Carnaval zinaonekana kuhusishwa na hili.

Mwishoni mwa karne ya pili, Askofu wa Katoliki wa Roma na mtakatifu wa Orthodox wa Mashariki Irenaeus aliwalaani wafuasi wa Valentinus mzushi kwa kushiriki katika kula nyama sikukuu za kipagani kama alivyoandika:

> Kwa hiyo pia hutokea kwamba "waliokamilika zaidi" miongoni mwao hujizoeza bila hofu kwa aina zote za matendo yaliyokatazwa ambayo Maandiko yanatuhakikishia kwamba "wale wafanyao mambo kama hayo hawataurithi ufalme wa Mungu." Kwa mfano, hawatilii shaka kula nyama zilizotolewa sadaka kwa sanamu, wakidhani kwamba kwa njia hii hawawezi kupata unajisi wowote. Kisha, tena, katika kila sikukuu ya kipagani inayoadhimishwa kwa heshima ya sanamu, ... Wengine wao hujisalimisha kwa tamaa za mwili kwa uchoyo mkubwa, wakisisitiza kwamba mambo ya kimwili yanapaswa kuruhusiwa kwa asili ya kimwili, huku mambo ya kiroho yakitolewa kwa ajili ya kiroho. Baadhi yao, zaidi ya hayo, wana tabia ya kuwatia unajisi wanawake hao ambao wamewafundisha fundisho hilo hapo juu, kama ilivyokubaliwa mara kwa mara na wanawake hao ambao wamepotoshwa na baadhi yao, wanaporudi Kanisani mwa Mungu, na kukubali hili pamoja na makosa yao mengine. (Irenaeus. Dhidi ya Uzushi. Kitabu cha 1, Sura ya 6, Mstari wa 3)

Baadaye, mtetezi wa Ukatoliki wa Orthodox Arnobius (aliyekufa mwaka 330) alionya dhidi ya aina ya mfungo ambao wapagani walikuwa nao:

> Mnasemaje, enyi wana wenye hekima wa Erectheus? Enyi raia wa Minerva? Akili ina hamu ya kujua ni kwa maneno gani mtatetea ni nini hatari kudumisha, au ni sanaa gani mliyo nayo ya kuwapa usalama watu na sababu zilizojeruhiwa vibaya sana. Huu si kutoaminiana kwa uwongo, wala hamshambuliwi na shutuma za uwongo: aibu ya Eleusinia yenu inatangazwa kwa mwanzo wao wa msingi na kwa kumbukumbu za fasihi ya kale, kwa ishara zenyewe, kwa ufupi, ambazo mnatumia mnapoulizwa katika kupokea vitu vitakatifu,—“Nimefunga, na kunywa mvua; nimetoa kwenye kikapu cha fumbo, na kuweka kwenye kikapu cha wicker; nimepokea tena, na kuhamishiwa

> kwenye sanduku dogo. (Arnobius. Dhidi ya Wapagani, Kitabu cha Tano, Sura ya 26)

Arnobius hata alionekana kuonya kuhusu karamu ya 'Mardi Gras' ikifuatiwa na mfungo:

> Sikukuu ya Jupita ni kesho. Nadhani Jupita, anakula, na lazima ashibishwe na karamu kubwa, na kwa muda mrefu amejawa na hamu kubwa ya chakula kwa kufunga, na njaa baada ya muda wa kawaida. (Arnobius, Against the Heathen, Kitabu cha VII, Sura ya 32)

Kwa hivyo, waandishi wa mapema walilaani sikukuu zinazofanana sana na Carnival/Mardi Gras kwa sababu ya uhusiano wake na ibada ya sanamu ya kipagani.

Biblia inafundisha:

> [13]Tuenende kwa adabu, kama ilivyo katika mchana, si kwa ulafi na ulevi, si kwa uasherati na tamaa mbaya, si kwa ugomvi na wivu.[14]Bali mvaeni Bwana Yesu Kristo, wala msiuangalie mwili, hata kuyatimiza tamaa zake. (Warumi 13:13-14)

Ingawa Biblia haikatazi kushangilia, Mardi Gras na sherehe zinazohusiana nazo ni kinyume na maandiko. Nchini Bolivia wanaiita "Kanivali ya Ibilisi" na wanamwabudu Shetani waziwazi kama mungu wao!

> Kanivali ya Ibilisi (La Diablada) Kila majira ya kuchipua, Oruro huingia katika hali ya kanivali... Mojawapo ya mambo muhimu ni wacheza densi wa ibilisi, ambao utamaduni wao unatokana na aina ya kipekee ya ibada ya ibilisi. Oruro ni mji wa madini na wenyeji, wakitumia muda mwingi chini ya ardhi, waliamua kumchukua mungu wa ulimwengu wa chini. Mila ya Kikristo inaamuru kwamba huyu lazima awe ibilisi na hivyo waaminifu wa Oruro walimchukua Shetani, au Supay, kama mungu wao/ (Frommes. http://events.frommers.com/sisp/index.htm?fx=event&event_id=5769)

Carnaval/Mardis Gras ni sikukuu ya kishetani na hakika si ya Kikristo. Haikuadhimishwa na Yesu wala wafuasi wake waaminifu wa mapema.

Kwaresima: Upotoshaji wa Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu na Pentekoste?

Vipi kuhusu Kwaresima?

Ingawa neno 'Kwaresima' linamaanisha msimu wa masika, sasa linaonekana zaidi wakati wa baridi kali mara tu baada ya Mardi Gras.

Ya*Ensaiklopidia ya Vitabu vya Dunia*inasema:

> Kwaresima ni msimu wa kidini unaoadhimishwa wakati wa masika...Huanza Jumatano ya Majivu, siku 40 kabla ya Pasaka, ukiondoa Jumapili, na kumalizika Jumapili ya Pasaka (Ramm B. Kwaresima. World Book Encyclopedia, toleo la 50. 1966).

Vipi kuhusu Jumatano ya Majivu?

Naam, si Siku Takatifu ya Kikristo ya awali wala ya kibiblia.

*Ensaiklopidia ya Kikatoliki*ripoti:

> **Jumatano ya Majivu**Jina*Jumatano ya Majivu*(siku ya majivu) ambayo inabeba katika Misale ya Kirumi inapatikana katika nakala za awali zaidi za Sakramenti ya Gregorian na labda inaanzia angalau karne ya nane.
>
> Siku hii waumini wote kulingana na desturi ya kale wanahimizwa kukaribia madhabahu kabla ya kuanza kwa Misa, na hapo kuhani, akichovya kidole gumba chake kwenye majivu kilichobarikiwa hapo awali, anaweka alama kwenye paji la uso (Thurston H. Ash Wednesday. The Catholic Encyclopedia, 1907).

Kwa hivyo, Kanisa la Roma liliikubali rasmi katika karne ya 8.thkarne.

Pia ikumbukwe kwamba wazo la kuweka msalaba wa majivu kwenye paji la uso lilitokana na ibada ya mungu jua na aina nyingine za upagani:

Mithratic…wanaanzisha…kutoka sasa wangekuwa na Msalaba wa Jua kwenye vipaji vyao vya uso. Kufanana na msalaba wa majivu yaliyotengenezwa kwenye vipaji vya uso kwenye Jumatano ya Majivu ya Kikristo kunashangaza. Baadhi wamependekeza hili kuwa mfano wa Wakristo wa mapema waliokopa kutoka kwa ibada ya Mithratic; wengine wanapendekeza kwamba ibada zote mbili zilikuwa zikitumia mfano mmoja. (Nabarz P. Siri za Mithras: imani ya kipagani iliyounda ulimwengu wa Kikristo. Inner Traditions/Bear & Company, 2005, uk. 36)

Jumatano ya Majivu Sikukuu hii inayodaiwa kuwa ya Kikristo ilitoka kwa upagani wa Kirumi, ambayo nayo iliichukua kutoka Vedic India. Majivu yalichukuliwa kuwa mbegu ya mungu wa moto Agni, mwenye uwezo wa kuondoa dhambi zote...Katika Sikukuu ya Upatanisho ya Mwaka Mpya wa Roma mwezi Machi, watu walivaa magunia na kuoga majivu ili kufidia dhambi zao. Kisha kama ilivyo sasa, Mkesha wa Mwaka Mpya ulikuwa sikukuu ya kula, kunywa, na kutenda dhambi, kwa nadharia kwamba dhambi zote zingefutwa siku iliyofuata. Akiwa mungu anayekufa wa Machi, Mars alichukua dhambi za waabudu wake pamoja naye hadi kufa. Kwa hivyo sherehe hiyo iliangukia dies martis, Siku ya Mars. Kwa Kiingereza, hii ilikuwa Jumanne, kwa sababu Mars ilihusishwa na mungu wa Saxon Tiw. Kwa Kifaransa siku ya sherehe iliitwa Mardis Gras, "Tuesday Fat," siku ya sherehe kabla ya Jumatano ya Majivu. (Walker B. Ensaiklopidia ya mwanamke ya hadithi na siri. HarperCollins, 1983, uk. 66-67)

Mfungo wa Kwaresima wa Siku Arobaini Ulitoka Wapi?

Biblia inasimulia kuhusu kipindi cha siku 50 cha kuhesabiwa, ambapo ndipo tunapata jina Pentekoste. Karibu karne ya nne hadi sita, Wagiriki na Warumi walikuwa wakishika aina fulani ya mfungo wa siku 50 ambao ulikuwa sawa na mfungo wa Kiislamu wa Ramadhani (Pines, uk. 32). Baada ya muda, hii ilibadilika na kuwa kujizuia kwa siku arobaini kutumia kitu kimoja au zaidi (kawaida chakula).

Wakristo wa mwanzo, bila shaka, hawakuitunza Kwaresima kama vile hata mtakatifu Mkatoliki Abati John Cassian katika karne ya tano alivyotambua:

> Hata hivyo unapaswa kujua hilo**mradi tu kanisa la kale lilidumisha ukamilifu wake bila kuvunjwa, utunzaji huu wa Kwaresima haukuwepo**(Cassian John. Mkutano wa 21, MKUTANO WA KWANZA WA ABBOT THEONAS. KUHUSU KUPUMZIKA WAKATI WA SIKU HAMSINI. Sura ya 30)

Hivyo, alikiri kwamba Kwaresima iliongezwa na kwamba waumini wa awali hawakuitunza.

Mtume Paulo alitoa wito wa kuadhimisha Pasaka na Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu (1 Wakorintho 5:7-8). Lakini hakufanya hivyo kwa kitu kinachoitwa Kwaresima. Hata hivyo, kwa sababu Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu zinahusisha "kufunga" kwa siku saba kutokana na chachu, karibu wakati ambao wengi huiita Pasaka, huenda baadhi ya watu waliohusishwa na Roma na Misri walihisi kwamba kipindi cha kujizuia kingefaa, lakini muda, pamoja na kile walichojizuia, kilitofautiana.

Socrates Scholasticus aliandika katika karne ya 5:

> Mfungo kabla ya Pasaka utaonekana kuwa tofauti miongoni mwa watu tofauti. Wale walioko Roma hufunga wiki tatu mfululizo kabla ya Pasaka, isipokuwa Jumamosi na Jumapili. Wale walioko Illyrica na kote Ugiriki na Alexandria hufunga wiki sita, ambazo wanaziita 'Mfungo wa siku arobaini'. Wengine huanza kufunga kwao kuanzia wiki ya saba kabla ya Pasaka, na kufunga siku tatu hadi tano pekee, na kwamba kwa vipindi, lakini huita wakati huo 'Mfungo wa siku arobaini'. ... wengine huweka sababu moja kwa ajili yake, na wengine nyingine, kulingana na mawazo yao kadhaa. Mtu anaweza kuona pia kutokubaliana kuhusu jinsi ya kujiepusha na chakula, na pia kuhusu idadi ya siku. Wengine hujiepusha kabisa na vitu vyenye uhai: wengine hula samaki wa viumbe vyote hai pekee: wengi pamoja na samaki, hula ndege pia, wakisema kwamba kulingana na Musa, hawa pia

> walitengenezwa kutokana na maji. Wengine hujiepusha na mayai, na kila aina ya matunda: wengine hula mkate mkavu pekee; wengine hawali hata hiki: wengine wakifunga hadi saa tisa, kisha hula chakula cha aina yoyote bila ubaguzi... Kwa kuwa hata hivyo hakuna mtu anayeweza kutoa amri iliyoandikwa kama mamlaka... (Socrates Scholasticus. Historia ya Kanisa, Juzuu ya Tano, Sura ya 22)

Mitume hakika hawakuwa na mifungo tofauti yenye mahitaji tofauti (taz. 1 Wakorintho 1:10; 11:1). Mifungo ya Kwaresima ya siku arobaini si kama mifungo ya siku arobaini iliyotajwa katika Biblia ambayo ilihusisha kutokula chakula na maji yote (Kutoka 34:28; Luka 4:2).

Kuhusu asili ya Kwaresima, angalia kile msomi mmoja aliandika:

> Kwaresima ya siku arobaini iliadhimishwa na waabudu wa Ishtar wa Babeli na na waabudu wa mungu mkuu wa uchungaji wa Misri Adonis au Osiris ... Miongoni mwa wapagani, kipindi hiki cha Kwaresima kinaonekana kuwa cha lazima kwa sherehe kuu za kila mwaka (kawaida za masika). (Bacchiochi S. Sikukuu za Mungu katika Maandiko na Historia, Sehemu ya 1. Biblical Perspectices, Berrian Springs (MI), 1995, uk. 108)

Inawezekana kwamba wazo la kufunga kwa siku arobaini lilitoka Alexandria huko Misri au Ugiriki na linahusiana na mungu wa kike wa kipagani Ishtar. Kwa kuwa Wababeli waliwachukua Wagiriki na Wamisri, huenda hapo ndipo walipoanza desturi hii.

Kwa kuwa Wakristo wa mapema walishika Siku za Mikate Isiyotiwa Chachu, inaonekana kwamba kufunga kwa kipagani kulikowekwa tena kulibadilishwa kwa njia mbalimbali na Wagiriki na Warumi.

Ona kwamba Mtume Paulo anaonya dhidi ya kujihusisha na maadhimisho ya kipagani:

> [14]Msijiunge katika timu isiyo sawa na wasioamini; unyofu na uvunjaji wa sheria vinawezaje kuwa washirika, au nuru na giza vina uhusiano gani?[15]Kristo anawezaje kufikia makubaliano na Beliar na ni mgawanyo gani unaoweza kuwepo kati ya

> mwamini na asiyeamini?[16]Hekalu la Mungu haliwezi kukubaliana na miungu ya uongo, na ndivyo tulivyo sisi -- hekalu la Mungu aliye hai. (2 Wakorintho 6:14-16, NJB)
>
> [19]Hii ina maana gani? Kwamba kuweka wakfu chakula kwa miungu ya uongo kuna maana yoyote? Au kwamba miungu ya uongo yenyewe ina maana yoyote?[20]Hapana, haimaanishi hivyo; ni kwamba tu wapagani wanapotoa dhabihu, kile kinachotolewa dhabihu nao hutolewa dhabihu kwa mashetani ambao si Mungu.**Sitaki ushiriki na pepo**s.[21]Hamwezi kunywa kikombe cha Bwana na kikombe cha mashetani pia; hamwezi kushiriki katika meza ya Bwana na meza ya mashetani pia.[22]Je, kweli tunataka kuamsha wivu wa Bwana; je, tuna nguvu kuliko yeye? (1 Wakorintho 10:19-22, NJB)

Iwe ni kutoka Misri, upagani wa Kirumi, au vyanzo vingine vya kishetani, mahali pekee ambapo Kwaresima haikutoka ni Biblia. Wala haikutoka kwenye mapokeo ya awali ya wafuasi wa kwanza wa Yesu.

Baadhi wanafikiri wana nguvu za kutosha kiroho hivyo wanaweza kuchanganya upagani, lakini kwa kweli wanaamsha ghadhabu ya Mungu kulingana na Mtume Paulo.

Pasaka

Watu wengi hawajui kwamba Pasaka (Ishtar) ilitakiwa kuwa Pasaka, ikahamishwa hadi Jumapili kwa sababu ya woga na chuki dhidi ya Wayahudi (Ibid, uk. 101-103).

Angalia kile msomi Mprotestanti anayeheshimika J. Gieseler alichoripoti kuhusu karne ya pili:

> Muhimu zaidi katika sikukuu hii ilikuwa siku ya pasaka, tarehe 14 Nisani… Ndani yake walikula mkate usiotiwa chachu, labda kama Wayahudi, siku nane baadaye…hakuna dalili ya sikukuu ya kila mwaka ya ufufuo miongoni mwao…Wakristo wa Asia Ndogo walimsihi Yohana akubali sherehe yao ya pasaka siku ya 14 Nisani. (Gieseler, Johann Karl Ludwig. Kitabu cha Historia ya Kanisa. Harper & brothers, 1857, uk. 166)

Ingawa Wakristo waliitunza Pasaka siku ya 14thMwezi wa Nisani, kwa sababu ya kutaka kujitenga na Wayahudi kwa sababu ya uasi uliofanywa na Wayahudi machoni pa mamlaka ya Kirumi, Wagiriki-Warumi wengi huko Yerusalemu, Roma, na Alexandria (lakini si Asia Ndogo) waliamua kubadilisha Pasaka kuwa Jumapili. Mwanzoni, waliitunza toleo la Pasaka na haikuadhimishwa kama sikukuu ya ufufuo.

Pia angalia yafuatayo kutoka kwa G. Snyder:

> Wakristo wa kwanza walisherehekea kifo cha Yesu kwa mlo wa Pasaka (ekaristi) katika tarehe ya mwezi ya Pasaka ya Kiyahudi (kumbuka 1 Kor. 5:7-8).
>
> **Mwanzoni hakukuwa na sherehe ya kila mwaka ya ufufuo.**Hatimaye, katika ulimwengu wa mataifa, siku ya ufufuo iliongezwa kwenye sikukuu ya Pasaka. Siku hiyo ilikuwa Jumapili. (Snyder GF. Yesu wa Ireland, Yesu wa Kirumi: uundaji wa Ukristo wa awali wa Ireland. Trinity Press International, 2002, uk. 183)

Kwa sababu baadhi ya watu huko Asia Ndogo na kwingineko hawakukubaliana na mabadiliko ya tarehe hadi Jumapili, Mithras waliokuwa wakimwabudu Mfalme Constantine waliitisha Baraza la Nicea, ambalo lilitangaza Jumapili kwa ajili ya Wagiriki na Warumi. Kisha Constantine mwenyewe akatangaza:

> Basi tusiwe na uhusiano wowote na umati wa Wayahudi wenye chukizo; kwa maana tumepokea kutoka kwa Mwokozi wetu njia tofauti. (Maisha ya Constantine ya Eusebius, Kitabu cha III sura ya 18).

Wakristo hawapaswi kuwachukia Wayahudi wala kutoisherehekea Siku Takatifu ya Mungu, kwa sababu tu Wayahudi wengi wanajaribu kufanya hivyo.

Yesu hakuwahi kuonyesha kwamba jamii ya Kiyahudi ilikuwa ya kuchukiza (Alikuwa Myahudi) wala kwamba alibadilisha tarehe ya Pasaka. Hata hivyo, Constantine, mabudu jua, alihitimisha vinginevyo. Na ushikaji wa Jumapili sasa unajulikana kama Pasaka. Lakini kwa

sababu mazoea ya kuabudu jua na kuepuka mazoea ambayo yalichukuliwa kuwa "ya Kiyahudi" sana ndiyo maana Pasaka huadhimishwa wakati inaadhimishwa.

Mengi ya desturi zake kama vile mayai ya Pasaka, sungura wa Pasaka, na moto wa Pasaka zilitokana na upagani kulingana na vyanzo vya Wakatoliki wa Kirumi (k.m. Holweck F. G. Easter. The Catholic Encyclopedia, Juzuu V. Robert Appleton Company. 1909).

Askofu wa Kianglikana J.B. Lightfoot aliandika:

> ...Makanisa ya Asia Ndogo ... yalidhibiti sherehe yao ya Pasaka kwa Pasaka ya Kiyahudi bila kujali siku ya juma, lakini ... yale ya Roma na Alexandria na Gaul yalifuata sheria nyingine; hivyo**kuepuka hata mfano wa Uyahudi**(Lightfoot, Joseph Barber. Waraka wa Mtakatifu Paulo kwa Wagalatia: Maandishi Yaliyorekebishwa Yenye Utangulizi, Maelezo na Tasnifu. Imechapishwa na Macmillan, 1881, uk. 317, 331)

Na jina Pasaka? Hii ni tahajia ya mungu wa kike anayechomoza jua na 'malkia wa mbinguni' Ishtar:

> Ishtar, alikuwa uzazi na mungu wa kike wa vita. ... Pasaka au Astarte kwa kweli ni ibada ile ile ya Babeli wa kale**ngono**ibada iliyoanzishwa na Semiramis, malkia shujaa ambaye alikuwa na tamaa ya damu. (Kush H. Faces of the Hamitic People. Xlibris Corporation, 2010, uk. 164)
>
> Ishtar alionekana kama mfano halisi wa sayari ya Venus, na pamoja na Shamash, mungu wa jua, na Sin, mungu wa mwezi, aliunda utatu wa astral. (Littleton CS. Gods, Goddesses, and Mythology, Juzuu ya 6. Marshall Cavendish, 2005 uk. 760)

Biblia inaonya dhidi ya kumtumikia ‘malkia wa mbinguni’:

> [17]Huoni wanachofanya katika miji ya Yuda na katika mitaa ya Yerusalemu?[18]Watoto huokota kuni, baba huwasha moto, na wanawake hukanda unga, ili kumtengenezea malkia wa mbinguni mikate; na kuwamiminia miungu mingine sadaka za kinywaji, ili wanikasirishe. (Yeremia 7:17-19)

Keki hizo zilikuwa sawa na ‘vitunguu vya msalaba moto’ (Platt C. The Psychology of Social Life. Dodd & Mead, 1922, uk. 71).’ Malkia wa mbinguni’?

> Yeremia 7...**Keki kwa malkia wa mbinguni**(mstari wa 18). Labda ni marejeleo ya mungu wa uzazi wa Babeli Ishtar, mungu wa kike wa sayari ya Venus. (The Wycliffe Bible Commentary, Electronic Database. Hakimiliki (c) 1962 na Moody Press)

Wakristo hawapaswi kuipa likizo jina la mungu wa kike wa kipagani ambaye desturi zake Biblia inazishutumu. Hata hivyo, wengi wanaodai Ukristo hawaonekani kuwa na tatizo na hilo.

Alhamisi Kuu na Mwenyeji wa Ekaristi

Kama 'badala' nyingine ya Pasaka, baadhi huadhimisha 'Alhamisi Kuu.' Hapa kuna baadhi ya mambo*Ensaiklopidia ya Kikatoliki*anafundisha kuhusu hilo:

> Sikukuu ya Alhamisi Kuu (au Takatifu) huadhimisha kwa dhati kuanzishwa kwa Ekaristi na ndiyo sherehe ya zamani zaidi kati ya sherehe maalum za Wiki Takatifu. Huko Roma sherehe mbalimbali za nyongeza ziliongezwa mapema kwenye kumbukumbu hii… huleta kumbukumbu ya kuanzishwa kwa Liturujia. …
>
> Alhamisi Takatifu ilichukuliwa na mfululizo wa sherehe zenye tabia ya furaha. ubatizo wa wafu, upatanisho wa watubu, kuwekwa wakfu kwa mafuta matakatifu, kuoshwa kwa miguu, na ukumbusho wa Ekaristi Takatifu … (Leclercq H. Alhamisi Kuu. The Catholic Encyclopedia. Vol. 10. New York: Robert Appleton Company, 1911)

‘Taasisi ya Ekaristi’ kimsingi inadhaniwa kurejelea mabadiliko ya Yesu ya alama zinazohusiana na Pasaka. Kanisa la Roma linakubali kwamba liliongeza sherehe zake, kwamba ilikuwa tukio la kila mwaka, na kwamba kuosha miguu kulifanywa. Kanisa la Roma kwingineko linakubali kwamba watu wa kawaida walikuwa wakiosha miguu, lakini hiyo si desturi yake tena (Thurston H. Kuosha Miguu na Mikono. The

Catholic Encyclopedia. Vol. 15. New York: Robert Appleton Company, 1912).

‘Mhudumu wa Ekaristi’ ambaye sasa anatumiwa na Kanisa la Roma hutofautiana na kile ambacho Wakristo wa awali walifanya.

*Ensaiklopidia ya Kikatoliki*hufundisha:

> Mkate uliokusudiwa kupokea Utakaso wa Ekaristi kwa kawaida huitwa mwenyeji, na ingawa neno hili linaweza pia kutumika kwa mkate na divai ya Sadaka, hasa limetengwa kwa mkate. Kulingana na Ovid neno hilo linatokana na hostis, adui: "Hostibus a domitis hostia nomen habet", kwa sababu wazee wa kale walitoa maadui zao walioshindwa kama wahanga kwa miungu. Hata hivyo, inawezekana kwamba hostia linatokana na hostire, kupiga, kama inavyopatikana katika Pacuvius....Wakristo wa kwanza...walitumia tu mkate uliotumika kama chakula. Inaonekana kwamba umbo hilo lilitofautiana lakini kidogo na lilivyo katika siku zetu. (Leclercq H. "Host" The Catholic Encyclopedia. Vol. 7. Nihil Obstat. Juni 1, 1910)

Wakristo wa awali walitumia mkate usiotiwa chachu, si mwenyeji wa mviringo anayefanana na 'jua' lililotumika katika upagani.

Kupalizwa kwa Maria

Wakristo wa mapema mwanzoni hawakumheshimu mama yake Yesu, Maria. Kwa hivyo wazo la kupaa mbinguni kwa Maria lilitoka wapi?

Kimsingi, kutoka kwa fasihi ya apokrifa katika karne ya nne (au labda mapema mwishoni mwa karne ya tatu)–lakini hasa hata baadaye zaidi ya hapo. Ingawa Epiphanius Mkatoliki alijaribu kuichunguza, hakuwa na uhakika kuhusu ni lini hasa ilianza—ilihusiana waziwazi na wanawake walioshikilia ibada ya miungu ya kipagani (Panarion of Epiphanius, 78.11.4).

Warumi wa kale walikuwa na sikukuu ya siku 1-3 kwa ajili ya mungu wa kike Diana. Siku ya kwanza inadaiwa alikuja duniani na siku ya tatu, Agosti 15, inaonekana walisherehekea kupalizwa kwake mbinguni

kama malkia wa mbinguni. Hii ni siku ile ile ya karamu ya Kikatoliki ya kupalizwa kwa Maria (Yoknapatawpha ya Kerr E. William Faulkner: "Aina ya Jiwe la Msingi katika Ulimwengu." Fordham Univ Press, 1985, uk. 61). Baadhi hawaoni hili kuwa ajali au bahati mbaya (Green CMC. Dini ya Kirumi na ibada ya Diana huko Aricia, Juzuu ya 0, Matoleo 521-85150. Cambridge University Press, 2007, uk. 62; Frazer JG. Sanaa ya Uchawi na Mageuko ya Wafalme V1, Juzuu ya 1. Kessinger Publishing, 2006, uk. 14-17).

Kuna uhusiano kati ya Diana na miungu mingine mbalimbali ya kike na ni wangapi wanaomwona Maria (Fischer-Hansen, uk. 49). Hata hivyo, mtakatifu Mkatoliki Augustine alimtaja Diana kama mmoja wa "miungu kadhaa ya uongo na ya uongo" (Augustine. The Harmony of the Gospels, Kitabu cha I, Sura ya 25).

Inashukiwa kwamba hii ilipitishwa rasmi katika Kanisa la Roma angalau kwa sehemu kutokana na ushawishi wa Uislamu kwani binti wa Muhammad ‘bikira’ Fatima inadaiwa pia alipaa mbinguni. ‘Kupalizwa’ si Siku Takatifu ya kibiblia. Ni ‘malkia wa mbinguni’ aliyefungwa upya (Yeremia 7:17-19), upagani uliobebwa.

Halloween/Siku ya Watakatifu Wote

Ingawa wazo la kuheshimu kumbukumbu ya maisha na kifo cha mtu kama mtakatifu halipingani na maandiko (taz. Waamuzi 11:38-40), heshima kwa watakatifu na kuwatolea dhabihu ni kinyume na mafundisho ya mitume.

Shetani alitaka Kristo amwinamie na kumwabudu (Mathayo 4:9), lakini Yesu alikataa (Mathayo 4:10). Simon Magus (Matendo 8:9-23) inasemekana aliwahimiza wafuasi wake kumheshimu/kumuabudu (Irenaeus. Adversus haereses, Kitabu cha 1, Sura ya 23, Mistari ya 1-5).

Mtume Petro hakumshutumu Simon Magus tu, bali pia alimkataza mtu wa Mataifa kuinama au kumsujudia (Matendo 10:25-26). Mtume Paulo aliwakataza Mataifa kutoa dhabihu kwake na Barnaba (Matendo 14:11-18). Mitume kimsingi wote walibishana kwamba walikuwa wanadamu na hili halipaswi kufanywa. Wakristo wa

mapema walielewa hili na hawakufanya hivyo. Hata hivyo, baada ya muda, baadhi ya wazushi walianza kuabudu mabaki mwishoni mwa karne ya pili.

Kuheshimiwa kwa watakatifu waliodaiwa kulianza kuwa tatizo kubwa kwa makanisa ya Kigiriki na Kirumi katika karne ya nne na baadaye, licha ya ukweli kwamba haikuwa desturi ya mitume.

Angalia yafuatayo:

> Kwa kuingiza sanamu zinazojulikana za Kipagani, kama vile miungu ya Kiselti, Mtu Mbichi, na vichwa vya miguu miwili ndani ya makanisa na makanisa makubwa, maafisa wa kanisa waliwatia moyo watu kuchanganya mila hizo mbili za kiroho akilini mwao ikidaiwa kurahisisha kukubali kwao dini mpya na kurahisisha mpito kutoka njia za zamani hadi mpya. (Pesznecker S. Gargoyles: Kutoka kwenye Kumbukumbu za Shule ya Uchawi ya Grey. Career Press, 2006, uk. 85)

Katika kitabu, kauli hiyo hapo juu ilitangulia toleo lililofupishwa la yafuatayo ambayo Papa “Gregory “Mkuu” aliandika yapata mwaka 600 BK:

> Mwambie Augustine kwamba hapaswi kuharibu mahekalu ya miungu bali sanamu zilizo ndani ya mahekalu hayo. Aache, baada ya kuyatakasa kwa maji matakatifu, aweke madhabahu na masalio ya watakatifu ndani yake. Kwa maana, ikiwa mahekalu hayo yamejengwa vizuri, yanapaswa kuongoka.**kutoka kwa ibada ya mashetani**kwa ajili ya utumishi wa Mungu wa kweli. ... Kwa hiyo, siku ya kuwekwa wakfu kwa makanisa yao, au sikukuu ya mashahidi ambao mabaki yao yamehifadhiwa ndani yake, wajijengee vibanda kuzunguka mahekalu yao ya wakati mmoja na kusherehekea tukio hilo kwa karamu za kidini.**Watatoa dhabihu na kula wanyama hao si kama sadaka tena kwa shetani, bali kwa utukufu wa Mungu.**ambaye, kama mtoaji wa vitu vyote, watamshukuru kwa kushiba. (Gregory I: Barua kwa Abbot Mellitus. Epsitola 76, PL 77: 1215-1216)

Papa Gregory alitetea kuingizwa kwa desturi za kipagani. Hata hivyo, Biblia inapinga hili na aina hizi za dhabihu kama za kishetani (1 Wakorintho 10:20-21). Zaidi ya hayo, Biblia inafundisha kwamba baada ya dhabihu ya Yesu kwamba hakuna haja ya dhabihu za wanyama (Waebrania 10:1-10). Kuruhusu yaliyo hapo juu kwa 'siku za watakatifu' kunaonyesha kwamba hii pia ni mabaki ya upagani na kwamba ni sikukuu za kishetani kweli.

Wengi huvaa kinyume cha kibiblia (taz. 1 Timotheo 2:9) na wakati mwingine pia kama wachawi (jambo ambalo Biblia inalaani— Kutoka 22:8) siku ya Halloween. Hii si sherehe inayofaa kibiblia na hakika haikuwa ya Kikristo wa mapema.

Siku ya Watakatifu Wote ilitangazwa katika karne ya saba, na baadaye ikahamishiwa Novemba 1.stna jioni iliyotangulia ikajulikana kama Halloween (Mershman F. Siku ya Watakatifu Wote. The Catholic Encyclopedia. Vol. 1. Nihil Obstat. Machi 1, 1907).

Oktoba 31 ilikuwa tarehe ambayo Wadruidi wa kale walisema:

> Wadruidi, na kundi la makuhani katika Gaul na Uingereza ya kale, waliamini kwamba siku ya Halloween, mizimu, mizimu, viumbe wa kichawi, na elf walitoka kuwadhuru watu. … Kutokana na imani hizi za Wadruidi kuna matumizi ya wachawi, mizimu, na paka katika sherehe za Halloween...Desturi ya kutumia majani, maboga, na mabua ya mahindi kama mapambo ya Halloween inatoka kwa Wadruidi. Watu wa mapema wa Ulaya pia walikuwa na sherehe inayofanana na sikukuu ya Wadruidi...Katika miaka ya 700, Kanisa Katoliki la Roma liliita Novemba 1 kama*Siku ya Watakatifu Wote*.**Desturi za kale za kipagani na sikukuu ya Kikristo ziliunganishwa katika sherehe ya Halloween**(Halloween. World Book Encyclopedia, vol 9. Chicago, 1966: 25-26)

Inaweza kuwa jambo la kuvutia kuzingatia kile mwandishi Mkatoliki aliandika:

> **Kwa nini papa angeweka sherehe ya Wakatoliki ya wafu juu ya sherehe za wapagani za wafu? Kwa sababu sikukuu za Wakatoliki ziko katika mwendelezo na zinatimiza maana ya zile za kipagani.**(Killian Brian. Halloween, kama sherehe ya vuli, ukumbusho wa jina la Mungu litakaswe. Habari za Kimataifa za Kikatoliki Mtandaoni. 10/31/06)

Ni ukweli kwamba wengi wanaoshirikiana na Kanisa la Roma hufurahia na kujivunia uhusiano wa kipagani kwa imani yao. Ni Biblia ambayo wao, na wote, wanapaswa kuiangalia kama chanzo cha mafundisho (taz. 2 Timotheo 3:16) na inalaani kutumia aina za ibada za kipagani (Kumbukumbu la Torati 12:29-32; Yeremia 10:2-6; 1 Wakorintho 10:21; 2 Wakorintho 6:14-18).

Krismasi

Biblia haikubali kamwe sherehe za siku za kuzaliwa, ikiwa ni pamoja na ile ya Yesu. Kanisa la kwanza la Roma halikusherehekea Krismasi wala siku nyingine yoyote ya kuzaliwa. Sherehe za siku za kuzaliwa bado zililaaniwa mwishoni mwa mwaka wa 3.rdkarne na Arnobius (Against the Heathen, Kitabu cha I, Sura ya 64).

Zaidi ya hayo, Tertullian alionya kwamba kushiriki katika sherehe za majira ya baridi kali kwa kutumia shada la maua na kutoa zawadi kulimfanya mtu aangalie miungu ya kipagani. Kulikuwa na sherehe moja kama hiyo inayojulikana kama Saturnalia ambayo ilisherehekewa na wapagani mwishoni mwa Desemba.

Tertullian, aliyedaiwa kuwa "baba wa theolojia ya Kilatini," alilaani sherehe za majira ya baridi kali, kama vile Saturnalia (kutoka kwa mungu wa kipagani ambaye jina lake lilimaanisha wingi) ambazo zilibadilika na kuwa Krismasi kama alivyoandika:

> Minervalia ni sawa na Minerva, kama Saturnalia ya Saturnalia; Saturnalia, ambayo lazima isherehekewe hata na watumwa wadogo wakati wa Saturnalia. Zawadi za mwaka mpya pia lazima zishikwe, na Septimontium ishikwe; na zawadi zote za Midwinter na sikukuu ya Urafiki Mpendwa lazima zifungwe; shule lazima zipakwe maua; wake za flamen na sadaka za

> aediles; shule huheshimiwa katika siku takatifu zilizowekwa. Jambo hilo hilo hufanyika siku ya kuzaliwa ya sanamu; kila fahari ya shetani huhudhuriwa mara kwa mara. Nani atafikiri kwamba mambo haya yanamfaa bwana Mkristo, isipokuwa yeye atakayeyaona yanafaa pia kwa mtu ambaye si bwana? (Tertullian. Kuhusu Idolatry, Sura ya X)

Karibu na wakati wa Tertullian, Maaskofu wa Kirumi Zephyrinus (199-217) na Callistus (217-222) walikuwa na sifa ya maelewano na ufisadi (na hii inathibitishwa na watakatifu Wakatoliki kama vile Hippolytus (Hippolytus. Kupinga Uzushi Wote, Kitabu cha IX, Sura ya VI) na kuwaruhusu watu katika kanisa lao waliokubaliana na upagani, n.k.

Saturnalia ya Kirumi na Mithra ya Kiajemi zenyewe zilikuwa marekebisho ya dini ya kipagani ya awali zaidi - ile ya ibada ya fumbo ya Babeli ya kale. Wababeli wa kale walimsherehekea Nimrodi aliyezaliwa upya kama Tamuzi aliyezaliwa upya kwa kuabudu mti wa kijani kibichi. Biblia inalaani ibada inayohusisha miti ya kijani kibichi (Kumbukumbu la Torati 12:2-3; Yeremia 3:13; 10:2-6).

Wababeli pia walisherehekea kuzaliwa upya kwa jua wakati wa msimu wa solstice ya majira ya baridi kali. Desemba 25thhatimaye ilichaguliwa kama tarehe ya kuzaliwa kwa Yesu, kwa sababu Saturnalia na ibada nyingine za mungu jua zilifanyika wakati huo wa mwaka:

> Mnamo mwaka 354 BK, Askofu Liberius wa Roma aliwaamuru watu kusherehekea Desemba 25. Huenda alichagua tarehe hii kwa sababu watu wa Roma tayari walikuwa wameiadhimisha kama Sikukuu ya Zohali, wakisherehekea siku ya kuzaliwa kwa jua. (Sechrist EH. Christmas. World Book Encyclopedia, Juzuu ya 3. Field Enterprises Educational Corporation, Chicago, 1966, uk. 408-417)

> Helios Mithras ni mungu mmoja... Jumapili ilitunzwa takatifu kwa heshima ya Mithra, na siku ya kumi na sita ya kila mwezi ilikuwa takatifu kwake kama mpatanishi.**Tarehe 25 Desemba iliadhimishwa kama siku yake ya kuzaliwa, natalis invicti, kuzaliwa upya kwa jua la majira ya baridi kali, bila kushindwa na ugumu wa msimu.**(Arendzen J. Mithraism.

> Ensaiklopidia ya Kikatoliki, Juzuu ya X. Nihil Obstat, Oktoba 1, 1911)

Mfalme Constantine alikuwa mfuasi wa mungu wa jua Mithras, ambaye alichukuliwa kuwa jua lisiloshindwa na alizaliwa kutokana na mwamba katika pango la chini ya ardhi. Labda kwa sababu hii, mama yake Helena aliamua kuamini hadithi kwamba Yesu alizaliwa katika pango la chini ya ardhi lenye miamba.

Roma sasa inafundisha hili (na mwandishi huyu ameona 'kuzaliwa' kuonyeshwa mara nyingi katika Jiji la Vatikani), lakini katika karne ya tatu mmoja wa wafuasi wake, Commodianus, alimlaani mungu wa mwamba:

> Yule ambaye hajashindwa alizaliwa kutokana na mwamba, ikiwa anachukuliwa kama mungu. Sasa tuambie, basi, kwa upande mwingine, ni yupi wa kwanza kati ya hawa wawili. Mwamba umemshinda mungu: basi muumbaji wa mwamba lazima atafutwe. Zaidi ya hayo, bado unamwonyesha kama mwizi; ingawa, kama angekuwa mungu, hakika hakuishi kwa wizi. Hakika alikuwa wa ardhi, na wa asili ya kutisha. Na aligeuza ng'ombe wa watu wengine kuwa mapango yake; kama vile Cacus, mwana wa Vulcan alivyofanya. (Commodianus. On Christian Discipline)

Yesu hakuzaliwa kutoka kwenye mwamba, lakini hivyo ndivyo kuzaliwa kwake kunavyoonyeshwa sasa. Pia si kweli kufundisha kwamba alizaliwa Desemba 25.thWasomi wanatambua kwamba wachungaji hawangekuwa nje na makundi yao ya kondoo kondeni (kama Biblia inavyoonyesha katika Luka 2:8) hadi Desemba 25thna kwamba "sensa iliyotajwa kibiblia" (Luka 2:1-5) "isingewezekana wakati wa baridi kali" (Krismasi. The Catholic Encyclopedia, 1908).

Tamaduni na desturi nyingi zinazohusiana na Krismasi zinatokana na upagani kama wasomi wa kweli watakavyokubali. Mitume wa Yesu wala wafuasi wao wa kwanza hawakuadhimisha Krismasi.

Sikukuu za Kipagani Zilizopakiwa Upya

Ingawa Biblia haikatazi sikukuu za kidunia (kama vile maadhimisho ya siku ya uhuru wa kiasi), Wakristo wa mapema HAWAKUWAOMBA watakatifu waliokufa wala kuadhimisha kitu kama Siku ya Watakatifu Wote wala Krismasi. Miungu mingi ya kipagani kimsingi ilibadilishwa kutoka kuwa 'mungu wa kitu' hadi kuitwa 'mtakatifu wa kitu.'

Baadhi ya desturi za kipagani huenda zimebadilika, lakini sikukuu za kishetani zilizowekwa upya bado si za Kikristo, wala si zile ambazo Yesu na wafuasi wake wa kwanza walizishika. Sikukuu nyingi ambazo watu huzishika zilitokana na upagani, na hata zina uhusiano na dini ya siri ya Babeli ya kale. Mungu alipomtuma Nehemia kuwasaidia wana wa Israeli ambao walikuwa wameathiriwa na Babeli, angalia kile Nehemia alisema alifanya:

> [30]Niliwatakasa na kila kitu cha kipagani. (Nehemia 13:30)

Agano Jipya linaonya kuhusu imani iliyoachwa na "Babeli Mkuu wa Siri" (Ufunuo 17:5). Angalia kile ambacho Biblia inafundisha kwamba watu wa Mungu wanapaswa kufanya kuhusu "Babeli Mkuu":

> [4]Tokeni kwake, enyi watu wangu, msishiriki dhambi zake, wala msipokee mapigo yake. (Ufunuo 18:4)

Wakristo wanapaswa kukimbia majaribu na dhambi (1 Wakorintho 6:18; 2 Timotheo 2:22), wasiikumbatie wala kuiendeleza. Hawapaswi kuchanganya desturi za kipagani na ibada ya Mungu wa kweli (1 Wakorintho 10:19-21; 2 Wakorintho 6:14-18), hata kama ni desturi (Mathayo 15:3-9).

11. Siku Takatifu za Mungu au Uongo?

Ni siku zipi zinazopaswa kuadhimishwa na waumini?

Zaidi ya miaka 1600 iliyopita, Siku Takatifu za Mungu zililaaniwa na mtu aliyepinga Wayahudi, John Chrysostom, ambaye sasa anachukuliwa kuwa mtakatifu Mkatoliki na Orthodox. Miaka kadhaa iliyopita, Waprotestanti uchapishaji*Ukristo Leo*kwa kweli alimwita John Chrysostom "Mhubiri mkuu wa kanisa la awali" (John Chrysostom Mhubiri mkuu wa kanisa la awali. Christianity Today, Agosti 8, 2008).

John Chrysostom alihubiri hadharani dhidi ya siku takatifu za Kuanguka kwa Mwaka 387 BK, kwa sababu baadhi ya waliomkiri Kristo walikuwa wakizishika. Alitaja haswa Sikukuu ya Baragumu, Siku ya Upatanisho ('funga ... mlangoni'), na Sikukuu ya Vibanda:

> Sikukuu za Wayahudi wenye huruma na huzuni hivi karibuni zitatujia moja baada ya nyingine na kwa mfululizo wa haraka: sikukuu ya Tarumbeta, sikukuu ya Vibanda, na kufunga. Kuna wengi katika safu zetu wanaosema wanafikiri kama sisi. Lakini baadhi yao watatazama sikukuu hizo na wengine watajiunga na Wayahudi katika kushika sikukuu zao na kufunga kwao. Nataka kuondoa desturi hii potofu kutoka Kanisani hivi sasa...Kama sherehe za Kiyahudi ni za heshima na kubwa, zetu ni uongo...Je, Mungu anachukia sherehe zao na unazishiriki? Hakusema hili au sikukuu hiyo, bali zote pamoja.
>
> Mfungo mwovu na mchafu wa Wayahudi sasa uko milangoni mwetu. Nilidhani ni mfungo, msishangae kwamba nimeuita mchafu...Lakini sasa kwa kuwa shetani anawaita wake zenu kwenye karamu ya Baragumu na wanasikiliza wito huu, hamtawazuia. Mnawaacha wajinase katika shutuma za utovu wa kimungu, mnawaacha waburutwe katika njia za uasherati. (John Chrysostom. Homilia ya Pili Dhidi ya Wayahudi I:1; III:4. Ilihubiriwa Antiokia, Syria siku ya Jumapili, Septemba 5, 387 BK)

Ni muhimu kuelewa kwamba John Chrysostom lazima aligundua kwamba kanisa la karne ya pili katika eneo lake lilishika Pasaka wakati uleule Wayahudi walifanya, na kwamba Kanisa Katoliki bado lilishika Pentekoste. Hivyo, kwa kuhubiri alichofanya, John Chrysostom alihubiri dhidi ya kanisa lake mwenyewe kama Wakatoliki wa Kirumi na Orthodox wanavyodai kushika Pasaka na Pentekoste—kwani sherehe hizo zote mbili zingekuwa sehemu ya “zote pamoja.”

Zaidi ya hayo, John Chrysostom aliwahi kuandika akiunga mkono "sikukuu ya Wayahudi" inayoitwa Pentekoste (Chrysostom J. Mahubiri ya S. John Chrysostom, Askofu Mkuu wa Constantinople: kuhusu Matendo ya Mitume). Kwa hivyo, alikiri kwamba baada ya ufufuo wa Yesu, waaminifu walihitaji kuhudhuria kile kilichochukuliwa kuwa "sikukuu ya Kiyahudi" wakati huo.

Kama Mungu angepinga siku hizo zote, kwa nini mitume wangezishika? Sababu dhahiri ni kwamba walikuwa wakifuata mfano wa Yesu na hawakuwa na sababu ya kuamini kwamba kwa namna fulani zilifutwa.

Kama ilivyotajwa hapo awali, Agano Jipya linaita mojawapo ya siku takatifu za “Kiyahudi” “kuu.” Angalia yafuatayo kutoka kwa tafsiri ya Kikatoliki:

> [37]Na katika mwisho,**siku kuu ya sherehe**YESU alisimama, akalia (Yohana 7:37, Agano Jipya la Rheims).

Kwa hivyo ni nani aliye sahihi?

Wale wanaofuata mazoea ya Yesu au wale wanaoyahukumu?

Kumbuka kwamba John Chrysostom, katika kesi hii, alisema kwa usahihi kiasi fulani:

> "**Kama sherehe za Kiyahudi ni za heshima na kubwa, basi zetu ni uongo.**"

Kwa hivyo ni siku zipi zinazopaswa kuadhimishwa? Ambazo zina "**siku njema**"kulingana na Biblia?"

Ni siku zipi za uongo?

John Chrysostom aliunga mkono siku zenye uhusiano wa kipagani kama vile Krismasi na Pasaka. Mantiki yake ya Krismasi tarehe 25 Desemba pia ilikuwa wazi kuwa si sahihi na ilitegemea uongo na taarifa potofu (Addis WE, Arnold T. Kamusi ya Kikatoliki: Inayojumuisha Akaunti Fulani ya Mafundisho, Nidhamu, Rites, Ceremonies, Councils, and Religious Orders of the Catholic Church. Benziger Brothers, 1893, uk. 178).

Inapaswa kuwa dhahiri kwamba siku za Mungu si uongo, lakini siku za John Chrysostom (na zile za makanisa yaliyopitisha siku hizo alizozikuza) zilikuwa uongo dhahiri. Hata mtakatifu Mkatoliki Thomas Aquinas aliandika kwamba Sabato na kimsingi Siku Takatifu zote za kibiblia zilikuwa na maana kwa Wakristo (Summa Theologica ya Mtakatifu Thomas Aquinas.).

Cha kufurahisha*Ensaiklopidia ya Kikatoliki*Inajumuisha ripoti hiyo, "Wapaulician mara nyingi wameelezewa kama walionusurika katika Ukristo wa mapema na safi (Fortescue A. Paulicians). An 11thWagiriki-Warumi wa karne ya 19 waliandika kwamba Wapaulician "wanawakilisha ibada yetu kwa Mungu kama ibada ya sanamu. Kana kwamba sisi, tunaoheshimu ishara ya msalaba na picha takatifu, bado tulikuwa tunajishughulisha na kuabudu mashetani" (Conybeare F.C. Nyongeza ya ix III katika: Ufunguo wa Ukweli: Mwongozo wa Kanisa la Wapaulician la Armenia. Clarendon Press, Oxford, 1898, uk. 149).

Utambuzi kwamba wengi waliodai kuwa Kristo walishika sikukuu za kishetani isivyofaa si jambo jipya na umelaaniwa na baadhi katika karne nyingi.

Mila na/au Biblia?

Ni watu wachache sana duniani wanaojaribu hata kuadhimisha Siku Takatifu za Mungu. Wengi wanaodai kuwa na dini wanayoihusisha na Biblia huadhimisha siku zingine.

Baadhi huadhimisha sikukuu za kidini zisizo za kibiblia kwa sababu ya shinikizo kutoka kwa wanafamilia. Baadhi hawataadhimisha Siku

Takatifu za kibiblia kwa sababu ya shinikizo kutoka kwa jamii yao na/au waajiri wao.

Yesu alionya kwamba wale wanaomfuata wanapaswa kutarajia kuwa na matatizo na wanafamilia (Mathayo 10:36) na ulimwengu. Hakuwaambia wakubaliane na ulimwengu ambao ungewachukia wafuasi wake wa kweli (Yohana 15:18-19), bali wajitahidi kufikia ukamilifu (Mathayo 5:48).

Tafsiri ya New Living inafundisha yafuatayo kuhusu watu wa Mungu:

> [3]Hawakubaliani na uovu, nao hutembea katika njia zake pekee. (Zaburi 119:3)

Je, uko tayari kukubaliana na uovu?**Shetani anajaribu kufanya dhambi ionekane nzuri**(Mwanzo 3:1-6) na anaonekana kama "malaika wa nuru" (2 Wakorintho 11:14-15). Je, utaadhimisha sikukuu ZAKE hata kama*kuonekana*Je, ni vizuri kwako?

Imani za Kigiriki na Kirumi huwa zinafikiria kwamba kuadhimisha sikukuu zao kunategemea mila—lakini mara nyingi mila hizo zilianza katika upagani. Kwa kuwa viongozi wengi wa zamani (na wa sasa) katika imani zao waliunga mkono mila hizi, wengi hutenda kana kwamba zinakubalika kwa Mungu.

Ingawa mila zinazopatana na neno la Mungu ni nzuri (taz. 1 Wakorintho 11:2; 2 Wathesalonike 2:15), zile zinazopingana na Biblia hazipaswi kuzingatiwa. Angalia Agano Jipya linavyoweka wazi hilo:

> [8]Angalieni mtu asiwadanganye kwa falsafa na udanganyifu mtupu, kwa jinsi ya mapokeo ya wanadamu, kwa jinsi ya mafundisho ya awali ya ulimwengu, wala si kwa jinsi ya Kristo. (Wakolosai 2:8)

> [3]Akajibu, akawaambia, Mbona ninyi nanyi mnaihalifu amri ya Mungu kwa sababu ya mapokeo yenu?[7]Enyi wanafiki! Isaya alitabiri vyema juu yenu, akisema:

> [8]"Watu hawa hunikaribia kwa vinywa vyao, na kuniheshimu kwa midomo yao, lakini mioyo yao iko mbali nami."[9]Nao

> waniabudu bure, wakifundisha mafundisho yaliyo maagizo ya wanadamu.’” (Mathayo 15:3,7-9)

Neno la Mungu linataja kwamba wengi wamekubali mila ambazo hawapaswi kuzikubali na linawahimiza watubu mara tu wanapotambua hili:

> [19]Ee Bwana, nguvu zangu na ngome yangu, kimbilio langu siku ya mateso, Mataifa watakujia kutoka miisho ya dunia, wakisema, Hakika baba zetu walirithi uongo, ubatili na vitu visivyofaa. (Yeremia 16:19)

Biblia inafundisha kwamba uchunguzi wa kidini wa kigeni ni wa kishetani:

> [16]Walimtia wivu kwa miungu ya kigeni, Wakamkasirisha kwa machukizo.[17]Walitoa dhabihu kwa pepo, si kwa Mungu, kwa miungu wasiyoijua, kwa miungu mipya, waliowasili wapya ambao baba zenu hawakuwaogopa. (Kumbukumbu la Torati 32:16-17)

Tazama uthibitisho wa dhana hii kutoka kwa marehemu Kadinali Mkatoliki wa Ufaransa Jean-Guenole-Marie Daniélou:

> Ulimwengu wa kipagani na Kanisa la Kikristo haviendani kabisa; mtu hawezi kumtumikia Mungu na sanamu kwa wakati mmoja. (Daniélou J. The Origins of Latin Christianity. Imetafsiriwa na David Smith na John Austin Baker. Westminster Press, 1977, uk. 440)

Kwa kweli, ulimwengu wa kipagani na Kanisa la Kikristo haviendani kabisa; mtu hawezi kumtumikia Mungu na sanamu kwa wakati mmoja.

Hata hivyo, wengi, ikiwa ni pamoja na kanisa lake, hufanya hivyo leo wanapoadhimisha sikukuu za kipagani ambazo zimebadilishwa kwa maneno ya Kikristo na mabadiliko fulani ya utendaji. Elewa kwamba Yesu alisema, "Mkikaa katika neno langu, mmekuwa wanafunzi wangu kweli kweli; nanyi mtaijua kweli, nayo kweli itawaweka huru." (Yohana 8:31-32). Siku takatifu za Mungu hutuweka huru kutokana na upagani.

Fikiria kwamba Mtume Paulo alionya:

> [14]Msifungwe nira pamoja na wasioamini kwa jinsi isivyo sawa. Kwa maana pana ushirika gani kati ya haki na uasi? Na nuru ina ushirika gani kati ya giza?[15]Na Kristo ana upatano gani na Beliari? Au mtu anayeamini ana sehemu gani na mtu asiyeamini?[16]Na hekalu la Mungu lina upatano gani na sanamu? Kwa maana ninyi ni hekalu la Mungu aliye hai. Kama Mungu alivyosema:
>
> > "Nitakaa ndani yao na kutembea kati yao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu."
>
> [17]Kwa hivyo
>
> > "Tokeni kati yao, mkatengwe nao, asema Bwana. Msiguse kitu kilicho kichafu, Nami nitawakaribisha."
>
> [18]'Mimi nitakuwa Baba kwenu, Nanyi mtakuwa wanangu wa kiume na wa kike, asema Bwana Mwenyezi.' (2 Wakorintho 6:14-18)

Tazama Mungu atakuwa Baba kwa wale ambao hawatakuwa sehemu ya desturi za kipagani. Si Baba kwa wale wanaozikubali kama sehemu ya ibada.

Ingawa baadhi ya watu hutenda kama kuwa na mazoea ambayo wapagani walikuwa nayo yanampendeza Mungu, wanajidanganya wenyewe:

> [32]Mnasema, “Tunataka kuwa kama mataifa, kama watu wa dunia, wanaoabudu miti na mawe.” Lakini mnachofikiria hakitatokea kamwe. (Ezekieli 20:32, NIV)

> [26]Makuhani wake wanaharibu sheria yangu na kuvitia unajisi vitu vyangu vitakatifu; hawatofautishi kati ya vitu vitakatifu na vitu vya kawaida; wanafundisha kwamba hakuna tofauti kati ya vitu vichafu na vitu safi; nao hufumba macho yao wasiangalie kushika Sabato zangu, hata mimi nimetiwa unajisi kati yao. (Ezekieli 22:26, NIV)

Mungu anasema inaleta tofauti. Badala ya kumpendeza Yeye, ikiwa ni pamoja na desturi za kipagani, kutaleta ghadhabu Yake (Ezekieli 30:13)! Kutetea desturi za kidunia zenye hisia ni pepo (taz. Yakobo 3:13-15).

Siku Takatifu za Mungu au Nini?

Biblia inarejelea sikukuu za Mungu kama 'makusanyiko matakatifu' (k.m. Hesabu 28:26; 29:12) au 'sikukuu takatifu' (kama vile Isaya 30:29).

Biblia mara kwa mara inalaani sherehe za kipagani kama zisizofaa na za kishetani (1 Wakorintho 10:20-21; 1 Timotheo 4:1). Biblia inasema USIchanganye sherehe zisizo za kibiblia na ibada ya Mungu (Kumbukumbu la Torati 32; Yeremia 10; 1 Wakorintho 10:20-21).

Hata hivyo, wengi wameamua kufuata kalenda ya ibada ambayo Biblia

haiungi mkono. Kutumia mazoea ambayo Mtume Yohana anayahusisha na wapinga Kristo (1 Yohana 2:18-19).

Sikukuu zisizo za kibiblia zinaendelezwa na mashetani na zimesaidia kuficha mpango wa Mungu kwa mabilioni kwa miaka mingi.

Yesu alisema Mungu alitaka kuabudiwa katika kweli:

> [24]Mungu ni roho, nao wamwabuduo imewapasa kumwabudu katika roho na kweli. (Yohana 4:24, NJB)

Sikukuu za kishetani zilizopakiwa upya hazimheshimu Mungu wa kweli. Mungu anataka umtumaini na kufanya mambo kwa njia yake, si kwa njia yako (Mithali 3:5-6).

Siku Takatifu za kibiblia husaidia kutafakari mpango wa Mungu wa wokovu. Kuanzia na dhabihu ya Yesu wakati wa Pasaka, kujitahidi kuishi maisha 'yasiyotiwa chachu', hadi wito wa malimbuko katika enzi hii (Pentekoste), hadi tarumbeta za Ufunuo na ufufuo, hadi ukumbusho wa jukumu la Shetani katika dhambi zetu na dhabihu ya upatanisho ya Kristo, hadi kutafakari ufalme wa milenia wa Mungu duniani (Sikukuu ya Vibanda), hadi kutambua kwamba Mungu atatoa

wokovu kwa wote (Siku Kuu ya Mwisho), sehemu za mpango wa Mungu zinafunuliwa na kufanywa ziwe dhahiri zaidi kwa Wakristo.

Biblia inawaambia Wakristo wamwige Mtume Paulo kama alivyomwiga Yesu (1 Wakorintho 11:1).

Yesu alizishika Siku Takatifu za kibiblia (Luka 2:41-42; 22:7-19; Yohana 7:10-38; 13). Je, hupaswi kufuata mfano Wake kama alivyofundisha (Yohana 13:12-15)?

Mtume Paulo aliadhimisha Siku Takatifu za Kibiblia (Matendo 18:21; 20:6,16; 21:18-24; 27:9; 28:17-18; 1 Wakorintho 5:7-8; 16:8). Paulo alionya kuhusu wale ambao wangeziachilia mbali kwa mazoea ya kishetani (1 Wakorintho 10:19-21). Watu wanaodai kumfuata Mungu wa Biblia wanapaswa kusafishwa kutokana na upagani (taz. Nehemia 13:30; 2 Petro 1:9).

Mtume Yohana aliadhimisha Siku Takatifu za Kibiblia, lakini alionya kuhusu watu wanaodai kuwa Wakristo hawakuwa wakifuata desturi zake:

> [18]Watoto wadogo, ni saa ya mwisho; na kama mlivyosikia kwamba mpinga Kristo anakuja, hata sasa wapinga Kristo wengi wamekwisha kuwapo, na kwa hiyo tunajua kwamba ni saa ya mwisho.[19]Walitoka kwetu, lakini hawakuwa wa kwetu; kwa maana kama wangekuwa wa kwetu, wangekaa pamoja nasi; lakini walitoka ili waonekane wazi kwamba hakuna hata mmoja wao aliyekuwa wa kwetu. (1 Yohana 2:18-19)

Je, Wakristo wanapaswa kuadhimisha Siku Takatifu zile zile za kibiblia kama mitume Wake, kama Yohana alivyoadhimisha? Yohana alikuwa akiandika kwamba wale wanaodai kwa uongo kuwa Wakristo ambao hawafuati desturi zake wanafanya kazi kama wapinga Kristo.

Linapokuja suala la Siku Takatifu na sikukuu, sisi ni nani wa kusikiliza? Neno la Mungu au mila za wanadamu? Ingawa kunaweza kuwa na sehemu zinazofaa kwa mila, hakuna anayepaswa kukubali mila inayopingana na neno la Mungu.

Kwa kuwa neno la Mungu lina faida kwa mafundisho (2 Timotheo 3:16), labda tunapaswa kujifunza kutokana na majibu ya Petro na mitume wengine kwa viongozi wa kidini wa siku zao:

> [29]Tunapaswa kumtii Mungu kuliko wanadamu. (Matendo 5:29)

Je, utafuata mifano ya Yesu na Mitume, na kuzishika Siku Takatifu za Mungu kwa njia Yake, na usiruhusu mapokeo ya mabaraza ya wanadamu yakuzuie?

Je, utawasikiliza wale “wanaotangaza kuwa makusanyiko matakatifu” (Mambo ya Walawi 23:8,21,24,27,35,36), ambazo ni sikukuu za Mungu za kibiblia (Mambo ya Walawi 23:37)?

Yesu alisema:

> [21]Ndugu zangu ni wale wanaolisikia neno la Mungu na kulitenda. (Luka 8:21)

Je, wewe kweli ni mmoja wa ndugu zake Yesu? Wakristo wanapaswa kuwa hivyo (Warumi 8:29). Tunapaswa kutengwa na ukweli (Yohana 17:19).

Je, wewe na/au nyumba yako mtasikia neno la Mungu na kulitenda? Je, mtashika Siku Takatifu za Mungu au mila zilizoongozwa na mapepo?

> "[14]Mtumikieni Bwana![15]Nanyi mkiona ni vibaya kumtumikia Bwana, chagueni leo mtakayemtumikia” kama miungu ya kipagani “ambayo mnakaa katika nchi yao; lakini mimi na nyumba yangu tutamtumikia Bwana” (Yoshua 24:14-15).

Chagua Siku Takatifu za Mungu.

Siku Takatifu	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
	Huduma ya Usiku wa Pasaka inaanza wakati wa machweo.							
	Machi	Aprili	Aprili	Machi	Aprili	Aprili	Machi	Aprili
	31	20	9	29	16	6	25	12
	Siku Takatifu zote huanza wakati wa machweo usiku wa kabla yake.							
Siku ya Kwanza ya Mkate Usiochochewa	Aprili	Aprili	Aprili	Machi	Aprili	Aprili	Machi	Aprili
	2	22	11	31	18	8	27	14
Siku ya Mwisho ya Mkate Usiochochewa	Aprili	Aprili	Aprili	Aprili	Aprili	Aprili	Aprili	Aprili
	8	28	17	6	24	14	2	20
Pentekoste	Mei	Juni	Juni	Mei	Juni	Juni	Mei	Juni
	24	13	4	20	9	1	16	5
Sherehe ya Pipi	Septemba	Oktoba	Septemba	Septemba	Septemba	Septemba	Septemba	Septemba
	12	2	21	10	28	18	6	24
Siku ya Upatanisho	Septemba	Oktoba	Septemba	Septemba	Oktoba	Septemba	Septemba	Oktoba
	21	11	30	19	7	27	15	3
Sherehe ya Hema	Septemba	Oktoba	Oktoba	Septemba	Oktoba	Oktoba	Septemba	Oktoba
	26	16	5	24	12	2	20	8
Siku Kuu ya Mwisho	Oktoba	Oktoba	Oktoba	Oktoba	Oktoba	Oktoba	Septemba	Oktoba
	3	23	12	1	19	9	27	15

Siku ya Mungu ni kutoka machweo hadi machweo. Kwa hivyo, siku zote takatifu zilizotajwa hapo juu, isipokuwa Usiku wa Pasaka, huanza usiku wa kabla ya tarehe iliyotajwa.

Kwa mfano, katika mwaka wa 2026, siku ya kwanza ya Mkate Usiochochewa inaanza wakati wa machweo ya Aprili 1 na inaendelea hadi machweo ya Aprili 2.

*Inaendelea*Kanisa la Mungu

Ofisi ya Marekani ya*Inaendelea*Kanisa la Mungu liko katika: PO Box 109, Grover Beach, California, 93483 USA. www.ccog.org

***Inaendelea*Tovuti za Kanisa la Mungu (CCOG)**

CCOG.ASIA Tovuti hii inalenga Asia na ina makala mbalimbali katika lugha nyingi za Asia, pamoja na baadhi ya makala kwa Kiingereza.
CCOG.IN Tovuti hii inalenga wale walio na urithi wa Kihindi. Ina nyenzo katika lugha ya Kiingereza na lugha mbalimbali za Kihindi.
CCOG.EU Tovuti hii inalenga Ulaya. Ina nyenzo katika lugha nyingi za Ulaya.
CCOG.NZ Tovuti hii inalenga New Zealand na zingine zenye asili ya Uingereza.
CCOG.ORG Hii ndiyo tovuti kuu ya*Inaendelea*Kanisa la Mungu. Linawahudumia watu katika mabara yote. Lina makala, viungo, na video, ikiwa ni pamoja na mahubiri ya kila wiki na Siku Takatifu.
CCOGAFRICA.ORG Tovuti hii inalenga wale walioko Afrika.
CCOGCANADA.CA Tovuti hii inalenga wale walio Kanada.
CDLIDD.ES Muendelezo wa Kanisa la Mungu. Hii ni tovuti ya Kihispania kwa ajili ya*Inaendelea*Kanisa la Mungu.
PNIND.PH Kanisa la Mungu Linaendelea. Hii ni tovuti ya Ufilipino yenye taarifa kwa Kiingereza na Kitagalogi.

Tovuti za Habari na Historia

COGWRITER.COM Tovuti hii ni chombo kikuu cha kutangaza na ina habari, mafundisho, makala za kihistoria, video, na masasisho ya kinabii.
KANISA LA HISTORIA.COM Hii ni tovuti rahisi kukumbuka yenye makala na taarifa kuhusu historia ya kanisa.
BIBLEENEWSPROPHECY.NET Hii ni tovuti ya redio mtandaoni inayoangazia habari na mada za kibiblia.

Njia za Video za YouTube kwa Mahubiri na Mahubiri

Unabii wa Habari za Bibliachaneli. Video za mahubiri ya CCOG.
CCOGAfricachaneli. Ujumbe wa CCOG katika lugha za Kiafrika.

CDLIDDMahubirichaneli. Ujumbe wa CCOG katika lugha ya Kihispania.
COG Inayoendeleachaneli. Mahubiri ya video ya CCOG.

Siku Takatifu za Mungu au Sikukuu za Kishetani?

Unapofikiria sikukuu, ni nini kinachokuja akilini? Je, unafikiria kuhusu miti ya kijani kibichi, taji za maua, sungura, mayai, mikate ya msalaba wa moto, na mavazi ya wachawi?

Lakini hakuna hata moja ya alama hizo inayoungwa mkono katika Biblia. Je, unajua Biblia inafundisha nini hasa?

Mtume Paulo aliandika:

> 19 Basi, niseme nini? Kwamba sanamu ni kitu, au kile kinachotolewa sadaka kwa sanamu ni kitu? 20 Badala yake, kwamba vitu ambavyo Mataifa huvitoa dhabihu huvitoa dhabihu kwa pepo wachafu na si kwa Mungu, nami sitaki ninyi mshiriki na pepo wachafu. 21 Hamwezi kunywa kikombe cha Bwana na kikombe cha pepo wachafu; hamwezi kushiriki meza ya Bwana na meza ya pepo wachafu. 22 Au je, tunamfanya Bwana awe na wivu? Je, sisi ni wenye nguvu kuliko Yeye? (1 Kor.ns 10:19-22)

Je, unapaswa kuadhimisha Siku Takatifu za Mungu au sikukuu za kishetani?